L I G A
NAVALĂ
ROMÂNĂ

PERSOANA MORALĂ ŞI JURIDICĂ

„Cheia mântuirii noastre este drumul Dunarii spre marea largă..."

(M KOGĂLNICEANU)

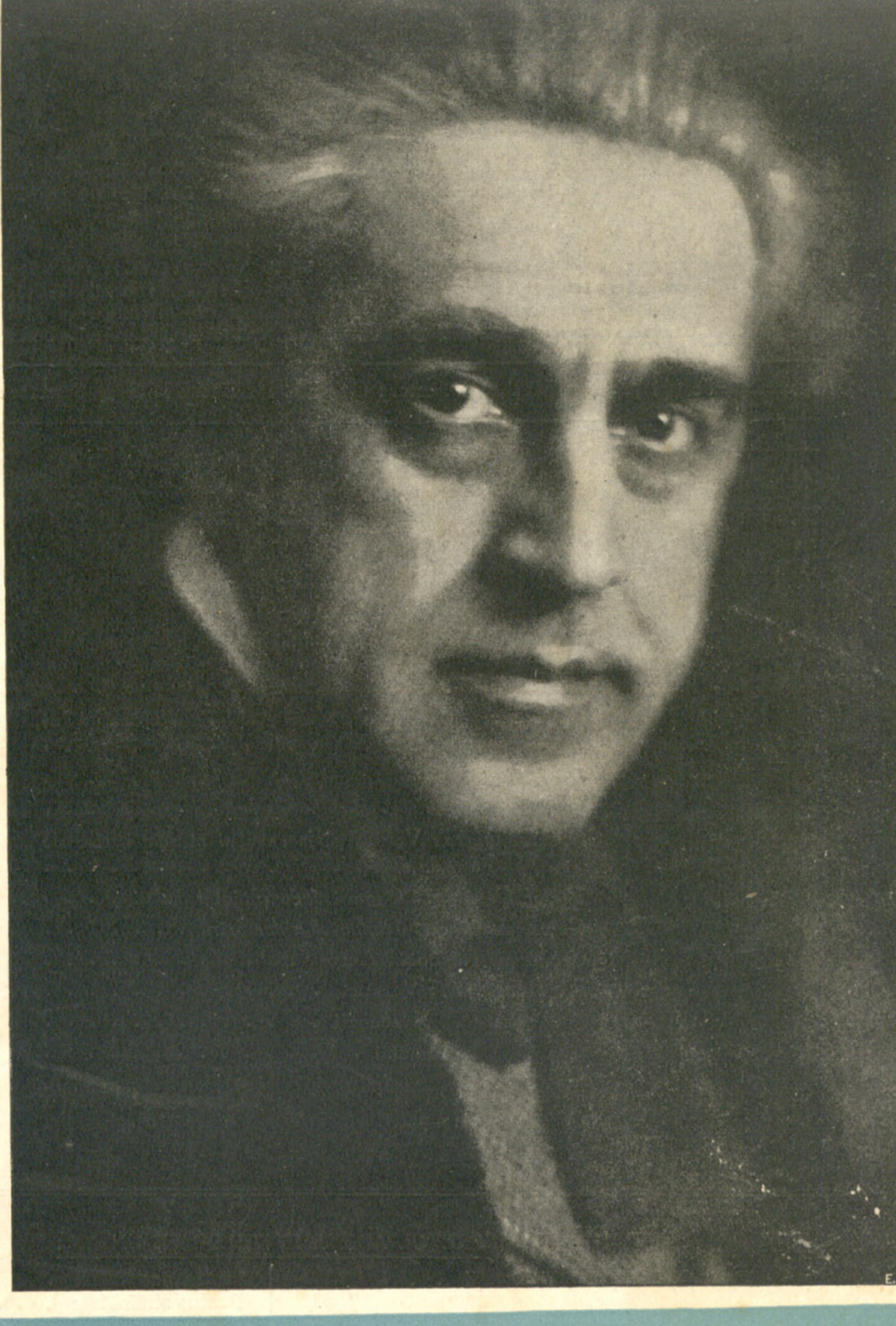

Comandorul EUGEN BOTEZ (Jean Bart)

MAREA NOASTRA

REVISTA PENTRU PROPAGANDĂ, ORIENTAREA ŞI APĂRAREA INTERESELOR PE APĂ

ANUL XII, Nr. 5—6

MAI-IUNIE 1943

MAREA NOASTRA

REVISTA LIGII NAVALE ROMANE

PENTRU PROPAGANDA, ORIENTAREA ŞI APĂRAREA INTERESELOR PE APĂ

Inscrisă în reg. de publicaţiuni periodice al Trib. Ilfov sub nr. 367/938

APARE LUNAR

Cuprinde articole, informaţii şi vederi din marina naţională, marinele străine, navigaţie maritimă, fluvială şi de plăcere. Viaţa porturilor şi viaţa marinarilor, hidroaviaţie, pescărie, turism, sport nautic, literatură, călătorii, ştiri şi fapte nautice.

Intemeiată de (†) JEAN BART ✱ Director : C-dor A. NEGULESCU ✱ Secretar : Lt. inv. PAUL EPUREANU

Numărul 5 – 6

Redacţia şi administraţia : SEDIUL LIGII NAVALE ROMÂNE
Strada Spiru Haret no. 6 — Bucureşti, II — Telefon 5.71.08.
Cont C. E. C. 12.778

Mai / Iunie 1943

CUPRINSUL:

Comandor A. Negulescu : Zece ani dela moartea lui Jean Bart . . . . . pag. 81
Prof. C. Calmuschi: Amintiri din Galaţi . . . . . „ 84
Ing. Căpitan *Gh. I. Balaban :* Vedeta rapidă . . . „ 85
Apostol Culea : Vadul, plaja satului şi sporturile de apă la sate . . . . . „ 92
Victor Cojocaru : Organizarea plajei satului . . . . „ 95
Comandor Ioan : Războiul submarin . . . . . „ 103
Cronicar : Răsboiul Aero-Naval . . . . . „ 105
Al. Bilciurescu : Versuri . . . . . „ 107
* * * Recenzii . . . . . „ 108
* * * Informaţii . . . . . „ 110

PREŢUL ABONAMENTELOR PE UN AN :

Pentru instituţii, întreprinderi, agenţii . . Lei 1000

Pentru particulari . . . . . Lei 500
Pentru străinătate . . . . . Lei 1000

Membrii Ligii Navale Române primesc revista GRATUIT în schimbul cotizaţiei de 500 lei membrii majori, ofiţeri activi şi pensionari ;

Membrii familiilor celor înscrişi în categoriile de mai sus, vor plăti pentru a fi membri ai L. N. R., o cotizaţie de 100 lei, fără a primi revista. La înscriere se mai plăteşte 120 lei pentru carnet, insignă şi statut, plus 50 lei pentru cei din provincie.

Cotizaţia specială pentru tineretul şcolar, universitar şi muncitoresc, (elevi şi premilitari) este de 100 lei anual, primind în schimb GRATUIT revista „MAREA NOASTRĂ PENTRU TINERET". La înscriere se mai plăteşte 120 lei pentru carnet, insignă şi statut, plus 50 lei expediţia pentru cei din provincie.

Plata articolelor :
Articole originale . . . . . 500 lei pagina
Compilări originale . . . . . 300 lei pagina
Traduceri . . . . . 200 lei pagina

Articolele vor fi scrise pe o singură faţă, iar desenurile separat executate cu tuş negru.

LIGA NAVALĂ ROMÂNĂ

DE SUB INALTA PREȘIDENȚIE DE ONOARE A

M. S. REGELUI MIHAI I AL ROMANIEI

SEDIUL CENTRAL: STRADA SPIRU HARET No. 6, BUCUREȘTI II

Vă iubiți țara ?
Vă sunt dragi apele noastre, — râuri, fluvii, marea ?
Aveți admirație pentru marinarii noștrii ?

Inscrieți-vă în LIGA NAVALĂ ROMÂNĂ, care luptă pentru îndrumarea și încurajarea ori cărei activități naționale marinărești și pentru desvoltarea puterii maritime române.

Cotizațiile anuale sunt: 500 lei membrii majori;

Fiecare membru primește **GRATUIT** revista „Marea Noastră", organul de propagandă al L. N. R., cu suplimentele ei.

Membrii familiilor celor înscriși în categoriile de mai sus, vor plăti o cotizație de 100 lei fără a primi revista.

La înscriere se mai plătește 120 lei pentru insignă, carnet și statut.

Cotizația anuală a membrilor JUNIORI (sub 21 ani) este de:

100 LEI

în schimbul căreia primesc **GRATUIT** revista „Marea Noastră pentru tineret".

La înscriere se mai plătește 120 lei insigna, carnetul și statutul.

Cei cari doresc a primi și revista „Marea Noastră" vor plăti o cotizație de 200 lei în loc de 100

TARIFUL PUBLICITATEI:

	1/1	1/2	1/4 pagină
Una lună	2.500.—	2.000.—	1.500.—
3 luni	7.000.—	5.000.—	4.000.—
6 „	12.000.—	8.000.—	6.000.—
12 „	20.000.—	15.000.—	10.000.—

Buletinele, gazetele și revistele primite la Biblioteca L. N. R.

Buletine: Buletinul Pisciculturii românești; Economia; Correspondence economique roumaine; Antigaz; Buletinul Bursei București; Buletinul Direcțiunii Dunării Maritime; Buletinul demografic al României; Buletinul Muzeului Militar Național; Buletinul Muncii.

Gazete: Viața; Vremea; Cuvântul Mareșalului; Gazeta Transilvaniei; Focșanii; Avântul; Gazeta Cărților; Dacia; Progresul.

Reviste române: România Aeriană; Finanțe și Industrie; Muncitorul român; C. A. M.; Răsăritul; Glasul Tineretului; Revista Soc. științifico-literare Tinerimea Română; Cronica Romanului; Revista Fundațiilor Regale; Revista de Igienă Socială; România Militară; Revista Aeronauticei și Marinei; Revista Infanteriei; Natura; Corespondența economică; Convorbiri literare.

Reviste streine: L'Illustration; Signal; Tempo; Koralle; Till Rors, L'Illustrazione Italiana; La Moto-Nautica Italiana; L'Italia Marinara.

FILIALELE L. N.R.

Localitatea	Președinte	Sediul
1. Arad	Ing. Șef V. Pop	Clubul Crișan C.F.R.
2. Berezeni (Fălciu)	Ștefan Blănaru, primar	La primăria comunei.
3. Bălți	Lt.-col. P. Hanciu	
4. Brăila	General Avramescu	La Grupul nav. grănic.
5. Brașov	Consilier Gh. Diaconescu	La Subinsp. P. P. al Municip.
6. C.-Lung (Muscel)	Col. Bal[illegible] Zaharia	La Comenduirea Pieței
7. Calafat	G. Giuică, avocat	La d. avocat Giuică.
8. Călărași	Eugen Cialâc	La căpitănia portului.
9. Cahul	Col. D. Dobrescu	
10. Caracal	Prof. Crăciun Pătru	Lic. Ioniță Asan
11. Cernăuți	G-ral Const. Buniș	
12. Cetatea Albă	Lt. Col. Ghețaru	La tribunal (grefă).
13. Chișinău	G-ral Popescu M. C.	La Comenduirea Pieței.
14. Constanța	C-dor P. Zlatian	La Hotel Carol
15. Corabia (Romanați)	Lt.col. Th. Căpitănescu	La căpitănia portului.
16. Călmățui (Fălciu)	Ilie Rotaru, primar	
17. Drânceni (Fălciu)	Primarul comunei	La primăria comunei.
18. Fălciu (Fălciu)	Iacob Filipescu, primar	La primăria comunei.
19. Grozești (Fălciu)	Primarul comunei	La primăria comunei.
20. Lunca Banului (Fălciu)	Primarul comunei	La primăria comunei.
21. Scopoșeni (Fălciu)	Gh. Popa, primar	La primăria comunei.
22. Stănilești (Fălciu)	Enache Oancea, primar	La primăria comunei.
23. Vetrișoaia (Fălciu)	Primarul comunei	La primăria comunei.
24. Galați	Dan Sărățeanu	Str. Plantelor, 8
25. Giurgiu	Col. T. Ghigorț	
26. Hotin	Col. Const. Șerbănescu	
27. Iași	G-ral Hugo Schwab	La c-dt. regiunei teritoriale
28. Ismail	Col. Atanasiu Sergiu, prefect	La căpitănia portului.
29. Piatra-Neamț	Lt.-col. I. Teodorescu	La prefectura județului
30. Pitești	G-ral Vintilă Davidescu	La comand. brigăzii
31. R.-Vâlcea	G-ral Olimpiu Stavrat	La comand. garnizoanei
32. Roman	G-ral C. Constantinescu	La comand. garnizoanei
33. Sighișoara	Col. G. Grecescu	La prefectura județului
34. Slatina	G-ral Aurel Aldea	La Cercul de Recrutare Olt.
35. Soroca	Maior A. Ursu	
36. Sulina	Ing. C. Burghele	La cercul marinei
37. Tg. Lipcani (Hotin)	Col. Const. Șerbănescu	
38. Tg. Ocna	Col Eonescu	La Căminul Cultural „C. Negri"
39. Tg. Ungheni (Iași)	Lt.-col. Buhancă Ioan	
40. Timișoara	D. Insp. general Gh. Hodoroabă prefectul județului	La Clubul „Renașterea".
41. Tulcea	Eracle Asan	La Cercul Militar
42. T. Măgurele	Lt.-col. Laurențiu Nicolau	La căpitănia portului
43. T. Severin	V. Netta	La șantierul naval

MEMBRII L. N. R. sunt rugați a comunica telefonic sau prin scris ori de câte ori nu primesc revista și ori ce schimbare de adresă. La fiecare expediție aproape 10% din reviste sunt înapoiate cu mențiunea „necunoscut la adresă".

Adresa Centralei este: Str. Spiru Haret, 6, București II, Telefon 5.71.08.

Apel către camarazi

Rolul Ligii Navale Române și rostul publicațiilor noastre se știe că este propaganda pentru răspândirea și întărirea spiritului marinăresc în massa mare a celor cari iubesc marea și marina, dar nu o cunosc—mai ales tineretul.

La această muncă, nu trebue să se înhame numai un număr restrâns, care formează comitetele de conducere, ci TOȚI CAMARAZII, trimițându-ne articole, amintiri, fapte demne de remarcat, glume, anecdote, ca eșind din izolare să facem cât mai cunoscute viața și marina noastră.

Publicațiile noastre se adresează tuturor, dar trebuesc să fie scrise cât mai mult de marinari. Pentru a le răsplăti munca, s'a aprobat un spor la colaborare.

AVANTAJELE ACORDATE MEMBRLOR L. N. R.

PE BAZA CARNETELOR DE IDENTITATE CU FOTOGRAFIE VIZATE PE 1943

BUCUREŞTI

NAVIGAŢIE

S. M. R.: 20% individual şi 40% în grupuri de cel puţin 20.
S. R. D.: 25% individual şi 50% în grupuri de cel puţin 20.
N. F. R.: 25% individual şi 50% în grupuri de cel puţin 20.

SPORT, BASINURI ŞI LACURI

STRANDUL FLOREASCA: numai în zilele de lucru, cu 25 lei de persoană, la vestiar.
STRANDUL TEI: în toate zilele, 15 lei de persoană.
LACUL HERĂSTRĂU, 50% în zilele de lucru, până la ora 16.
STRANDUL „LIDO": Membrii L.N.R. vor plăti 60 lei plus 13 lei taxele legale în loc de 97 lei.
BAILE EFORIEI, B-dul Elisabeta 5, băi de aburi şi cade cl. I, 30% reducere.
BAIA MOŞILOR, Str. Câmpul Moşilor 2, tel. 2.50.30, acordă următoarele reduceri: putina, în loc de 84 lei se va da cu 57; aburul, în loc de 64 lei, 47 lei.
BAILE MELTZER, Str. Căuzaşi 16, tel. 4.91.78, acordă următoarea reducere: 46 lei în loc de 62 lei la băile de aburi cl. I-a.
ADMINISTRAŢIA LACULUI PARCUL CAROL I, acordă 25% pentru membrii L.N.R.

HOTELURI

UNION, Str. Ar. Briand, 6, 10%.
IMPĂRATUL TRAIAN, Cal. Griviţei 177, 20% reducere din tarif.

RESTAURANTE, BERĂRII — COLONIALE

RESTAURANT CONTINENTAL Regala 2, 10%.
MOTT & FILS S. A. Str. Puţu cu apă rece No. 53—57. 10% reducere.
REST-BAR „VIŞOIU" (şosea) P. S. Aurelian 48, 10% reducere.
RESTAURANT „OITUZ", str. Halelor, 27, 10% la consumaţie.
RESTAURANT „MUNŢII BALCANI" (Str. Halelor 29), 10% reducere la consumaţie.
RESTAURANTUL „LA 2 AVIATORI", (C. Popescu), Calea Griviţei 59, acordă 15% la consumaţie.

LIBRĂRII

OFICIUL DE LIBRĂRIE, Librăria Societăţii Cooperative, din B-dul Elisabeta, 60, acordă o reducere de 10% la cărţi şi articole de librărie.

SOBAR

D-l PETROIU FLOREA Str. Cpt. Vasiescu Iosif (fostă Ceairului) 136, sobar de teracote cl. I-a acordă o reducere de 10%.

MEDICI, FARMACII

Dr. G. SARBULESCU, Genito-urinare, sifilis, boli de femei, operaţiuni, B-dul Elisabeta No. 95 A, 20% reducere din onorariu obişnuit.
FARMACIA BRUSS (Brădeanu) Elisabeta, 5 : 5% specialităţi, 25% reţete medicale.
FARMACIA „ELECTRA" M. Sceopol, Str. N. Bălcescu 14, 25% reţete, 5% specialităţi.
PARFUMERIA „POMPEIU" Str. Cojocari, Articole de parfumerie şi droguerie 10%.
Dr. MIRCEA LUNGU, boli interne, de femei genito-urinare, venerice, reducere 40% din onorariul de consultaţii şi tratamente.

MATERIALE ELECTRICE — RADIO

Ing. GH. CREŢU Regală 16, 10% reducere.
RADIO-VOX Str. Regală, 11, 10% reducere, aparate radio piese detaşate, laborator technic.
„ELECTRO - CONSTRUCTOR", Cal. Griviţei 307, acordă 10% reducere la cumpărături şi reparaţiuni.

MAGAZINE

PRIMUS Art. de porţelanuri şi sticlărie, Academiei 25, 10%.
MAGAZINUL „MAX" — Incălţăminte, Str. Smârdan, 41, 5%.
RADU TEODORESCU, Manufactură, Calea Victoriei No. 81, 5%
POSTĂVĂRIA „ARTEXT" Şelari No. 2, 10% reducere.
MAGAZINUL „LA PETRICĂ", Calea Griviţei 154, încălţăminte, galanterie şi mărunţişuri, 10%.
THOMAS ETIENNE Virgiliu 22, Telef. 3.26.01, 10% reducere
CEASORNICĂRIA PAX (Calea Griviţei 107), acordă 15% reducere pentru orice cumpărătură.
FRIZERIA „CERCUL MILITAR, Str. Sărindar 1, acordă 30%
BOLERO magazin de încălţăminte, str. Carol, 4, 5%.
FOLLA Z. PETRU, Birou de import-export şi comerţ de pielărie, Cal. Moşilor 98, acordă 10% asupra oricărui fel de cumpărături.
M. STOLESU, Magazin de încălţăminte, Str. Mihai Vodă Nr. 7, oferă 10% reducere la cumpărături şi reparaţii.

FOTOGRAFI şi TIPOGRAFI

FOTO ROYAL, Bul. Elisabeta 8, 10% reducere.
LA AMATORUL FOTOGRAF, Str. Biserica Enei 20, developatul gratuit la materialul negativ cumpărat, 10% la accesorii sau lucrări.
„LITERA" — Proprietar c-dor (r) N. Sablin, Str. Mântuleasa 31. tel. 5.59.14, 15% reducere.
FOTO AURORA (Stela Duţă), Şos. Ştefan cel Mare, 36, 10% comenzi şi 5% cumpărături.
TIPOGRAFIA „SILVESTRU", Cal. Moşilor 264 acordă 10%

CINEMATOGRAFE

CINEMA MARNA: Reducere cu 7 lei la bilet la partere şi balcon I.
CINEMA DIANA: Două locuri cu 30 lei în zilele de lucru.
CINEMA BIRUINŢA (B-dul Elisabeta 2); bilete cu preţuri reduse: 45, 39 şi 29 lei.
CINEMA MARCONI (C. Griviţei 137): 33 lei partere în loc de 43 lei.
CINEMA AMERICAN, (Cal. Moşilor, 221): Cu 25 lei de persoană sau 45 lei două persoane.

BRAŞOV

LIBRĂRIA ŞI PAPETĂRIA „JUPITER" Biaciu şi Popica S. N. C., Strada I. G. Duca Nr. 21, acordă 10% reducere.

BRAILA

FOTO-ARTE MAX KOTTNER, str. Regală 10, reducere 10%.
FARMACIA C. IONESCU-BERECHET, str. Regală, specialităţi 10%, reţete preparate 20%.
MEDIC D-NA DR. DENTIST APOSTOLESCU, Bulevardul Cuza, plombe, extracţii, lucrări 10% reducere.
LIBRĂRIA MODERNĂ, Str. Regală, 10% reducere.
COFETĂRIA FRANCEZĂ, Piaţa Sf. Arhanghel, 10% reducere.
TENIS CLUB, Grădina mare, intrare la patinaj 10%.
CLUBUL CICLISMUL, Parcul sportiv Regele Carol I, intrare 10% reducere.
FARMACIA „SF. PANTELE", Str. Regală Nr. 26, oferă medicamente cu reducere de 10% şi reţete preparate cu 20%.
D-l ŞTEFAN DIACONESCU, din Str. Regală No. 109, oferă încălţăminte cu o reducere de 10%.
D-l JEAN POPESCU din Str. Regală Nr. 51, oferă medicamente cu reducere de 5% şi articole de parfumerie cu 10%.
D-l CONSTANTIN PAPACANARIS, Str. Regală 105, oferă articole de cofetărie cu reducere de 10%.
D-l HARALAMBIE VASILIU, patronul tipografiei „Dunărea", oferă o reducere de 10% pentru tot felul de imprimate.
D-l NICOLAE MOLDOVEANU, din Halele Centrale, oferă peşte de tot felul cu o reducere de 10%.
D-l TEODOR MANEA, Bulevardul Cuza Nr. 199, oferă diferite articole de librărie cu reducere de 10%.
D-l STAN ROŞCA, din Str. Sf. Nicolae Nr. 42, se oferă a confecţiona haine cu o reducere de 10%.

BUZAU

PARCUL CRANG-BUZĂU (canotaj), Exp. M. Moscu: 50% reducere.

CAMPULUNG - MUSCEL

BUCUR GĂLEŞCANU, magazin de manufactură, Str. Profesor N. Iorga 2, magazin de manufactură şi încălţăminte 3% reducere.
S. ROBOCIU, articole de menaj, 10% reducere.
GH. STĂNESCU, magazin de pie[illegible] str. N. Vodă 158, 5% reducere.
„ETERNA", magazin de ceasornicărie, 20%, reducere la reparaţiuni şi 10% cumpărături.
V. BUCUR, magazin de pălării şi blănuri, Str. Dr. M. Cristea reducere 10%.
FRIZERIA „BULEVARD", Str. Miron Cristea 128, reducere de 10%.

CHIŞINAU

FRIZERIA SPORT (Cereş Gh.) str. Universităţii colţ cu str. 27 Martie acordă reducere la abonamente.
ATELIER DE TAMPLĂRIE (I. Einzis) Str. Dragoş Vodă, 3 acordă 20% reducere.
CROITOR PREOŢESC (D. Guţu) Str. Iaşilor, 35, preţ redus pentru membrii L. N. R.

MAGAZIN DE COLONIALE, DELICATESE ŞI MEZELURI CODREANU, Str. Ştefan cel Mare, 100. Reducere pentru cumpărături engros.
CROITORIE DE DAME, V. STOGA, Str. Dragoş Vodă, 9, 10% reducere.

CETATEA ALBA

D. CROITORU, magazin de manufactură „Victoria", str. Regele Ferdinand 35, reducere 5%.

MARIN DUMITRESCU, fotograf, str. Mihai Viteazul 27, 30% la fotografii şi 50% la fotolegitimaţii.

CONSTANŢA

LIBRĂRIA DOBROGEANĂ: 10% la cărţi româneşti şi 5% la celelalte articole.
CARTEA ROMANEASCĂ: la cărţile româneşti şi papetării 20%, la cărţile străine, române 10%.
FOTO — ROYAL, C. Grigorescu, Str. Carol 51: la filme şi plăci fotografice 10%; fotografii developări şi copii 20%

IAŞI

HOTEL CONTINENTAL, Ion Caramalău şi C. Apostolide, Str. Piaţa Cuza Vodă, 1-3, 20%.

GALAŢI

D. P. CROITORUL, Croitorie de Dame, bărbaţi şi militari, Str. Brăilei 7: 10% reducere.
Dr. I. URSAN, Boli interne şi de femei, genito-urinare, Strada Dimineţii colţ cu Pr. Maria, 30% reducere la consultaţii de boli interne şi genito-urinare, 15% şedinţele de diatermie.

RESTAURANT FRAŢII ANTONIADIS, Str. Domnească 85, 10% reducere.
DROGUERIA „SALVATOR", str. Brăilei, 17: 10% rabat la articolele de droguerii, parfumerii şi cosmetice.
MARCU ESRIG & FII, Pielărie şi accesorii Str. G-ral Berthelot, 22, 5%.

PLOEŞTI

COSTICA ANDREESCU, Str. Lipscani, 35, articole de îmbrăcăminte şi ştofe, 5%.
IONEL DUMITRESCU, Str. Lipscani, 46, hăinărie şi ştofe, 5%.

NASTASE DATCU, Str. Unirei, 4, blănărie, 10%.
GHEORGHE POPESCU, Str. Piaţa Mare, 19 bis, blănărie şi ştofe, 10%.

PREDEAL

HOTEL PALACE, reducere 20%

SOROCA

NICULESCU CONSTANTIN „Cafeul Regal", Str. Regina Maria 3, reducere 10%.
TIPOGRAFIA D. MOLDOVEANU, Str. Regele Ferdinand 32, acordă 10% reducere.

TULCEA

Dr. C. ENCEV, Str. Banatului, 6, reducere 50%.
O. CHIRIACHIDE, coloniale 10%, 20%.
Fraţii CAMBITIS, coloniale, 10%.
NICHIFOR CHIRIACHIDE, coloniale 10%.
CRISTEV D., lingerie 20%.
GH. HANGIEV, librar, 20%.

TIRASPOL

C. A. M., ŢAPCHIU, Str. Pocrovscaia, 108. Reducere la papetărie
RESTAURANT şi HOTEL STRAMBEANU. Reducere 5% şi 10%

TÂRGUL PARLITA (BALŢI)

RESTAURANT şi HOTEL STRAMBEANU. Reducere 5% şi 10%

TIMIŞOARA

RESTAURANTUL GARII, (D. Ciupală) la mâncare 20%.
TIPOGRAFIA GHILIH, Str. I. C. Brătianu, 21 20% reducere.
Cinematograful CORSO (Prof. D. Chevereşanu) acordă 25% reducere la orice spectacol.

RESTAURANTUL DELA CLUBUL DE VARĂ „Renaşterea", numai vara, 20%.
Magazinul ILICA DETARIAN, (Str. V. Alecsandri) acordă 20% reducere, articole de ceaprăzărie, broderie artistică şi pictură

LA CENTRALA „LIGII NAVALE" SE GASESC DE VÂNZARE URMATOARELE:

Viaţa României pe Mare şi Dunăre de Mihail Negru	Lei	60
Cartea Dunării de Jean Bart	„	60
O corabie românească de J. Bart	„	20
Comentarii asupra războiului submarin, de R. Ciocârdel	„	12
Vânătorii de Epave, de O. Negoescu	„	220
Codul Maritim Fluvial cuprinzând: codicele, legile, regulamentele şi convenţiunile aflate în vigoare, referitoare la marina militară şi la cea comercială cu jurisprudenţe, ordine circulare şi cu nouile dispozitiuni cu privire la măsurătoarea navelor de C. Tonegaru, Cpt. A. Teodoru şi C. Ioaniţiu	„	600
Nuvele marinăreşti de Delatyras şi Scarlat Preajbă	„	100
Elogiul Mării, de I. Gr. Perieţeanu	„	10
Marea Noastră şi Strâmtorile din punct de vedere juridic, de Prof. Univ. N. Daşcovici	„	10
Cu Nelson la Trafalgar, de Al. Lupaşcu	„	10
Marea ca isvor de inspiraţie în poezia românească, de comandor N. Cristescu	„	10
Tradiţiile vieţii de apă ale poporului românesc, de Apostol Culea	„	30
A. B. C. al înnotătorului, de Col. Corneliu Negulescu	„	10
Noua metodă de înnot, de Lt. Epureanu	„	10
A. B. C. marinăresc în cinci limbi	„	250
Thalassa, de Al. Bilciurescu	„	100
Din aspectele mării şi din viaţa marinarilor pe întinsul apelor, partea I-a, de Contr'Amiral C. Negru (2 volume)	„	60
La răscruce, de C-dor A. Negulescu	„	10
Regulile războiului şi neutralităţii, de Prof. Univ. N. Daşcovici	„	20
Cu submarinul la asediul Sevastopolului, de Const. Virgil Gheorghiu	„	220
Angajamentul naval dela 26 Iunie 1941, de Căpit. I. Tocineanu	„	30
Marşul marinarilor, de Căpit. Z. Negulescu	„	5
Cu submarinul la atacul Sebastopolului de Virg. C. Gheorghiu	„	200
Totdeauna, Pretutindeni de E. Vârtosu	„	200
Politica rusească la gurile Dunării şi în Marea Neagră de prof. N. Daşcovici	„	20
Echipaj la posturile de luptă, de cpt. comandor MariusVerbiceanu şi Cristian Teodorescu	„	200
Carnete cu timbre de propagandă L. N. R., cuprinzând 120 bucăţi, după şase picturi executate de d. Lt. Comandor Cosăceanu	„	120
Albumul navelor, de pictorul D. Ştiubei	„	60
Insigna L. N. R.	„	100
Trofee pentru şapcă	„	400
Flamura L. N. R. Nr. 4 (15 × 30 cm.)	„	200
Flamura L. N. R. Nr. 3 (25 × 50 cm.)	„	300
Flamura L. N. R. Nr. 2 (40 × 80 cm.)	„	400
Flamura L. N. R. Nr. 1 (2 × 80 cm.)	„	2000
Baston port flamură elegant	„	800

Biblioteca Ligii cu peste 2000 volume e pusă gratuit pentru consultare la dispoziţia membrilor în fiecare zi de lucru între orele 16—20. O pot cerceta şi cunoscuţii membrilor.

ZECE ANI *dela moartea lui* JEAN BART

Astăzi 12 Mai *) se împlinesc zece ani de când s'a stins din viaţă, în etate numai de 59 ani, camaradul nostru Comandorul Eugen Botez, cunoscut mai ales sub numele de *„Jean Bart"*, după acela al vestitului corsar francez.

Jean Bart era fiul generalului *Panait Botez*, unul din eroii războiului Independenţei, frate cu decedatul general *Mircea Botez*, valoros artilerist şi neîntrecut călăreţ, şi cu D-na *Ella Savopol*, acea româncă cultă, licenţiată în litere şi filosofie, care a arătat, contra mentalităţii generale, că nu este o ruşine, ci o cinste a fi titrat şi a face comerţ: s'a dus la Paris să urmeze un curs de mode, ca la întoarcere să întemeeze firma cu renume: „Ella".

Eugen Botez a urmat cursurile liceului militar din Iaşi, după care a îmbrăţişat cariera armelor, către care-l îndemna spiritul militar al familiei, alegând marina, care îmbina milităria cu poezia şi oferea un câmp larg frământărilor sale artistice.

Ca ofiţer a ştiut dela începutul carierii să câştige nu numai simpatia, dar şi dragostea camarazilor şi inferiorilor, prin firea lui împăciuitoare, călăuzită de spiritul larg al bunătăţii creştineşti.

In carieră nu se mulţumeşte numai cu îndeplinirea serviciului şi cu navigaţia pe mările închise de ţărmuri, — ci ridică ancora şi porneşte cu pânzele întinse să cutreere oceanul vieţii româneşti, trasând drumuri noui, nebătute, îndrăzneţe, pline de primejdii, care i-au amărît deseori sufletul şi i-au sdruncinat sănătatea.

In toate aceste cutreerări, faruri călăuzitoare i-au fost: bunătatea, inteligenţa, cinstea, caracterul, entuziasmul, — iar ca busolă, o nemărginită dragoste pentru mare, pentru ţară, pentru omenire.

Să-l urmărim pe acest explorator, ţinându-ne în apele lui:

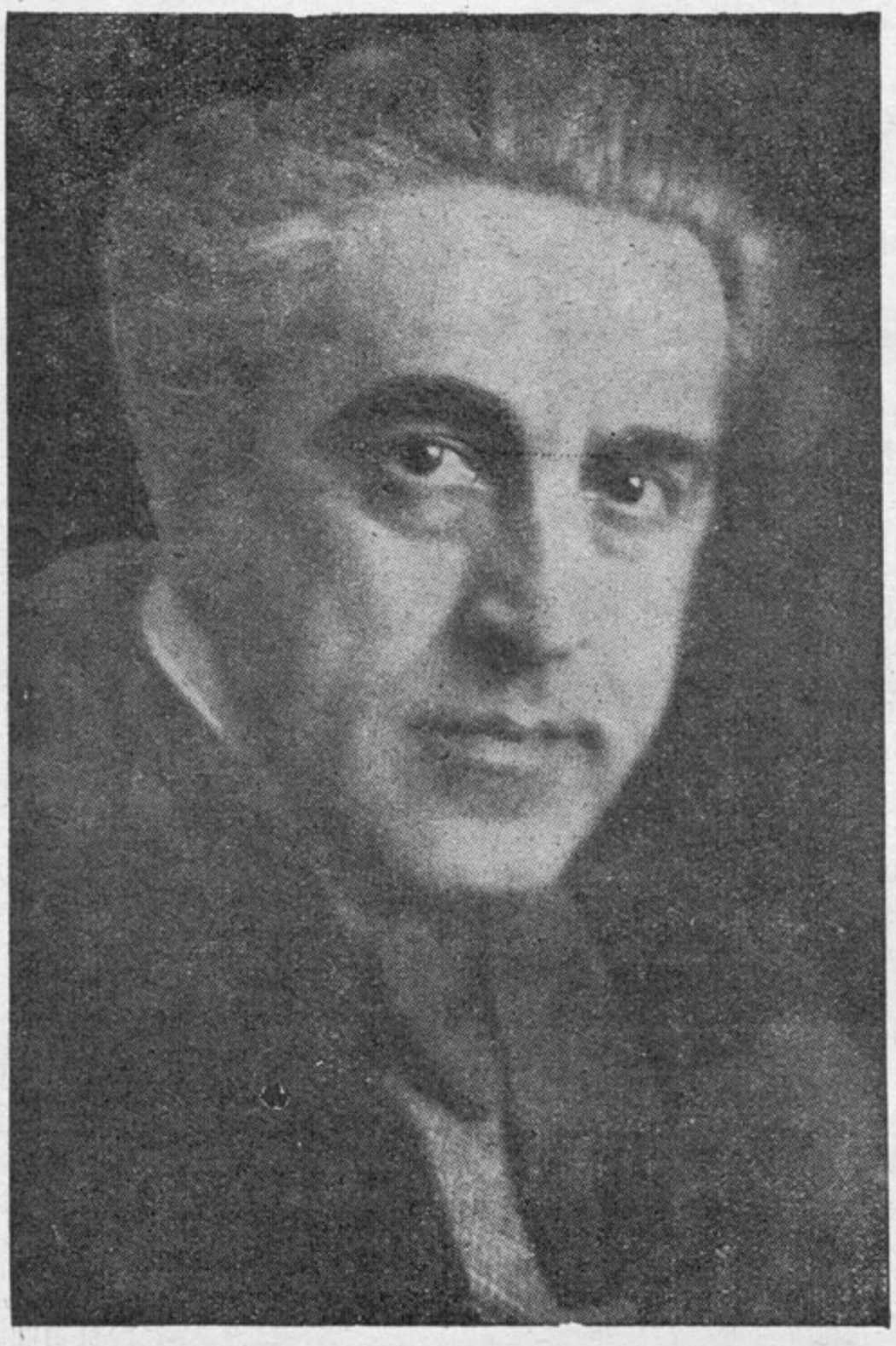

COMANDORUL EUGEN BOTEZ (Jean Bart)
* 1874 † 1933

Pe *Marea carierei* a fost primul care i-a cântat farmecul şi sbuciumul; primul care ne-a deschis ochii nouă marinarilor că ea nu este numai manevre şi navigaţie, — ci şi spirit marinăresc *„spiritul Mircea"*, îmbinat cu spiritul războinic; primul care a înţeles că marina nu se poate desvolta decât:

1. printr'o cât mai strânsă legătură cu armata de uscat, pentru o cunoaştere şi apreciere reciprocă în vederea apărării naţionale.

El a fost primul care a stăruit ca ofiţerii de marină să urmeze şcoala de război, să se facă manevre combinate.

Ceeace propovăduia acum 40 de ani, — *frăţia apa-uscat*, — considerată ca o utopie, iar faţă de armă o trădare, — s'a confirmat mai târziu pe câmpul de luptă.

Impreună cu camaradul său *N. Kiriţescu* dă la iveală minunata carte *„Războiul pe Dunăre"*, în care arată rolul marinei militare la noi, din cauza excepţionalei poziţii geografice.

Iar mai târziu lucrează şi răspândeşte, împreună cu alţi camarazi, broşura *„Bulgarii şi noi"*, prin care dă alarma că pe Dunăre şi mare suntem mai slabi ca vecinii dela Sud chiar.

2. prin strângerea sub aceeaşi flamură a celor care, vrăjiţi de apă, şi-au închinat viaţa ei, ca la acest mănunchi ca sâmbure să se alipească toţi cei cari iubesc apa.

„Numai printr'o Ligă Navală, — spunea el, — *prin propagandă, întreaga suflare românească va fi pregătită să înţeleagă rostul şi rolul apelor în propăşirea neamului, ca Românii să tragă cât mai multe foloase din apele româneşti"*.

*) Comemorarea făcută la Asociaţia Scriitorilor şi Autorilor Militari Români în ziua de 12 Mai.

Jean Bart a fost „sâmburele", nucleul dintr'un atom care ţine în juru-i vibrătorii electroni, radiatori de energie: aşa s'a născut şi a înflorit Liga Navală Română, al cărei întemeetor a fost.

In cadrul Ligei Navale, el a luptat pentru înzestrarea marinei cu o nouă navă şcoală. A închis ochii înainte de a-şi vedea visul împlinit, — sosirea navei şcoală „Mircea".

Pe *Marea Porturilor*, el a fost primul care a trasat drumul umanităţii şi al dreptăţii sociale, sfărâmând stâncile speculei, răutăţii, viţiului şi ciocnirii dintre clase.

Cu ideile lui de socialism romantic, a luat în primire slujba de căpitan de port la Sulina, — slujbă originală în felul ei, fiindcă întruneşte în aceiaşi mână şi puterea judiciară şi pe cea executivă. Căpitanul de port e şi judecător şi poliţai.

Dela început l'a izbit specula *vătafilor* care trăiau pe spinarea muncitorilor.

Să-l lăsăm să povestească singur:

„Muncitorii grupaţi în cete cu vătafii lor, se încăerau zilnic la încărcarea vapoarelor. Impărţiţi pe naţii, formau nişte turme omeneşti învrăjbite, care se lăsau totuşi mulse şi tunse de vătafi.

„Am sprijinit la început pe vătafii români împotriva străinilor. Dar vai, repede m'am convins că nu erau mai buni ca veneticii. Dreptul pe care-l reclamau dârji, bătându-se cu pumnii în pieptul lor de aramă ca Români în ţara lor, nu era decât dreptul de a specula munca celor mai slabi decât ei.

„Sub ochii mei, zilnic, se comitea cea mai odioasă specula: exploatarea omului prin om.

„O idee chinuitoare mă apăsa veşnic; durerea unei aspre mustrări şi uneori un sentiment de revoltă mă încerca: *oare nu eram şi eu părtaş la această mizerabilă jefuire a muncii omeneşti?*"

Şi atunci Jean Bart a desfiinţat vătafii, a introdus munca prin rotaţie, a întemeiat o bursă a muncitorilor cu sală de lectură, fond de ajutor, etc.

Ştiţi care a fost rezultatul? Vătafii din toate porturile, îngrijoraţi, au provocat greve la Brăila şi Galaţi şi au făcut ca strădaniile lui în loc de a se generaliza, să fie dărâmate chiar la Sulina. Socialiştii politicianişti au nimicit opera unui socialist romantic, idealist.

Tot el a fost întemeetorul cantinelor muncitoreşti, şcoalelor de adulţi pentru muncitori şi altele multe, cari, după dispariţia politicianismului, azi au fost reîntronate sub alte denumiri.

El a reprezentat ţara la nenumărate congrese internaţionale în legătură cu viaţa muncitorească; el l-a ajutat pe Trancu-Iaşi, întemeetorul ministerului muncii, la întocmirea legilor muncitoreşti, făcând ca ele să fie admirate şi în străinătate.

Pe *Marea caritătii creştine* a aprins farurile milei creştine de educare sufletească a celor învinşi, oropsiţi, care cu pânzele sfâşiate, cârma sfărâmată, rătăceau sau ar fi rătăcit ca nişte derelicte, primejduind navigaţia.

El a fost iniţiatorul, creatorul, animatorul şi realizatorul *Asistenţei Sociale din România*. Până la el caritatea publică se făcea empiric, risipitor şi era mai mult o încurajare la trândăvie.

Jean Bart, ca director general al Asistenţei Sociale din Ministerul Muncii, organizează o asistenţă socială civilizată, modernă, raţională. Politicianismul l-a isgonit, — dar jaloanele puse de el au servit de temelie organizaţiilor ce au urmat: „Asigurările Sociale" şi „Consiliul de Patronaj".

Lui Jean Bart se datoreşte aşezămintele dela Râul Vadului, Răchitoasa şi Galaţi pentru infirmi şi bătrânii nevoiaşi.

Lui se datoreşte coloniile de muncă dela Bobeştii-Bălăceanca, Plevna, Taraclia, Brâncoveni, Sipote şi Răducăneni pentru cerşetori şi vagabonzi, socotiţi de el ca o pată pe demnitatea unei societăţi organizate. Acolo ei erau adunaţi, îngrijiţi, reeducaţi şi redaţi societăţii cu moralul şi pregătirea necesară luptei pentru existenţă.

Lui se datoreşte instituţiile dela Turnu-Roşu, Grădiştea şi Principele-Nicolae, pentru ocrotirea copiilor, în special orfani de război şi abandonaţi.

„Copilul, — capitalul social prin excelenţă, trebue salvat", — spunea el cu ochii în lacrimi.

Tot lui se datoreşte întemeerea dispensarului model româno-britanic, a coloniilor de vară la munte şi mare pentru copii.

Strădaniile lui au fost răsplătite cu „Diploma Grand Prix" la expoziţia centenarului lui Pasteur din 1923, pentru organizaţia asistenţei româneşti.

Pe *Marea literelor* fu cel dintâi care, prin nuvele, romane, articole de reviste şi ziare, conferinţe, broşuri, cărţi a făcut să fie cunoscută şi îndrăgită apa, zugrăvind viaţa celor ce trăesc lângă ea, din ea, prin ea şi pentru ea.

Inceputul literar l-a făcut la „Munca literară şi ştiinţifică şi „Lumea Nouă", semnând *„Dela Trotuş"*.

După câteva călătorii pe bricul „Mircea", se face cunoscut cu lucrarea *„Jurnal de bord"*, care-l consacră la timpul cuvenit în rândul academicianilor.

Rând pe rând urmară *„Datorii uitate"*, — nuvele care aveau ca temă uitarea veteranilor din 1877, — ca istoria să se repete cu cei din 1916; — *„Prinţesa Bibiţa"*, *„Peste Ocean"* în urma călătoriei care a făcut-o în America, *„Europolis"*, romanul scris cu sângele rănilor lui drept cerneală. *„Cartea Dunării"*, care se găsea sub tipar când a trecut în veşnicie, — fără a mai vorbi de articolele publicate în diferite reviste şi în *„România Maritimă şi Fluvială"* cum se numea la început organul de propagandă al Ligii Navale Române, întemeiat de el, ca şi Liga.

Pe *Oceanul naţional* în care intră toate mările de mai sus, el a luptat ca neamul nostru să fie recunoscut şi admirat în mod sincer prin manifestările lui de muncă organizată.

El a luptat pentru drepturile suzeranităţii naţionale faţă de Comisia Europeană Dunăreană, rămăşiţa de pe vremea capitulaţiunilor, găsind formula ca să se înfigă ca un cui în acea citadelă: a fost primul care a deţinut postul de căpitan de port al C.E.D. şi cel de comisar maritim, — întrunind în aceiaşi persoană ambele funcţiuni.

Tot el a luminat opinia publică printr'o carte *„Chestiunea Dunării"*, pregătind terenul pentru situaţia de azi când C.E.D. a devenit D.D.M., instituţie românească.

La *Casele Naţionale* a fost unul din cei mai dârzi luptători, preconizând ideea înfiinţării unei zile numite *Ziua Satelor*, în care cei ajunşi în situaţii înalte să poposească în satul de origină. Spunea:

„Oricât te-ar îndepărta soarta de satul tău, nu-l pierde din vedere. O legătură sfântă te îndeamnă a lucra pentru ridicarea lui — sunt fraţii tăi rămaşi acolo.

„Ca în pelerinaj, în fiecare an, revino de unde ai

fost plecat şi înscrie, cu pietate, trecerea ta, c'o nouă faptă bună de interes obştesc.

„Dacă nu poţi clădi biserici, spitale şi case de cultură, poţi face o fântână sau planta un pom, poţi da oricând o mână de ajutor nevoiaşului, văduvei şi orfanului, poţi împărţi cărţi bune la cei rămaşi în urmă, în lumea copilăriei tale, Leagă-ţi numele de locul obârşiei tale; aruncă, prin pilde, sămânţa binelui în petecul de pământ pe care ai deschis ochii şi nu-l uita până în ceasul când vei închide ochii — e prima ta datorie".

Acesta a fost navigatorul pionier, acestea au fost explorările lui.

Ca să ne dăm seama de ceeace l-a îndemnat să fie aşa cum l-am descris în scurtul timp al unei comunicări, să-l lăsăm chiar pe el a-şi destăinui frământările:

„Acum când am trecut culmea şi încep a coborî drumul vieţii, privind la anii duşi, simt în melancolia vârstei şi un pic de orgoliu, clipe de intensă satisfacţie, — căci *a crea* rămâne suprema plăcere sufletească.

„Mă caut în urmă. Mă regăsesc departe, mă judec fără părtinire, ca pe un alt om, un străin pe care-l văd agitându-se cu avântul tinereţii, frământându-şi mintea, modelând planuri utopice pentru o lume mai dreaptă, mai bună, cu mistica credinţă că *ideile se pot preface în fapte*.

„Cu ochii minţii de acum, privesc în urmă şi mă întreb: care era îmboldul ce mă împingea pe atunci în lupta frământărilor sociale? De ce îmi luam singur sarcina unei munci dela care nici o răsplată nu aşteptam?

„Neîncredere, acuzări, ironii şi duşmănii culegeam de pretutindeni, chiar şi dela acei care le făceam bine cu deasila. Era la bază *sentimentul dreptăţii*. Dar de unde energia, îndârjirea, persistenţa de a merge până la capăt?

„*Aveam în sânge, ca mulţi din generaţia mea*, injectat microbul epidemiei ce bântuia în atmosfera idealistă şi generoasă a Iaşului de acum o jumătate de secol.

„Mişcarea aceea de idei şi avânturi generoase a fost o şcoală de disciplină şi de cultură sufletească ce a lăsat urme ca o pecete neştearsă până la sfârşitul vieţii".

Copiilor şi semenilor lui le-a lăsat moştenire îndemnurile de mai jos:

„Fiecare om, pe lângă profesiunea care-l hrăneşte, mai are una, aceea de *cetăţean*, Invaţă şi profeseaz-o. Că izolat nu poţi trăi în mijlocul semenilor tăi. Nu eşti decât o particică dintr'un tot. Şi animalele trăesc în societate. Deosebirea e că societatea lor rămâne staţionară, iar societatea omenească se perfecţionează.

„Nu privi cu nepăsare la drepturile şi datoriile cetăţeneşti, ca să nu te plângi, mai târziu, că a rămas cârma în mâna celor răi.

„Dacă cei buni se dau în lături, fatal se deschide drum larg celor răi. Rezistă, fără teamă, unei opinii publice greşite, asta înseamnă a mări respectul persoanei tale. *Fă-ţi datoria din conştiinţă*, nu din interes.

„In orice împrejurare politică sau socială să ai în vedere că *dreptatea este suprema lege* — este adevărul în acţiune. O nedreptate, făcută unuia, este o menintare pentru toţi. Chiar când te aşteaptă suferinţa, să ai tăria de a spune adevărul şi către cei cărora nu le-ar conveni.

„O societate nu se pierde decât atunci când nu cunoaşte adevărul sau îl desconsideră.

„Cetăţenii conştienţi trebue să lupte pentru apărarea patriei.

„Numai dacă poţi să te stăpâneşti pe tine însuţi, ai dreptul să conduci pe alţii.

„Nu uita că mânia est ecel mai rău sfătuitor. Adesea te poţi ridica iertând. Un semn de bunătate, făcut când trebue, mişcă şi pe cel mai rău suflet.

„*Vorba, ca şi săgeata, nu mai revin;* observă să nu fie otrăvită, nici prea ascuţită.

„Nici-o vorbă împotriva aproapelui să nu o crezi fără dovadă.

„Nu te ruşina că ai fost respins dela un post ce-l meriţi, ci ruşinează-te că ocupi un post pe care nu-l meriţi.

„Prin două căi poţi ajunge în frunte: pe calea meritelor tale, sau prin prostia celorlalţi.

„Oricât te vei ridica, dacă nu meriţi locul unde ai ajuns, nu vei putea să te menţii, cu siguranţă te vei prăbuşi.

„Pentru a aprecia gloria oamenilor mari, să le judecăm mijloacele de cari s'au servit spre a o câştiga, căci adesea gloria şi reputaţia dobândite în dispreţ se schimbă.

„De calităţile tale să faci uz, nu paradă.

„Ca să apreciezi valoarea unui obiect, ce posezi, presupune că l-ai pierdut.

„Pilda este mai tare decât predica. Sfatul cel mai bun, dacă este urmat de un exemplu rău, nu are nici-o valoare.

„Sunt exemple rele, care fac mai mult rău, în societate, decât crimele.

„*Nu murmura contra soartei;* înfruntă fără frică sărăcia, dar luptă, ca să nu cazi în mizerie.

„Sărac nu-i cel ce nu are, ci aceia care nu lucrează.

„Lenea ca şi rugina distrug cu încetul. Prin muncă îţi plăteşti viaţa.

„Leneşul fură societatea şi înşeală natura.

„Munca scuteşte pe om de trei rele: plictiseala, viţiile şi sărăcia.

„Orice loc vei ocupa în societate, nu uita că *omul sfinţeşte locul*.

„Nu stima banul, nici mai mult nici mai puţin decât merită; — el este un bun servitor, dar un rău stăpân".

„Lăcomia de bani duce la nedreptate şi răutăţi".

Acesta a fost Jean Bart.

La 12 Mai 1933 a ridicat neaşteptat ancora, încheind brusc jurnalul de bord al vieţii sale, lăsându-ne să privim de pe mal cum se duce, din punct de vedere fizic ca un vapor: o pată... un punct... un fum... nimic. Din punct de vedere moral însă, el va rămâne ca o flacără nestinsă pentru generaţiile viitoare.

Comandor A. NEGULESCU

Jean Bart în mijlocul elevilor şcoalei de marină.

Amintiri din Galați

de Profesor C. CALMUSCHI

Cum câteva zile s'a făcut o frumoasă comemorare la Asociaţia Scriitorilor şi Autorilor Militari Români pentru împlinirea a zece ani dela moartea lui Jean Bart. S'a evocat în cuvinte calde frumoasa operă a distinsului martir pe tărâmul literar, social şi marinăresc.

In rândurile ce urmează am să schiţez activitatea lui Jean Bart pe un teren mai puţin cunoscut în cei câţiva ani cât a locuit în Galaţi, unde i-am fost un bun prieten şi colaborator.

Prin anii 1907—1908 câţi-va intelectuali de seamă alcătuiseră un aşa zis „salon literar". N'aveam nici statut, nici comitet, nu plăteam cotizaţii. Ne întruneam odată pe săptămână în casa vreunuia dintre noi, discutând chestiuni literare sau citind ceeace scrisesem. Luasem ca model al acestui „Salon" renumita societate „Junimea" dela Iaşi. Dintre cei ce compuneau acel „salon" mulţi au ajuns mai târziu oameni de seamă: Const. Hamagiu, consilier de Casaţie şi ministru, Gr. Trancu-Iaşi profesor universitar şi ministru, Corneliu Botez, consilier la Casaţie, Gr. Condurat consilier la Curtea de Apel, Gheorghe Orleanu publicist distins, N. N. Lenguceanu, Secretar general la ministerul Justiţiei, etc. Jean Bart era printre noi şi în fruntea noastră. El era criticul, sfătuitorul şi îndrumătorul nostru. Prin povestirile lui vioaie, adesea pline de umor, prin imaginile sale plastice, prin descrierea pitorească a multor din acele de el văzute, noi îl socoteam Pierre Lotti al nostru.

Intr'o seară prin Martie 1909 la una din şedinţele, „salonului" cine-va dintre noi propuse să comemorăm aniversarea de 20 ani a morţei lui Eminescu. Timpul părea foarte scurt, mai erau două trei luni. Ne îndreptarăm privirile spre Jean Bart. Aşteptam părerea lui, care prin convingerea cu care şi-o arăta, ne sugestiona rămânea mai totdeauna hotărîrea definitivă. Jean Bart primi propunerea cu entuziasmul şi promptitudinea ce-l caracteriza.

Chiar în seara aceia ne-am şi împărţit rolurile: Jean Bart cu Gheorghe Orleanu şi cu mine trebuia să transformăm „Sărmanul Dionis" a lui Eminescu în piesa de teatru ce urma să se reprezinte în ziua aniversării, piesă pe care să o publicăm în urmă. Corneliu Botez şi-a luat însărcinarea să alcătuiască un volum festiv, care să cuprindă tot ce se putea şti pe atunci despre Eminescu. S'a hotărît baterea unei medalii, publicaţiuni în ziare, etc.

Timpul era foarte scurt pentru aducerea la îndeplinire a programului acestuia; nu aveam nici un ban afară de fondurile noastre personale şi ele destul de restrânse. Dar pe acele vremuri hotărîrile luate nu se amânau, nici nu se părăsiau pentru astfel de motive. „Sărmanul Dionis" a fost transformat în piesă de teatru. Corneliu Botez, cu o muncă fără preget a adunat materialul pentru volumul festiv, care s'a imprimat în mod excelent de casa Socec; medaliile au fost gata. La 15 Iunie serbarea aniversară s'a făcut în toată plenitudinea: dimineaţa un serviciu la biserica Catedrală oficiat de un mare sobor de preoţi în frunte cu episcopul Dunărei de Jos şi seara o reprezentaţie festivă la teatrul Papadopol foarte frumos decorat, unde s'a jucat „Sărmanul Dionis" în mod cu adevărat vrednic de Eminescu, de câteva persoane din intelectualitatea Galaţilor.

S'au plătit toate cheltuelile ocazionate de serbare şi tipăriturile; ne-a rămas vre-o mie şi cinci sute lei. Ce să facem cu dânşii? Un monument lui Eminescu. Astăzi s'ar părea copilăresc a ne gândi la aşa ceva cu suma ce aveam. Şi atunci nu era lucru mare. Totuşi ne-am hotărît. Prin conferinţe subscripţii, donaţiuni, am realizat o sumă de vre-o 15.000 lei. Mare sprijin ne-a dat şi marele nostru istoric A. D. Xenopol. Am publicat un concurs, ni s'a prezentat proiecte, am aprobat pe acel al sculptorului Storck. Când macheta a fost gata, am rugat pe d. T. Maiorescu, Spiru Haret şi Al. Vlahuţă să-şi dea părerea. Pe cine am fi găsit mai competenţi! Toţi au găsit macheta foarte bună, după care ea şi-a căpătat forma definitivă în marmora de Carara. Monumentul s'a desvelit cu mare solemnitate în Octombrie 1911. A fost o însufleţită serbare românească, la care a luat parte şi mulţi intelectuali din ţările româneşti subjugate încă. Serbarea a fost prezidată de C. C. Arion, pe atunci ministru al Instrucţiei, care cu simţul lui artistic şi cultura lui literară, ne-a dat un mare sprijin. S'au ţinut frumoase cuvântări, printre cari remarcabile în primul loc au fost a ministrului C. C. Arion şi a lui N. Iorga.

Criticile nu au lipsit. Uni ne-au învinuit că facem politică junimistă, fiind că am invitat pe C. C. Arion, care fatal trebuia să prezideze serbarea fiind ministrul Culturei. Alţii ne spuneau că ce rost are un monument lui Eminescu în Galaţi, oraş de negustori! Par'că Galaţii n'ar fi fost în România şi Eminescu nu era al întregei Românii! Nu ne-am oprit noi la astfel de micimi despre care cel dintâi îşi râdea. Jean Bart. Astfel am înălţat primul monument al lui Eminescu.

A venit războiul din 1916—1917. Ne-am împrăştiat toţi în toate părţile, după cerinţele şi nevoile războiului. A trecut şi războiul, iar noi ne-am reînturnat la Galaţi având iarăşi pe Jean Bart între noi. Atunci am înfiinţat „Universitatea populară". Se făcuse un început înainte de război, dar fusese părăsit. Cu Jean Bart în frunte am înfiinţat această universitate populară, care curând a căpătat valoarea unei însemnate instituţii culturale la Dunărea de Jos. Jea Bart a fost primul el preşedinte. El nu a mai stat după aceasta mult în Galaţi, dar temelia pusă de dânsul universităţii populare a fost aşa de solidă încât ea a mai funcţionat mulţi ani după aceasta. Nu aveam nici statute nici comitet, nici buget. Rămăsesem eu un fel de exponent, care mă îngrijeam de bunul mers al instituţiei. Ea îşi ţinea cursurile în fiecare an de la sfârşitul lui Noembrie până la vacanţa de Paşti în fie-ce zi de lucru dela orele 6 jum.—7 jum. seară, în amfiteatrul liceului Alecsandri, întotdeauna plin, ori-ce vreme ar fi fost bună sau rea. Pe catedra universităţii populare din Galaţi s'au perindat mulţi intelectuali din acel oraş şi mulţi din alte părţi, cari acceptau cu plăcere propunerea noastră de a o onora prin cuvântul lor universitatea populară din Galaţi si numerosul ei auditor. Astfel au conferenţiat N. Iorga, Pan Halipa, I. Inculeţ, profesorul Gh. Taşcă, D. C. Argetoianu, D. N. Batzaria şi atâţia alţii.

Un om ca Jean Bart a tăiat brazdă adâncă ori pe unde a trecut, iar în sufletele prietenilor şi colaboratorilor lui din Galaţi, din cari puţini acum au mai rămas o neştearsă amintire.

VEDETA RAPIDA

de Ing. Cpt. GH BALABAN

III.

ACŢIUNILE VEDETELOR RAPIDE IN RĂZBOIUL ACTUAL.

Am văzut cum s'a ajuns la vedeta rapidă modernă. Dacă ne referim la scopurile iniţiale pentru cari au fost creiate aceste nave, specialiştii sunt de părere că în cursul războiului din 1914—1918 ele nu au făcut „mare lucru" în lupta dusă contra distrugătoarelor, totuşi ele au adus „unele servicii" în anumite ocaziuni.

Trebuie însă să subliniem că incursiunile executate în trecut şi în prezent, constituesc în cadrul puterei de sacrificiu, adevărate acte de bravură.

Din cele ce urmează fiecare va putea să tragă numeroase concluzii.

Vedeta rapidă, un fruct al luptei pentru viteză, cu posibilităţi ce depind de împrejurări, are ca spaţiu de acţiune în general apele din apropierea coastelor, mări închise şi cu puncte de sprijin numeroase, strâmtori, etc...

Le vom găsi operând pe aproape toată întinderea coastelor europene (afară de acelea ce aparţin ţărilor neutre), precum şi pe coastele Africei de Nord.

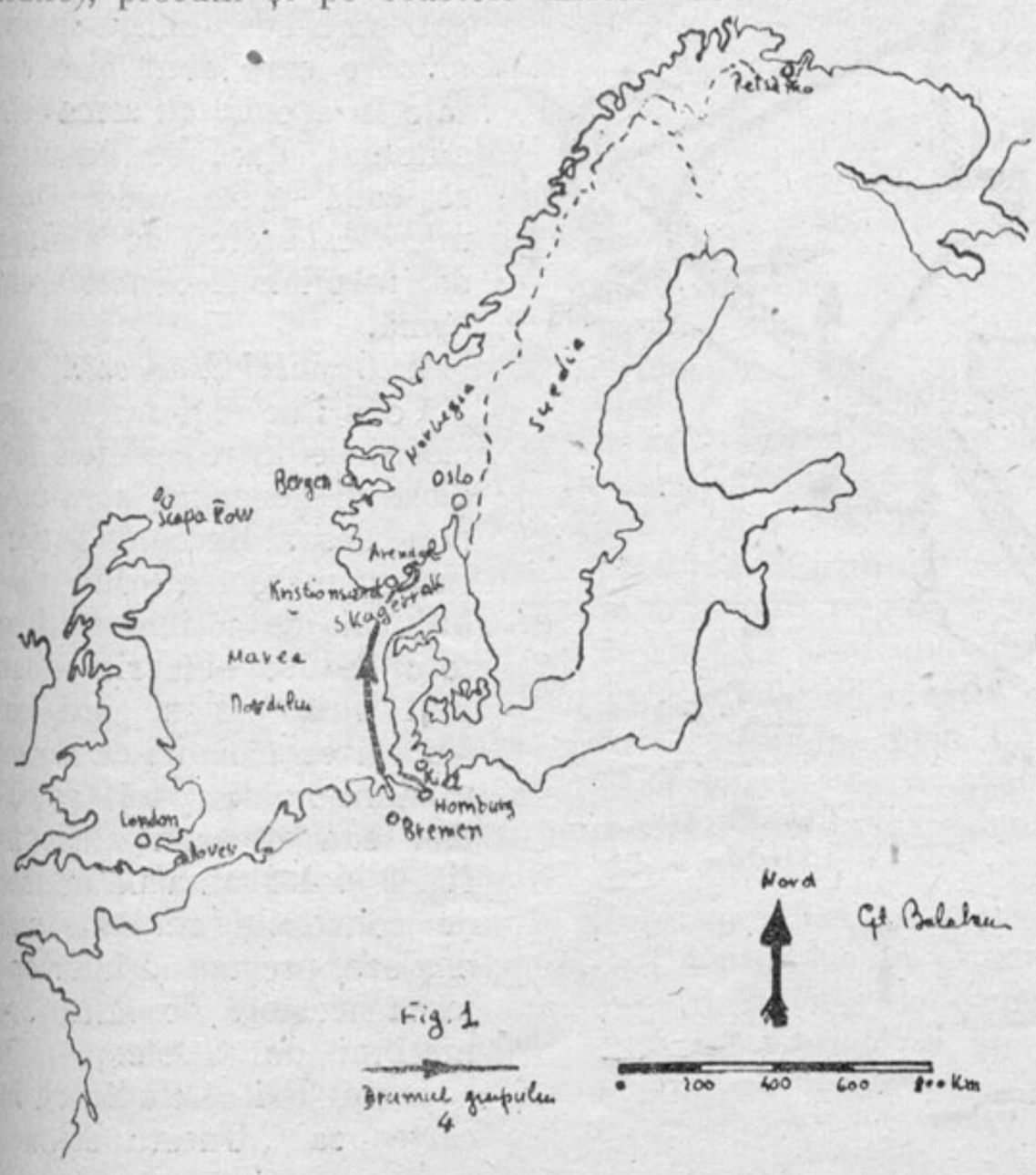

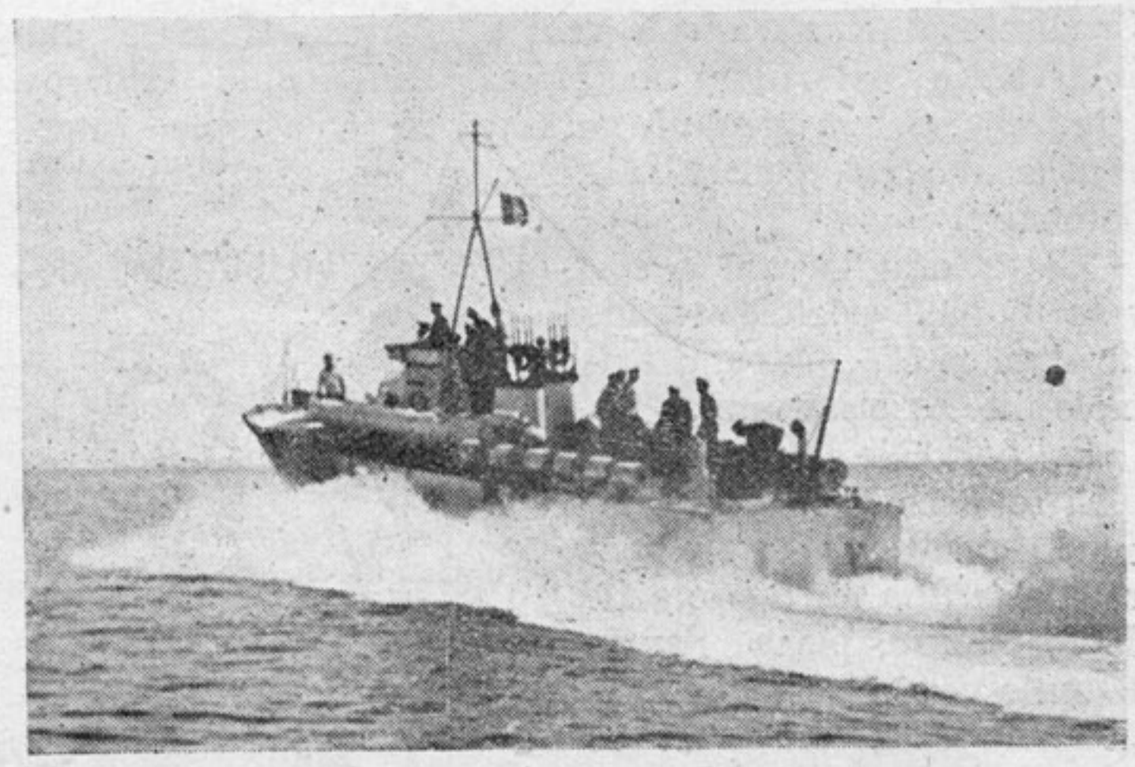

Prototipul unui asemenea teatru de operaţiuni este Canalul Mânecei. In actualul război, specialiştii în materie, le caracterizează astfel: „Sunt unităţi frumoase, capabile de a produce mult rău în ape adăpostite, în vecinătatea coastelor şi în condiţiuni de timp prielnice. Nici tipurile în V, nici cele cu fundul plat nu sunt utilizabile pe mare rea".

Dăm mai la vale, câteva din acţiunile vedetelor rapide din actualul război.

Operaţiuni pe teatrul naval din N şi NW Europei.

1. *Ocuparea Norvegiei, Aprilie 1940.*

După ocuparea Poloniei, comandamentul german a estimat că dela Nord poate veni oricând un pericol. Prin urmare Norvegia are în acelaş timp pe lângă o mare însemnătate din punct de vedere economic, şi o mare însemnătate din punct de vedere militar.

Preparativele sunt făcute cu începere din primele zile ale anului 1940. Ocuparea Norvegiei se va executa prin debarcări în diferite puncte, iar convoaele vor fi escortate de forţe aero-navale.

Grupul 4 compus din crucişetorul uşor *Karlsruhe*, torpiloare, vedete rapide şi vasul de escortă *Tsingtau* vor proteja operaţiunile de debarcare ce se vor desfăşura în punctele Kristiansand şi Arendel.

Acest grup (fig. 1), în ziua de 8 Aprilie se îndreaptă spre Kristiansand, şi intră în fiord în dimineaţa zilei de 9 Aprilie.

Nu se poate debarca imediat din cauza proastei vizibilităţi, iar pe de altă parte mesajele radio-telegrafice interceptate, dovedesc că surpriza nu a reuşit.

Crucişetorul *Karlsruhe* a vrut să forţeze trecerea, dar intervenţia bateriilor norvegiene din insula Odderoy (fig. 2), obligă grupul german de a aştepta intervenţia aviaţiei, pentru a distruge mai întâi lucrările defensive.

Către ora 11 din aceiaşi zi, când vizibilitatea devine bună, vedetele rapide în plină viteză, pătrund primele în Kristiansand.

In port ele au capturat printre altele şi două submarine norvegiene. Spre seară *Karlsruhe* cu o protecţie de torpiloare, pleacă dar la 10 mile de intrarea în Kristiansand este scufundat de un submarin britanic.

Nu s'au dat publicităţii pierderile suferite de vedetele rapide germane, cu ocazia ocupării acestor două puncte. (Arendel a fost ocupat de torpilorul *Greit* fără nici o rezistenţă).

Cu ocazia operaţiunilor din Norvegia, se precizează însă că au fost pierdute crucişetoare, contratorpiloare, torpiloare, submarine şi 15 unităţi mici. Intre acestea din urmă probabil că figurează şi vedete rapide.

Se pare totuşi că debarcările din Norvegia sunt cele mai complexe şi mai dezvoltate operaţiuni, la cari vedetele rapide germane, au operat fie singure, fie în cadrul unor operaţiuni executate cu forţe navale constituite.

De altfel dela începutul celui de al doilea război mondial şi în legătură cu teatrul de operaţiuni maritim din N şi NW Europei, aceste unităţi vor opera în mod continu, pe coastele germane şi în regiunea Canalului Mânecei. Ceiace caracterizează acest teatru de operaţiuni, este războiul de blocadă şi contra-blocadă pe care îl duc Germania şi Anglia. Transporturile ce se execută în acest spaţiu, au o viteză extrem de redusă. Din cauza pericolului minelor submarine, cari sunt

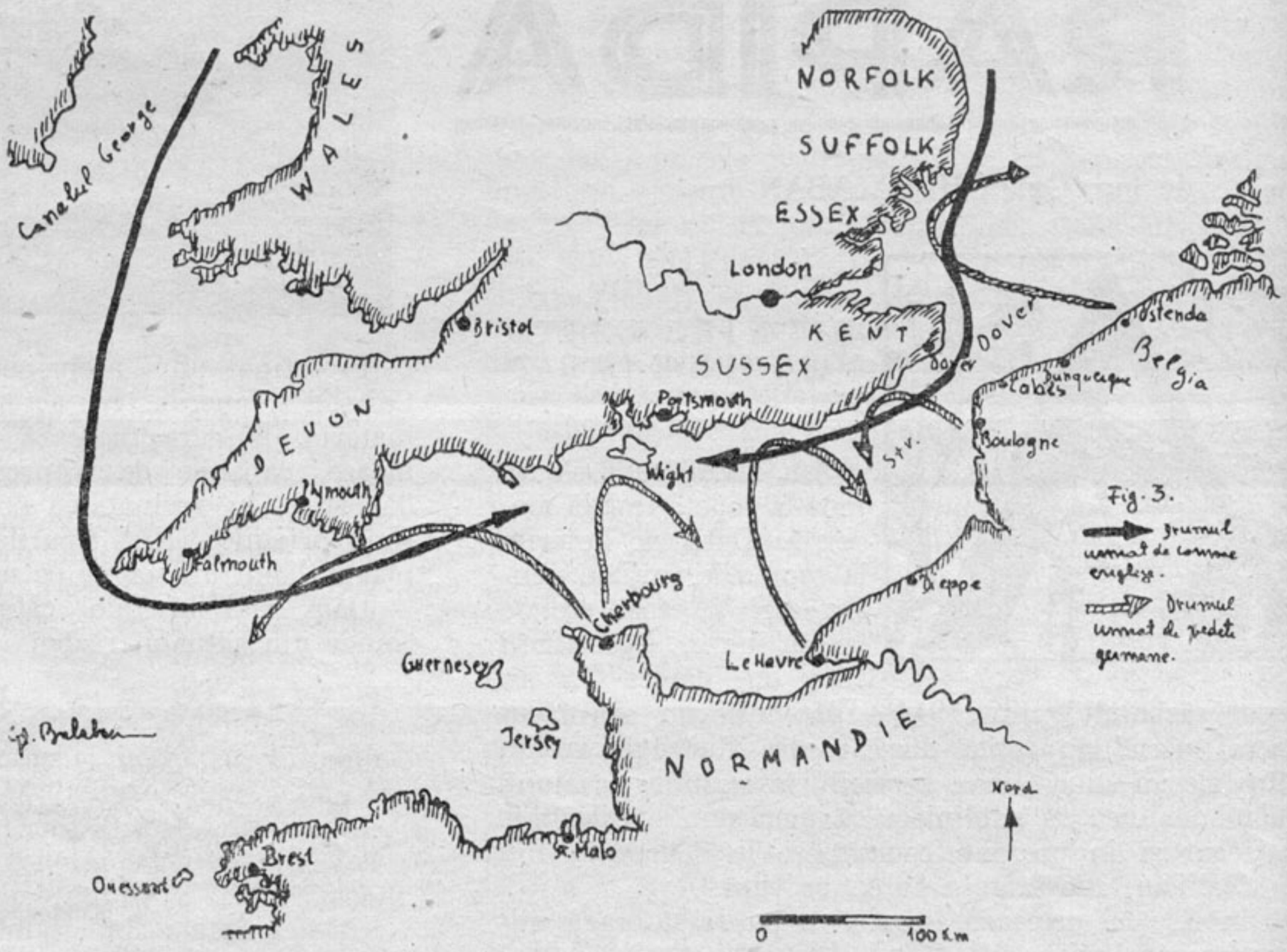

Fig. 3.
Drumul urmat de convoaie engleze.
Drumul urmat de vedete germane.

aşezate de submarine, nave speciale sau aviaţie, aceste convoae navigă cu o perdea compusă din vase de dragaj.

Este uşor de înţeles, că odată atacate în special de vedete rapide, manevra este grea şi nu rareori se produc chiar confuzii. Pe de altă parte, din cauza proastei vizibilităţi, caracteristică teatrului de operaţiuni specificat mai sus, chiar distrugătoare care sunt bine dotate în special cu armament automat, dacă se întâmplă să cadă peste vedete inamice, este greu de a scăpa de torpilele acestora din urmă.

2. *Canalul Mânecei:*

Constitue regiunea în care ciocnirile între vedetele engleze şi germane, sunt cele mai dese. Exceptând timpul cu mare rea, când posibilităţile de acţiune sunt cu totul reduse, atacurile se dau atât ziua cât şi noaptea. Vom avea ciocniri cu ocazia misiunilor de pază, patrulări sau escortă. Dăm în fig. 3 şi 4 drumurile urmate de convoaele germane sau engleze, precum şi interceptarea acestora de către formaţiuni de vedete.

D-nul Fritz Otto Busch în cartea sa, „Unsere Schnel-

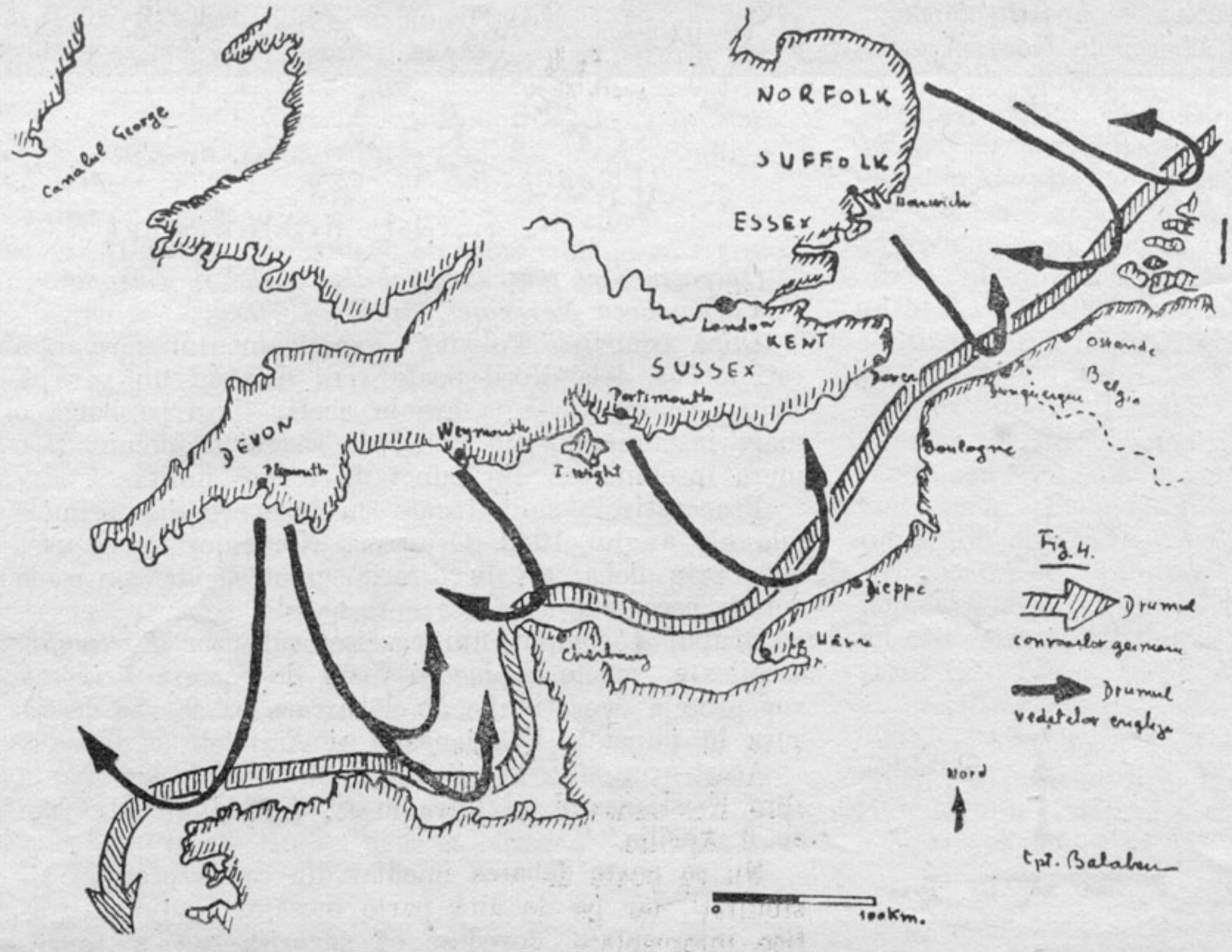

Fig. 4.
Drumul convoaelor germane
Drumul vedetelor engleze

lboote im Kanal", subliniază că cel mai bun prieten al acestor unităţi este noaptea.

Deşi viteza lor nu este întrecută de nici un tip de navă, să nu uităm că şi artileria uşoară a făcut progrese considerabile, încât un atac dat în timpul zilei, nu este lipsit de riscuri.

Noaptea atacurile sunt executate cu ajutorul proectoarelor, proectilelor cu urmă luminoasă sau a proectilelor luminoase. Este cu totul deosebită tragerea proectilelor luminoase de aceia a proectilelor cu urmă luminoasă.

Odată cu căderea nopţii vedetele se adună fie în interiorul, fie în rada porturilor. Unele controlează numai apele Canalului Mânecei, altele pătrund până departe în Marea Nordului sau Oceanul Atlantic, iar la ridicarea nopţii sunt deja înapoiate la punctele de plecare.

Totul este organizat. Echipajul care a lucrat în timpul nopţii trece la odihnă, în timp ce vedetele sunt luate în primire de personalul de control, care verifică maşinile şi complectează proviziile de torpile, muniţiuni şi alimente. In seara următoare totul se repetă.

Atacul se execută cu armele pe cari le-am văzut mai înainte.

Sunt unele vase ce urmează a fi atacate şi care nu merită un atac cu torpila. In legătură cu aceasta avem multe cazuri, când vedete rapide au atacat nave de transport mici, sau vase pescăreşti cu grenade de mână.

Dăm mai la vale câteva exemple de operaţiuni ale vedetelor rapide germane, efectuate în apele din Marea Mânecei.

— La 10 Mai 1940 comandamentul german anunţa că o vedetă rapidă germană, a scufundat un distrugător englez, ce făcea parte dintr'un grup de 6 distrugătoare prin lovituri de torpilă. Intâlnirea s'a produs în amurg, pe mare calmă şi cer senin.

— La 1 Iunie 1940, o flotilă de vedete rapide germană, întâlnind 6 distrugătoare şi două submarine engleze a scufundat un distrugător şi un submarin. Această flotilă de vedete care a intrat către seară în apele Canalului Mânecei, a fost mai întâi atacată de avioane britanice care nu i-au produs nici o pierdere. In cursul nopţii sunt descoperite distrugătoare, vedete rapide, nave de dragaj şi nave de escortă engleze care protejau mai multe transporturi engleze. Fiecare vas de transport englez a fost ţinta vedetelor germane care veneau la atac una după alta. Atacul s'a dat mai întâi cu grenade de mână.

Unul din distrugătoare a fost scufundat prin lovituri de torpilă. Nu se relatează soarta ce a avut-o convoiul, precum şi modul cum a fost scufundat submarinul semnalat mai sus.

— In intervalul dela 1 Noembrie 1941 până la 1 Iunie 1942, vedetele germane au scufundat în Canalul Mânecei, 2 contratorpiloare engleze, 2 vase de comerţ de tonaj mic, o canonieră, 15 vedete rapide şi au avariat alte 5.

Comunicatele germane relatează că au fost pierdute în acelaş interval de timp, 4 vedete germane.

3. *Oceanul Atlantic:*

In acest spaţiu avem o operaţiune care trebuie subliniată.

Este vorba de atacul vedetelor şi navelor de asalt engleze susţinute de distrugătoare, asupra bazei de submarine germane dela St. Nazaire. Comunicatul german din 28 Martie 1942, relatează că 9 vedete engleze au fost scufundate de artileria de coastă uşoară germană.

In general comunicatele oficiale asupra operaţiunilor executate cu astfel de nave, sunt aproape complect lipsite de amănunte.

Ciocnirile au avut loc cu: forţe navale uşoare cari cuprind în general contratorpiloare, torpiloare, vedete, nave de patrulă, canoniere, vase de dragaj, vase de comerţ armate, submarine, aviaţie şi artilerie de coastă cu tragere repede.

Multe au fost pierdute în câmpurile de mine submarine. In acelaş interval de timp, au fost scufundate pe toate mările un total de 33 vedete, număr ce este cu mult inferior aceluia ce reprezintă puterea de construcţie a ţărilor beligerante.

Teatrul de operaţiuni din Marea Mediterană:

In Marea Mediterană, operaţiunile s'au dezvoltat prudent şi sistematic atât de partea englezilor cât şi de partea italienilor, având ca scop principal protejarea transporturilor.

Transporturile italiene s'au executat între porturile proprii fie ale peninsulei italice, fie ale insulelor Sar-

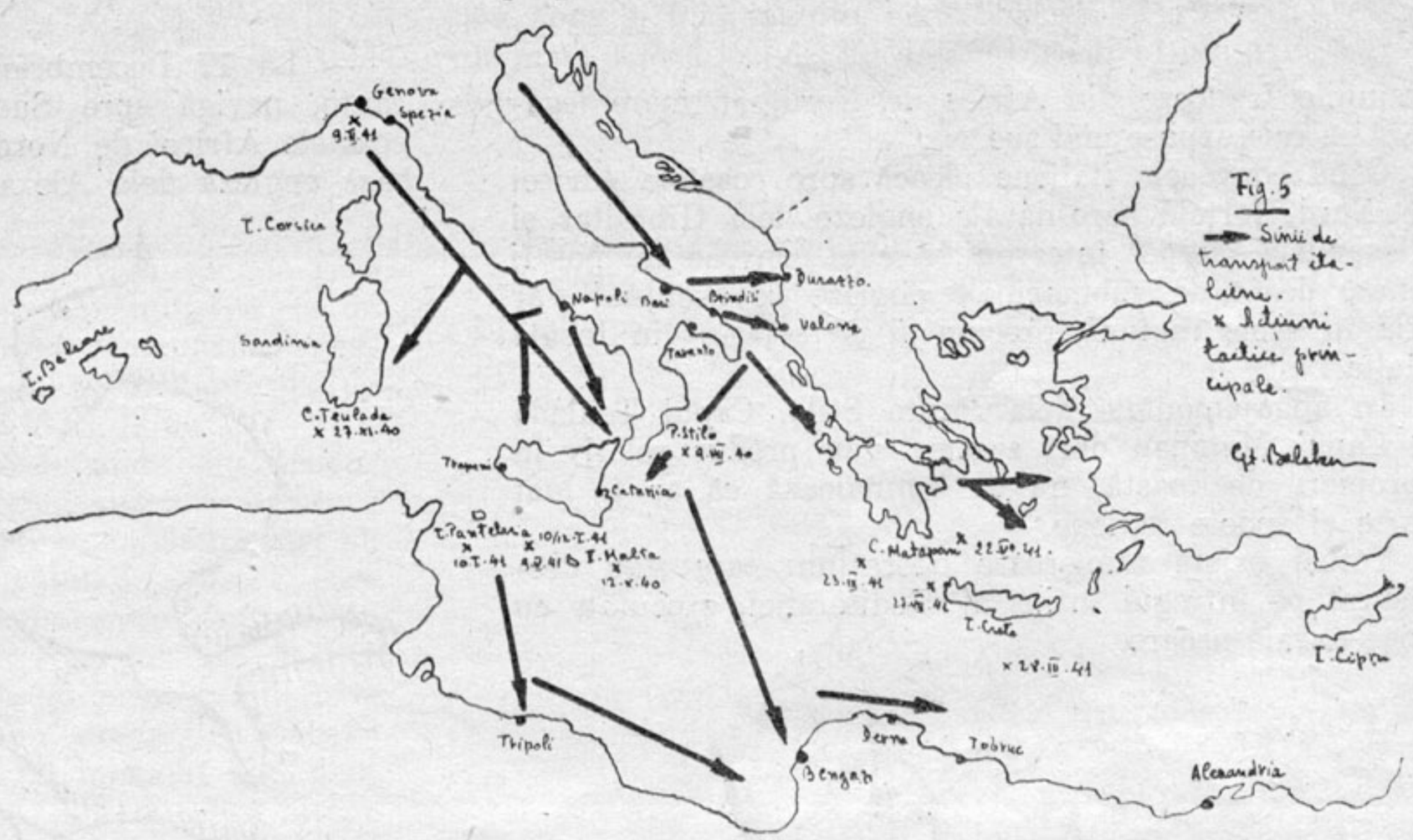

dinia şi Sicilia, cu porturile Albaniei, cu ale Greciei după cucerirea acesteia şi cu acelea ale Africei de Nord.

După cum arată fig. 5 aceste transporturi, brăzdează M. Mediterană în sens transversal.

De partea englezilor transporturile s'au executat în sens longitudinal, fiind în strânsă legătură cu teatrele de operaţiuni din Grecia şi Albania, din Libia, din Extremul Orient precum şi cu aprovizionarea Maltei.

In bazele navale dela Gibraltar şi Alexandria, englezii au ţinut şi ţin încă două forţe navale care au făcut în legătură cu transporturile, operaţiuni de vaste proporţii dar la intervale lungi.

Marşurile acestor forţe navale (fig. 6) care protejează convoaele, merg în mod sincron spre centrul Mediteranei, unde se execută schimbul protecţiei.

După cum se ştie convoaele engleze cuprind în forţele de protecţie şi nave port-avioane, înzestrate cu a-

vioane de vânătoare care împiedică într'o oarecare măsură recunoaşterile din partea aviaţiei italiene.

Regiunea cea mai dificilă pentru forţele engleze, este aceia cuprinsă între coastele Siciliei, Sardiniei, şi coastele Africei de Nord.

Menţinerea cu orice preţ pentru englezi a insulelor malteze, precum şi debarcările anglo-americane în posesiunile franceze din Africa de Nord, au mare legătură cu cele expuse mai sus.

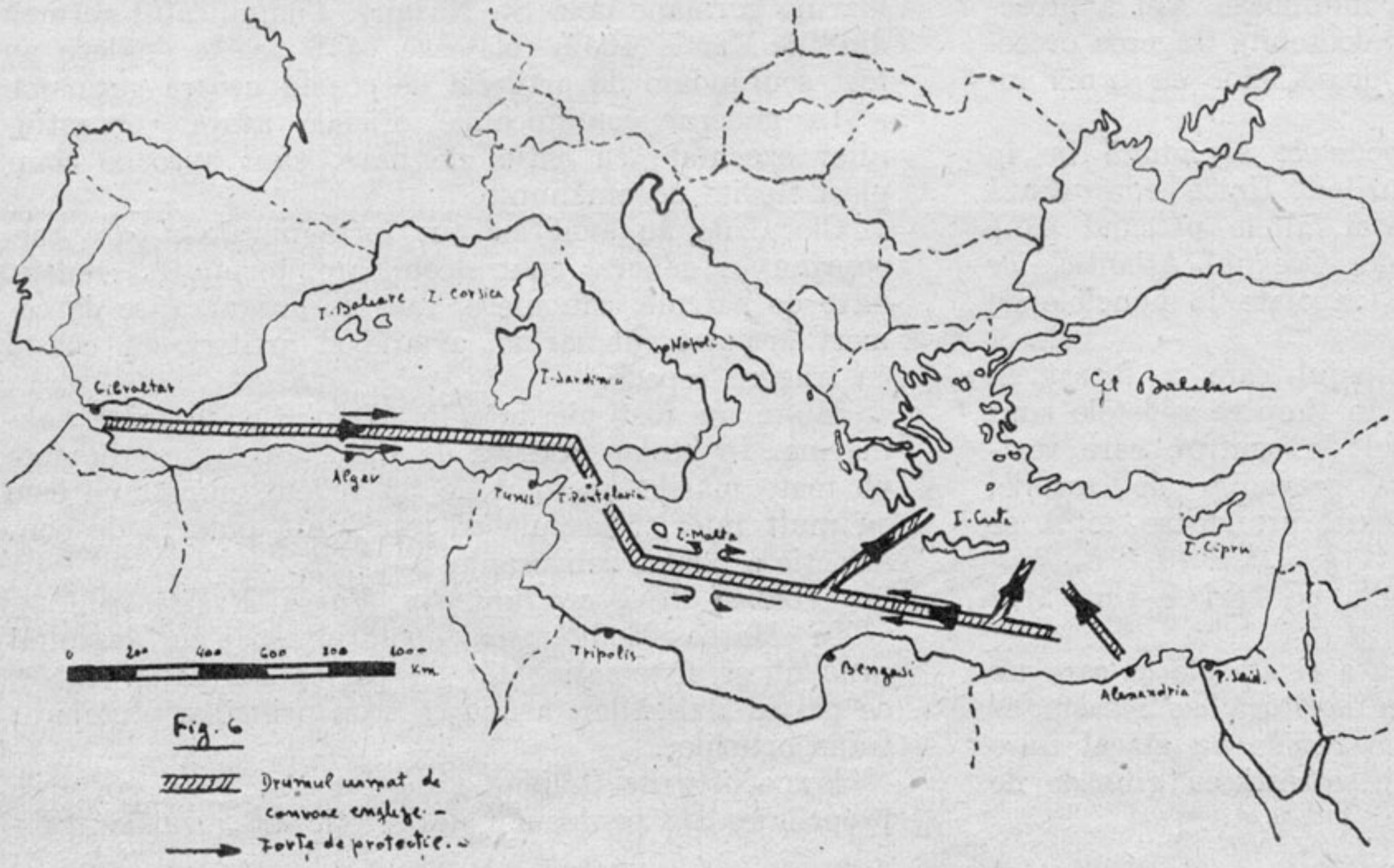

Fig. 6

Drumul urmat de convoaie engleze — Zone de protecţie.

Când convoaele italiene pleacă spre coastele Africei de Nord, forţele aero-navale engleze dela Gibraltar şi Alexandria nu pot interveni. Aceste convoae nu pot fi jenate decât de submarinele engleze ce eventual s'ar afla în acele regiuni, precum şi de aviaţia din insula Malta.

In angajamentele dela Punto Stilo, Capul Teulada şi Capul Matapan deşi acestea s'au produs relativ în apropiere de coastă, nu se semnalează că ar fi luat parte şi vedete italiene.

Totuşi există numeroase operaţiuni care s'au desfăşurat pe întregul întins al Mediteranei, executate cu forţe navale uşoare.

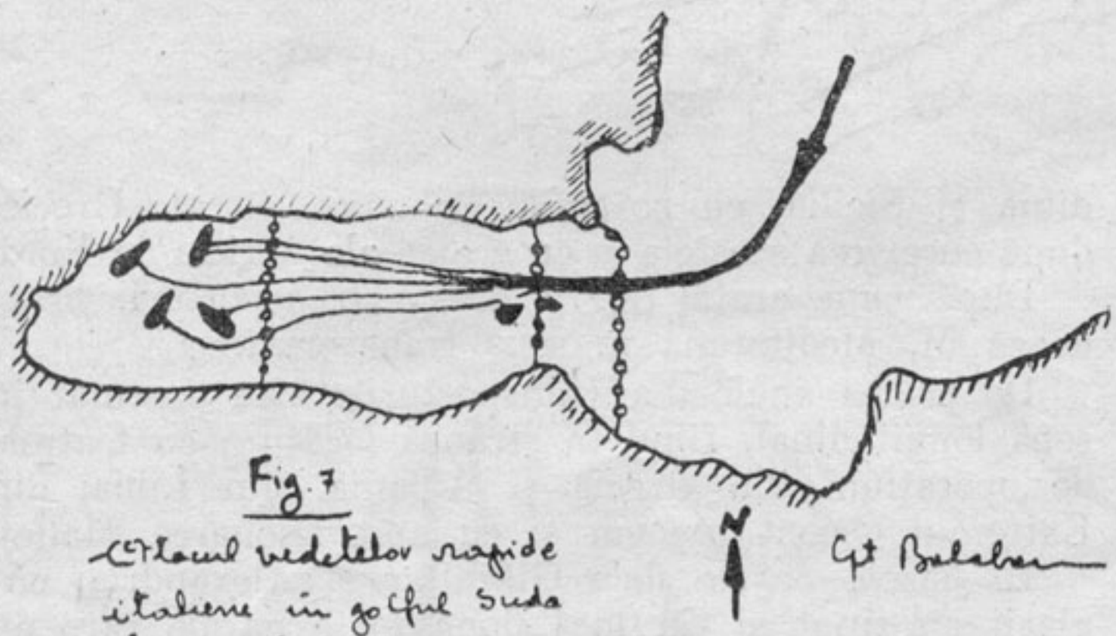

Fig. 7

Atacul vedetelor rapide italiene în golful Suda la 28. III. 941

Asupra acestor operaţiuni comunicatele italiene, precum şi diferitele articole date în revistele de specialitate, dau puţine relaţii. Sunt subliniate totuşi câteva acţiuni care merită în acelaş timp atât atenţia cât şi admiraţia.

— La 28 Martie 1941, vedete rapide italiene pătrund în golful Suda din insula Creta (fig. 7) şi lovesc cu torpile mai multe nave uşoare, de comerţ şi de război. O navă de război a fost scufundată.

Aceste vedete, probabil în număr de 5, au plecat dela Taranto şi au pătruns în port cu toate dificultăţile întâmpinate prin trecerea peste trei şiruri de obstacole, compuse din mine submarine şi plăşi.

— La 26 Iulie 1941, vedete italiene, pătrund în baza navală engleză dela La Valetta. Aici au luat parte aproximativ 6 vedete (fig. 8) şi care probabil au plecat din acelaş punct ca cele de mai sus. Au fost scufundate trei vase de comerţ şi un vas petrolifer.

— La 20 Septembrie 1941, vedete rapide italiene plecând dintr'un punct situat pe coastele Sardiniei, pătrund în rada şi portul Gibraltar (fig. 9), atacă crucişetorul auxiliar *Durham*, vasele petrolifere *Fiona*, *Schell*, *Dembydale* precum şi un tanc depozit de apă dulce.

— La 17 Decembrie 1941, vedete plecând din Taranto, navigă spre Sud, şi apoi urmărind spre Est coastele Africei de Nord, pătrund în noaptea de 18 în baza engleză dela Alexandria (fig. 10) unde au atins

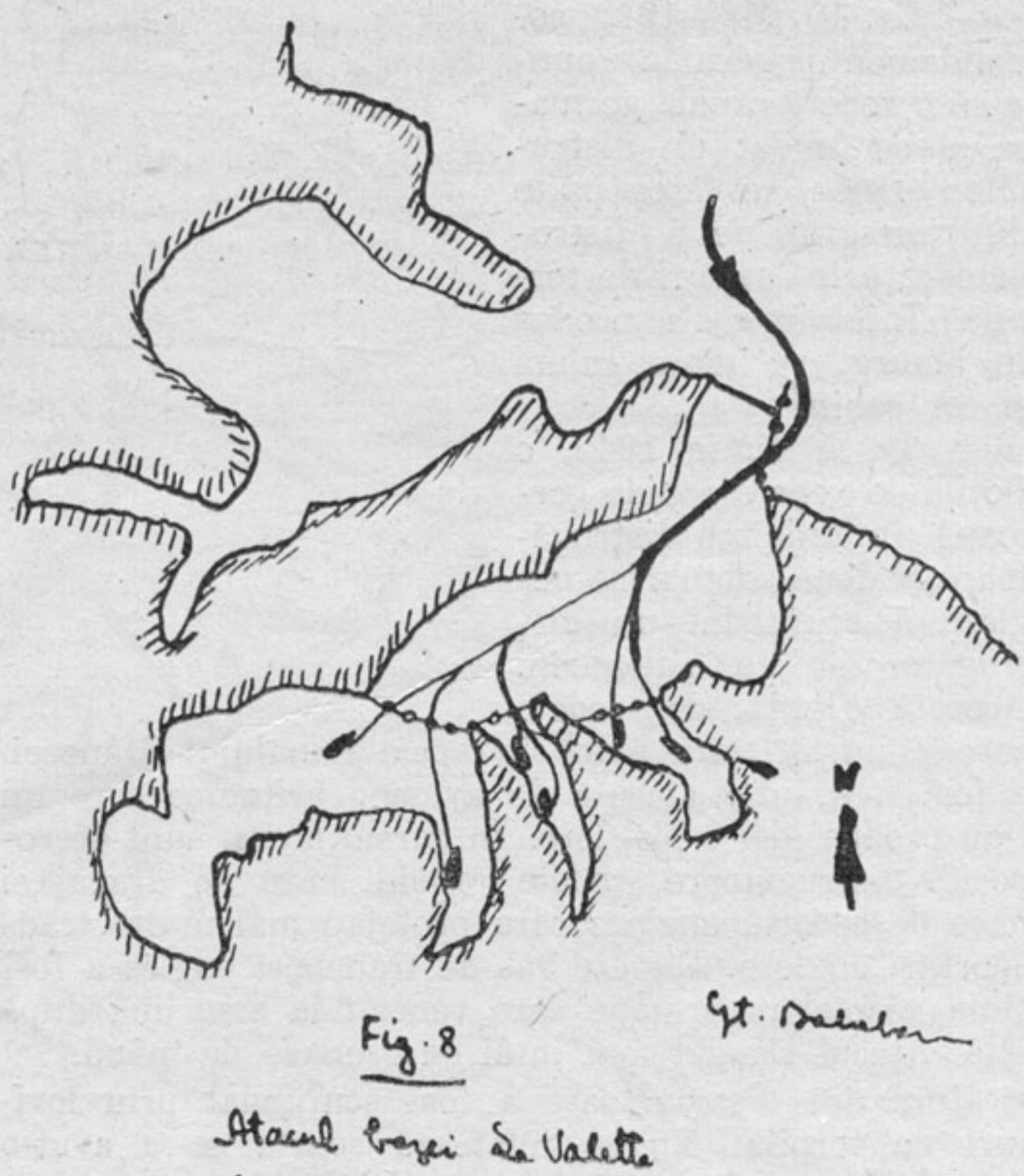

Fig. 8

Atacul vasei de la Valetta la 26. VII. 41.

navele de linie *Queen Elisabeth* şi *Valiant*.

— La 16 şi 17 Septembrie 1942 baza navală dela Gibraltar este din nou atacată. Cu ocazia acestor atacuri, a fost scufundat un vas de comerţ şi au fost avariate alte patru, toate sub 4000 T.R.B.

Fig. 11 arată direcţiile de atac, ale vedetelor rapide italiene contra bazelor navale engleze din Marea Mediterană.

După cum am spus mai înainte, aceste operaţiuni sunt acte de adevărată bravură şi sacrificiu. De altfel oricât de perfecte ar fi armele şi posibilităţile unei ast-

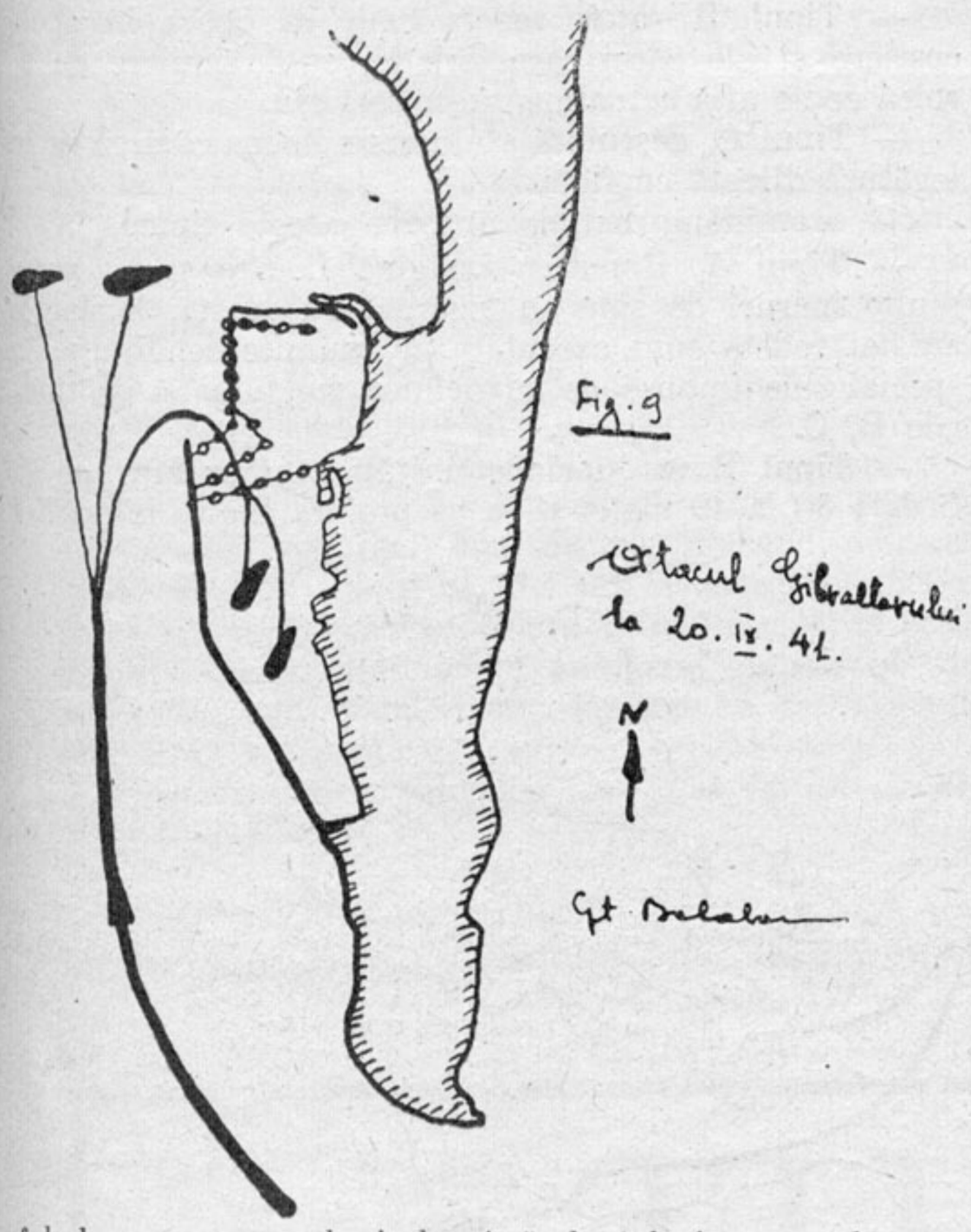

fel de nave, puse la îndemână de tehnica actuală care a ajuns la un grad de dezvoltare nebănuit, ea va da rezultate bune numai în cazul când comandantul respectiv este un om bine pregătit, şi mai presus de toate un om dotat cu anumite calităţi.

In materie de vase uşoare, începând dela distrugătoare în jos, la cari după cum ştim viteza este caracteristica esenţială, trebuie să avem comandanţi cari au acel „miros" similar cu al şofeurului dela uscat, care deşi conduce în stânga, simte marginea trotuarului din dreapta înainte de a-l atinge.

Este un simţ similar cu acela al profesorului care utilizează mai mult regiunea din dreapta a tabelei în loc de aceia din stânga şi la un moment dat, pentru a înlătura nedumerirea elevilor, este nevoit a atrage atenţia, asupra modului cum se proectează razele de lumină pe tabelă.

Vedetele rapide atacând individual sau când sunt mai multe într'un termen mai potrivit, „în cârd", există un moment provenit din cauza caracteristicei principale pe care am amintit-o mai sus, viteza, când apare iniţiativa comandantului.

De exemplu, la atacul unui port sau bază navală, ele merg în formaţie până în momentul după care s'a forţat intrarea, apoi fiecare unitate va lucra în sectorul prescris mai dinainte. Totul se petrece aşa de repede încât nimic nu se poate concepe, dacă comandantul nu posedă anumite calităţi înăscute.

Până la 15 Martie 1941 din 61 ofiţeri din marina germană, decoraţi cu Crucea de Cavaler al ordinului Crucea de Fer, un număr de 7 fac parte din echipagiile vedetelor rapide. Din aceştia din urmă, 5 sunt comandanţi de vedete şi 2 sunt şefi de flotile. Această constatare învederează mai bine cele expuse mai sus.

Din cele ce am înşirat până acum, rezultă că vedetele rapide se pretează la mult mai multe operaţiuni decât acelea ce s'au avut în vedere la dotarea puterilor maritime cu asemenea unităţi.

Cine este curios să deschidă cărţile „Macht auf dem Meer" de d. Gerhard Bomlow şi „Kampf auf den Meer" de D-nul Goerne, va rămâne surprins când va compara misiunile ce au fost întrevăzute la concepţia vedetelor, cu misiunile ce au fost executate până în prezent.

Se mai dovedeşte că în materie de vase rapide totul trebuie să fie elastic, întocmai ca un fenomen natural, la care tot secretul constă în a-i explica sensul fizic şi dacă doreşti să-l aşezi în formule nu reuşeşti decât făcând aproximaţii, adesea cu totul grosolane.

Nu vom lua limita inferioară din motive de răspundere, nici cea medie care este caracteristica englezilor ale căror greşeli le-a spălat apele Canalului Mânecei, ci limita superioară şi vom avea curajul a spune că vedetele rapide se pretează la orice operaţii, atât cât acestea sunt permise de mersul şi plutirea navei în marş de apropiere la orice viteză, şi la atac cu viteza maximă.

Tot secretul constă în a da viaţă materialului.

Cele spuse mai sus trebuesc interpretate şi deaceia am atins chestiunea în legătură cu fenomenul natural, şi să nu se exagereze ajungându-se în situaţia de a se cere vedetelor rapide rezultate cari sunt peste puterile lor. In legătură cu aceasta să nu uităm după cum am spus şi mai înainte, că asemenea vase oricât ar fi de mare viteza lor, ele au de face cu tirul tunurilor automate depe nave sau avioane.

IV.

Să vedem care este viitoarea vedetă rapidă. Vom lua cu această ocazie şi câteva spicuiri din articolul D-lui Pflugk publlicat în „United States Naval Institute Proceedings".

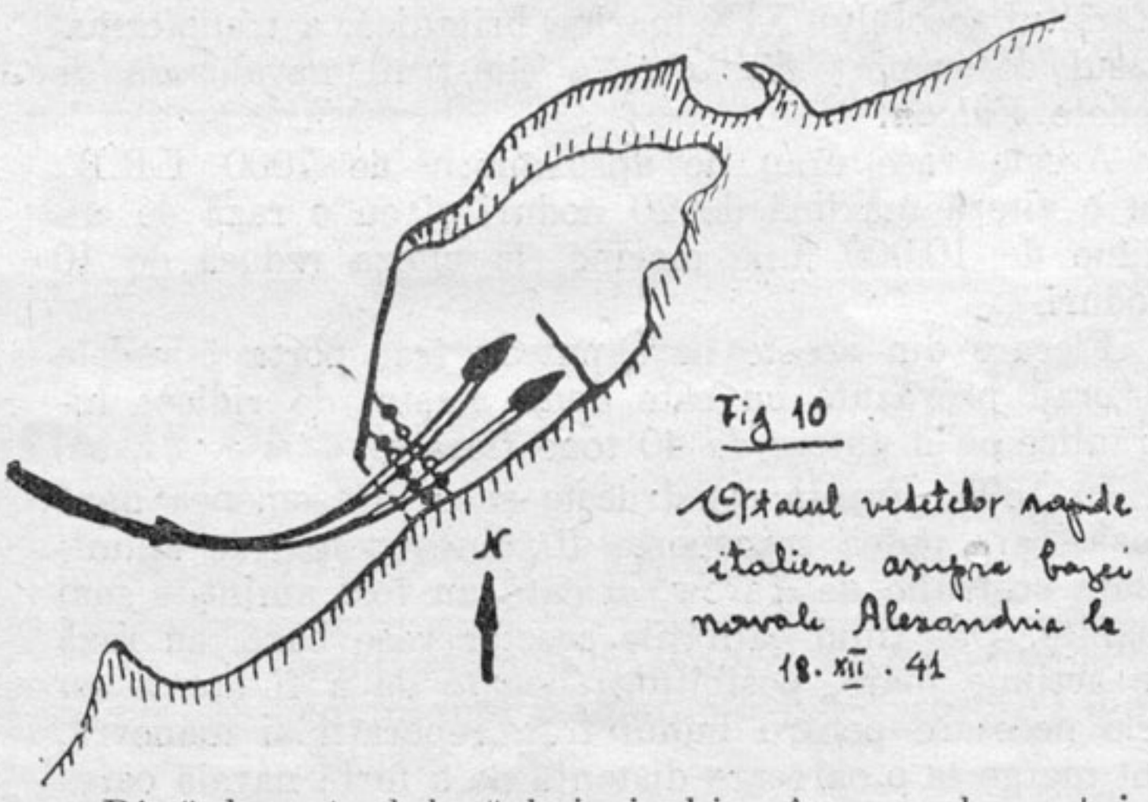

Până la actualul război şi chiar în cursul acestuia, mulţi specialişti au fost şi sunt încă neîncrezători asupra serviciilor aduse. Pentru a se ajunge în situaţia ca aceste vase să opereze oriunde şi în orice condiţiuni se imaginează un tip care să reunească cele mai bune calităţi, în ceiace priveşte stabilitatea şi viteza.

Navele de luptă viitoare prevăzute cu maşini de ridicat puternice, vor purta un număr de 4 din aceste vedete cu o lungime maximă de 18 metri. Ideia nu este de dată recentă. Cuirasatul italian *Duilio*, care a

intrat în serviciu în 1876, aveau la pupa două vedete, cari erau departe de vedeta de azi, denumite *Ape* şi *Vespa*.

In anul 1894, Yarow, a construit pentru marina franceză o şalupă purtătoare de torpile din aluminium. Experienţele au fost abandonate. Este greu să laşi la apă asemenea ambarcaţiuni, mai ales pe timp rău. In ce moment se vor lăsa ele la apă? In timpul luptei sau înainte, când nava purtătoare de vedete va trrebui să-şi micşoreze considerabil viteza? Progresele făcute în conducerea tragerilor de artilerie precum şi intervenţia aviaţiei complică lucrurile. Pe de altă parte s'ar lua din suprafaţa punţilor porţiuni considerabile atât pentru vedere cât şi pentru utilajul de manevră, porţiuni cari actualmente este mai preferabil de a fi ocupate de aviaţie şi apărarea A.A.

Altă idee care iarăşi nu este nouă, constă în transformarea unor anumite vase de comerţ, sau amenajarea lor chiar prin planurile de construcţie în vase purtătoare de vedete, adică vase bază pentru acestea. Către sfârşitul secolului XIX marina britanică, a transformat vasul de comerţ *Hecla* şi a construit nava bază de vedete *Vulcan*.

Aceste vase erau de aproximativ de 7000 T.R.B., cu o viteză maximă de 20 noduri şi cu o rază de acţiune de 10.000 mile marine, la viteza redusă de 10 noduri.

Fiecare din aceste nave puteau transporta 6 vedete şi erau prevăzute cu câte două maşini de ridicat hidraulice cu o putere de 40 tone fiecare.

In 1895, Franţa construeşte şi ea o asemenea navă bază, care putea transporta 10 din vedetele de aluminium costruite de Yarow, şi care au fost amintite mai înainte. Dat fiind calităţile acestor vase bază, cu rază de acţiune mare, posibilităţi bogate de a fi dotate cu cele necesare pentru bunul trai, reparaţii şi manevră, pot merge la o oarecare distanţă de o forţă navală oarecare pe care o deserveşte, şi îşi pot lăsa la apă cu uşurinţă vedetele lor.

Nu trebuie să uităm că şi ele au nevoe de o protecţie aeronavală şi apoi vedetele odată lăsate la apă pot ajunge ele la locul dorit şi în timpul util? Chestiunea este discutabilă şi specialiştii nu prea sunt optimişti asupra acestei soluţii. Aceste vase mici erau prea departe de vedetele de azi şi deaceia în mod intenţionat au fost trecute cu vederea la istoricul expus în prima parte a articolului de faţă.

D-nul Pflugk susţine că vedeta rapidă torpiloare de viitor pentru marina Statelor Unite, va fi de trei tipuri şi anume:

— Tipul A va fi o vedetă mică cu fundul plat şi destinată să opereze pe fluvii, lacuri mari şi în orice caz în ape adăpostite.

— Tipul B va fi vedeta care va opera în apele costiere şi ale cărei caracteristici sunt similare cu acelea ce se află actualmente în serviciu.

— Tipul C, destinată să lucreze în mare largă şi în legătură directă cu flota.

Să examinăm mai de aproape aceste tipuri.

— Tipul A, îl putem imagina fiecare şi nu avem multe lucruri de spus în legătură cu acesta. Misiunile acestei vedete sunt executate în anumite condiţiuni, în special cele impuse de adâncimea fundului şi de tipurile B, C.

— Tipul B va cuprinde unităţi a căror lungime va fi dela 30 la 40 metri şi se va prefera limita inferioară a lungimei. Misiunile de executat vor consta din protecţia convoaelor şi a pazei costiere.

Armamentul va consta din 2 tuburi lans-torpile, grenade anti-submarine, mitraliere de cel mai mare calibru şi cu bătae lungă.

— Tipul C va cuprinde vedete cu lungimea dela 46 la 70 metri.

Armamentul va consta din 6 tuburi lans-torpile, dintre cari 4 vor fi montate la prova şi 2 la pupa, minimum un număr de 20 grenade anti-submarine, mitraliere cu ţevi multiple de calibru màxim şi bătae lungă.

Viteza lor va fi de 60 noduri, măsurată în apă calmă.

Torpilele acestor unităţi vor fi destinate pentru atacul navelor de luptă, crucişetoarelor protejate şi navelor port-avioane inamice. Vor necesita nave bază.

In legătură cu ultimele două tipuri şi în ceiace priveşte utilizarea grenadelor anti-submarine, acestea vor constitui cele mai bune scule ale distrugătoarelor. Pentru toate tipurile semnalate mai sus pericolul aerian este şi va fi mare.

Contra pericolului de incendiu se va evita lemnăria, iar pentru propulsiune se vor utiliza numai anumiţi combustibili. Linia tipurilor B şi C, va fi un compromis între aceia cu chila plată şi aceia cu carena rotundă. Lungimea lor le va putea permite de a păstra şi pe mare rea o viteză potrivită, iar pentru interco-

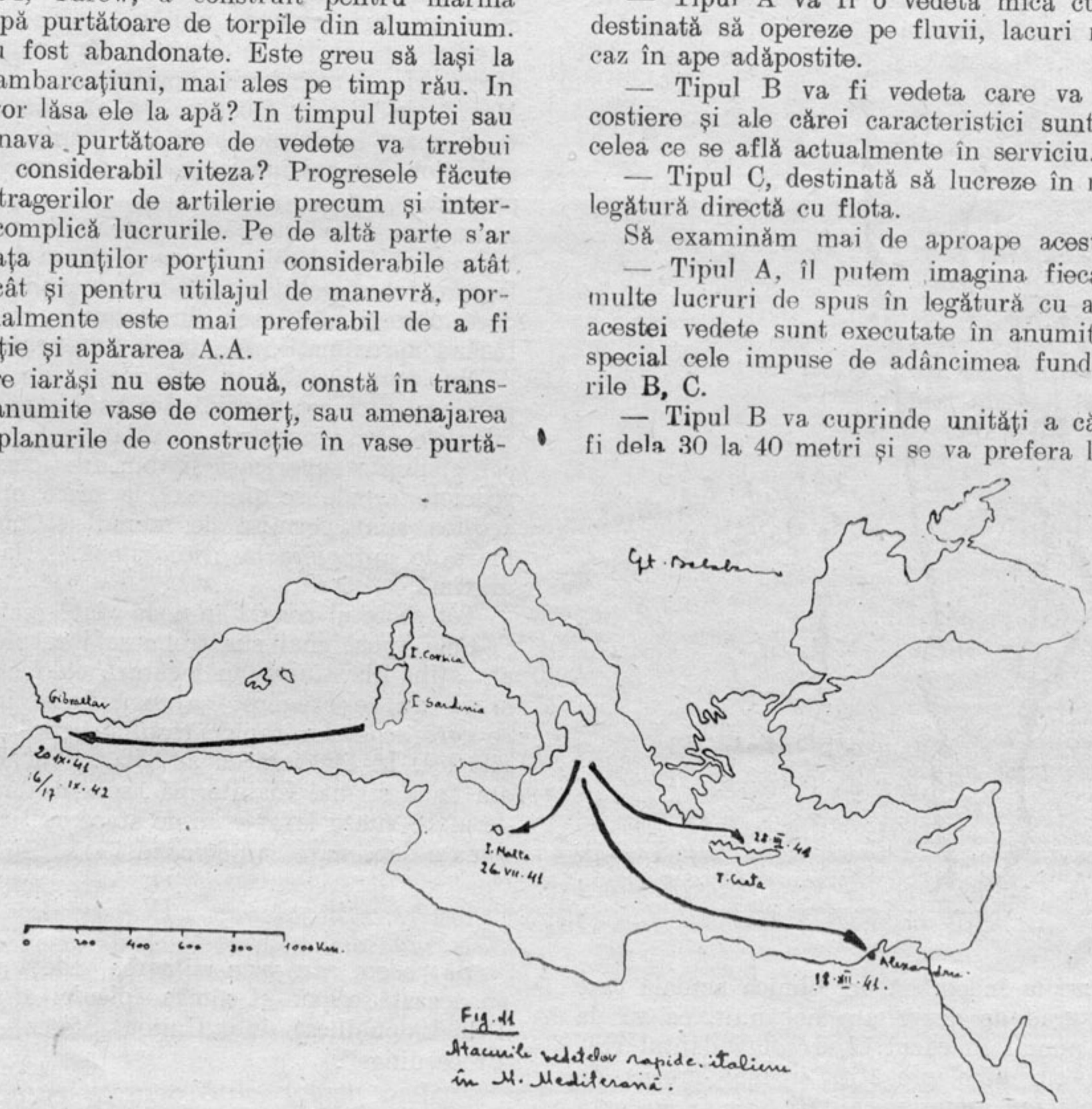

Fig. 11
Atacurile vedetelor rapide italiene în M. Mediterană.

municaţii se recomandă un aparat de radio-telefonie cu 50 waţi.

Majoritatea comenzilor vor fi situate în turelă. Aceasta nu exclude şi comenzile individuale. Puntea în dreptul motoarelor trebuie să fie amovibilă, pentru posibilităţi de schimbare atunci când va fi nevoie. Operaţiunea de schimbarea motoarelor nu va trebui să dureze mai mult de două ore.

Aparatul motor va consta din patru motoare cuplate câte două pentru mersul cu viteza maximă, şi două motoare auxiliare pentru mersul cu viteza redusă.

Acestea fiind spuse ce fel de armă se poate considera vedeta rapidă? Ofensivă sau defensivă? In legătură cu această chestiune, este cea mai mare greşeală de a se considera orice navă, că are un caracter defensiv. Chiar când se protejează un convoi, unităţile nu aşteaptă decât momentul prielnic pentru a ataca.

Care este cele mai bune mijloace de apărare contra vedetelor rapide? Mulţi specialişti sunt de părere că aviaţia este cel mai bun mijloc, atacând dela mică înălţime. Alţii susţin că nici un avion nu va putea să supraveţuiască, atunci când va intra în raza de acţiune a mitralierelor şi tunurilor automate ale acestor nave, afară de cazul când avem deaface cu un armament slab şi cu bătae mică.

Vedeta rapidă a viitorului trebue să fie un vas ofensiv, cu posibilităţi de atac contra avionului şi contra oricărei unităţi submarine sau de suprafaţă.

Trebuie să mai subliniem că apariţia şi punerea în serviciu a vedetei rapide, înzestrate cu motoare puternice şi cu bune calităţi nautice, a dat posibilitate să se întrevadă şi să se construiască ambarcaţiuni speciale care să se preteze la operaţiunile de debarcare. Astfel japonezii au mărit protecţia unor vedete rapide, pe care le-au utilizat pe teatrul de operaţiuni din Oceanul Pacific.

Acestea sunt vedetele de asalt.

Cele expuse până aici, nu constitue decât un cadru cu generalităţi pentru vedeta rapidă. Să nu se facă greşala de a se crede că ele vor înlocui toate celelalte nave, ci conlucrează cu tipurile existente. Sau să nu se creadă că ele pot duce la bun sfârşit orice misiune, ajungând în situaţia de a le încărca peste puterile lor. In orice caz evoluţia care este diferită dela o ţară la alta, trebue urmărită de aproape, fie ca unitate constituită, fie ca părţi componente. Ea interesând în mare măsură şi marina noastră, ale cărei vedete au fost prezente în tot timpul acestui război pe teatrul de operaţiuni din Marea Neagră, vom reveni şi vom trata în parte diferite capitole ce privesc motoarele, combustibili, lubrefianţi, torpilele, în special armamentul automat, etc... şi în dezvoltări ce ne sunt permise de natura acestei reviste.

GH. I. BALABAN

„TUDOR"

SOCIETATE ANONIMA ROMÂNA

PENTRU FABRICAREA ACUMULATORILOR ELECTRICI

Fabrica şi biroul central: BUCUREŞTI II, Calea Dorobanţilor 105 — Telefon: 2-18-35

Adresa telegrafică: „FABRICATUDOR"

ACUMULATORI ELECTRICI PENTRU ORICE SCOPURI, IN TOATE MĂRIMILE OBIŞNUITE

ACUMULATORI STAŢIONĂRI

pentru uzine, substaţiuni şi tramvaie electrice / staţiuni telegrafice şi telefonice / fabrici / bănci / hoteluri / cinematografe / baterii cu grupuri electrogene pentru case particulare etc.

ACUMULATORI DE TRACŢIUNE

pentru locomotive de manevră / locomotive de mină / automofoare de căi ferate / automobile electrice / căruciоare electrice / bărci electrice etc.

ACUMULATORI „VARTA"

pentru luminatul şi pornirea automobilelor / radiofonie / telefonie / laboratorii / lămpi de mână etc.

La cerere studii, proiecte şi oferte fără plată prin inginerii specialişti ai societăţii.

Vadul, plaja satului şi sporturile de apă la sate

de APOSTOL CULEA

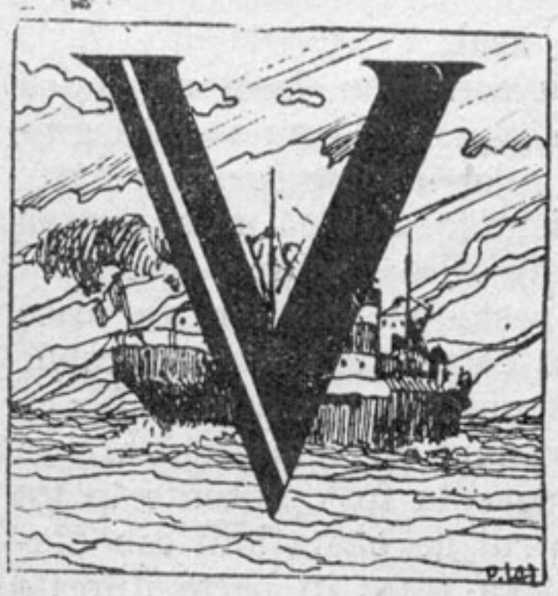

VESTITUL călător de unul singur împrejurul pământului, pe un vas nu mai lung de 12 metri — francezul Alain Gerbault [1]) — povesteşte scene din lumea aşezată în pragul apelor. Copii, tineret, vârstnici îşi petrec zilele, practicând îndeletniciri acuatice iniţiate în cea mai naturală şcoală a bucuriei de a trăi sub cerul liber; iar când acest marinar de rassă le câştigă sufletele, pretinşii sălsălbateci dau în cinstea lui adevărate serbări nautice: cu jocuri de copii pe plaje, cu afundări să scoată pe întrecutele din adânc scoica de mărgăritar pentru a fi dăruită mosafirului, simulări de lupte cu rechinii, întreceri la îndemânări de pescuit şi înnot, fluerări din ghiocurile răsucite ale melcilor de mare, alaiuri de piroge şi lunecări peste valuri de-a'npicioarele pe un scut de scânduri. Iată un întreg program de antrenament pentru pregătirea fiilor apelor, râvnit chiar de Europenii civilizaţi.

Dar până la jurnalul de peste mări al cutezătorului navigator, avem şi noi exemple, în proporţii reduse, din ţara noastră.

Acestor ţărmuri depărtate de educaţie nautică corespund nouă *vadurile* ce revin mereu, ca un refren, în vechile noastre cântece de apă:

Ei că-mi căutau
Şi mi se'ntrebau,
Tot din vad în vad
Şi din sat în sat,
Şi din casă'n casă...

Ca şi hora, ca şi cârciuma, ca şi fântâna, după ieşirea bisericii, pieţele din mijlocul satului, vadul a fost şi este încă un loc de întâlniri şi adunări, unde circulă ziarul local din gură în gură [2]). Vadul este o agora actualizată — o gură a satului masculină şi femenină. Aici femeile perpetuiază datina înălbitului pânzelor, spală lâna, torturile şi ţesăturile de casă; spală copiii şi se spală caii; se vără în apă căruţele şi butoaiele „ca să se umfle", iar adeseori cearcă un pescuit improvizat cu uneltele cele mai simple la care participă şi copiii.

Niciodată vadurile satelor dunărene nu le-am găsit pustii, mai ales în lunile călduroase. Le-am văzut către seară pline de bărbaţi, de femei, de copii, de vite aduse la adăpat, la scăldat, de căruţe pentru cărat apă. In freamătul voluptăţii ce o dă apa după munca în zăduful zilei, peisajul crepuscular capătă altă viaţă şi altă culoare: până departe răsună chiote de plăcere, chemări şi îmbărbătări la înnot. Se improvizează pe neaşteptate un concurs de înnot. Uite cum voinicii se iau la întrecere care să ajungă mai întâi dincolo! Ca şi în jocurile dela horă, şi aici e lăsată liber sprinteneala, se caută să se afirme prin felurile de înnot, prin zbenguiri acrobatice, cari atrag atenţia celor de pe mal. Copiii se antrenează în şcoala lor de începători într'ale înnotului, privind cu admiraţie la cei ce taie Dunărea în două ca nişte torpile aruncate dela un ţărm la altul. Numai femeile s'au proptit grămadă aproape de mal şi par de departe nişte geamanduri ancorate fără scop. In cămăşile cu care au lucrat ziua sau în rochii murdare, cred că se scaldă sau că se curăţă. Această lipsă de igienă amestecată cu o timiditate şi pudoare excesivă la fetele şi femeile de ţară, când vin la gârlă, trebue combătută prin toate mijloacele.

Tradiţia vieţii noastre de apă, consemnată în atâtea cântece bătrâneşti, dacă cuprinde ici-colo şi femei înnotând, în schimb însă a făcut din ţăranul dunărean o figură de recordmen înnotător. *Gruia prins* de Turci şi închis în ostrovul Dunării fuge de acolo înnotând. *Vâlcan,* alt erou de baladă, scapă de Turci prin înnot şi taie Dunărea dela Giurgiu la Dârstor până la Sulina [3])....

El înnoată ca un peşte
Şi ca plutele pluteşte
De stă omul şi-l priveşte,
Şade'n loc şi se cruceşte...

Kira-Kiralina, frumoasa cârciumăreasă din portul Brăilei este furată de un *„arap"* pe un caic. Fraţii Kirei, „Şerpii Dunării",

In Dunăre săreau,
Caicul îl ajungeau,
In coate'nnotând
Buzdugan purtând....

Din câţi casapi cer inima *Ianei Ghiuzuleanei,* Iana alege pe acela care trece Dunărea încolo şi încoace:

Iana se lăsa
Numai în cămăşoară,
Numai în iişoară.
In Dunăre sărea,
Din coate'nnota,
Sânii nu-şi uda.
Neagoş mi-o ajungea
De mână mi-o prindea;
Pe spate se lăsa,
Dunărea trecea,
Cu Iana pe-alăturea,
Din palme bătând,
Din coate'nnotând,
Din ciubuc trăgând,
Din pistoale dând...

In elanul său liric, autorul baladei a făcut din erou un personaj cu mitice aptitudini.

Iată alte tipuri de „sportivi" necalificaţi, cari trec Dunărea dela un mal la altul, de parcă s'ar juca:

Bate vântul sălciile
Să-mi pornească şăicile;
Bate vântul şi-o să stea
Să-mi pornesc şi şaica mea
Tocmai pân'la Hârşova
La Stăncuţa văduva...
Cum zicea şi cum cânta,
Şaică mică-şi desprindea
Cu lopate c'o mâna
Latu Dunării tăia.
Zori de zi când se crăpa,
Pescăraşul se'ntorcea.

A plecat c'o şaică veche
Şi c'o floare la ureche;
Şi-mi vine c'o şaică nouă,
Şi cu flori la amândouă....

---

[1]) Recomand călduros lectura memorialului de călătorie în trei volume: *Seul à travers l'Atlantique, A la poursuite du Soleil, Sur la route du retour.* In româneşte s'a tradus numai volumul întâi (Singur străbătând Atlanticul, ed. Fundaţiilor Regale).

[2]) Datină înâtlnită până în Franţa. (Vezi Maurice Bedel: Géographie de mille hectares, p. 29—33).

[3]) Ap. D. Culea: *Tradiţiile vieţii de apă ale poporului român,* edit. L. N. R.

Ori de-a călare în cântec de ispravă în afară de legi:

Şi iar verde şi-o lalea
Lată, lată-i Dunărea;
Şi-a trecut neica prin ea
Cu cinci cai alăturea....

Dintr'un colind:

De roagă, se roagă
Doi fii la părinţi
Capetele-şi pleacă

Tot Prutul să-l treacă;
Să-l treacă pe spate
Până'n cecea parte:
Cine'n spate late
Cine'n palme dalbe...

Colindele de pescari, colindele de năvodari sunt pline de răsunete din istoria nescrisă a omului de apă, confirmând-o pe cea scrisă [4]).

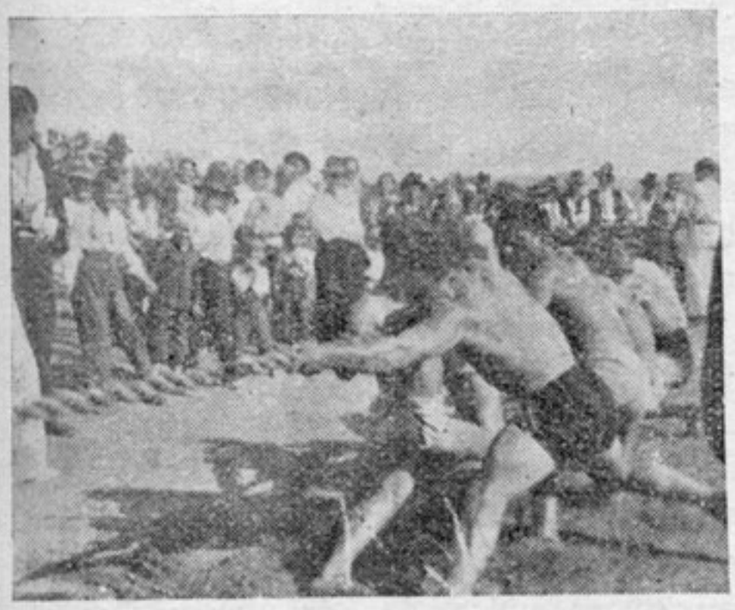

Joc cu frânghia pe plajă.

O cronică franceză de prin 1444 vorbeşte de Vlad Dracul, Voevodul Ţării Româneşti, care pune la îndemâna Cruciaţilor intraţi pe Dunăre să lovească cetăţile turceşti, o flotă „ca la 500 vase... cari sunt dintr'o bucată... lungi şi strâmte şi cu mulţi Valahi în ele"... Impreună, au atacat cetatea Turtucaiei şi pe a Rusciucului. Iată pe voinicii noştri dunăreni în mărturisirile cronicarilor francezi, trecând Dunărea de-a călare, dela Giurgiu la Rusciuc. „Domnul Valahiei porunci să se treacă înnot (Dunărea) ca la 4000 ostaşi şi caii lor, [5]) ca să ajute pe Cruciaţi....".

Aceiaşi meşteri înnotători îi întâlnim şi la atacul Nicopolei, fugind noaptea înnot dela Nicopole (din Bulgaria) la Nicopolea Mică (Turnu-Măgurele);

„Mai mulţi Valahi şi Unguri fiind prinşi (la Turci) şi ştiind înnotul, cutezară să se arunce în apă să treacă fluviul...".

Mândria de a fi avut straşnici oameni de apă la vremea lor aparţine trecutului. Datoria noastră este să legăm firul acestui trecut de biruinţi cu necesităţile de viaţă ale omului modern. Satele înfipte pe ţărmuri au nevoie cele dintâi de această nouă educaţie, nu numai din motive materiale, ci şi morale. Sunt sate ce stau cu spatele întoarse spre apă la o oarecare distanţă, parcă ar avea un fel de teamă şi folosesc prea puţin din darurile ei, dacă nu de loc. Fără să ne gândim numai la contingentele de marinari şi pescari predestinaţi profesiei din tată în fiu, orice om trebuie îndrumat să tragă beneficii din viaţa înconjurătoare, să ştie s'o domine, chiar dacă îmbrăţişează alte ocupaţii. Şcolile satelor dealungul ţărmurilor nu se pot lipsi de elementul apă pentru formarea fizică, economică şi morală a colectivităţii. Exerciţiile fizice adaptate, sporturi nautice, alcătuiesc osatura pe care trebuie să se desvolte omul din preajma apei, sortit să trăiască din ea. Fără deprinderea înnotului, a circulaţiei peste ape prin toate mijloacele, grădinarul, pescarul, crescătorul de vite, agricultorul în genere, nu-şi poate exercita îndeletnicirile fără riscurile vieţii. Am citit în gazete numai şapte înnecuri în aceeaşi zi dintr'acelaşi judeţ, prin neştiinţa oamenilor de a se salva. Statisticile din 1932—1935 au înregistrat dela 1020 până la 890 de înnecaţi accidental anual în centrele rurale. Din aceştia cei mai numeroşi sunt între 5—30 de ani, dar mai ales copiii dela 9 la 14 ani. Mai anii trecuţi s'a înnecat un grup de şcolari prin răsturnarea bărcii într'un lac, iar într'alt an, nişte şcolăriţe aflate în excursie cu învăţătoarea, s'au înnecat într'un afluent neînsemnat al Jiului (Desnăţuiul). Firește, autorităţile şcolare au aruncat răspunderea întreagă pe corpul învăţătoresc care n'a supraveghiat copiii, fără să se sesizeze că vina trebuie împărţită pe din două. Nu se mai poate îngădui o şcoală cu ape în apropiere care să n'aibă între obligaţiile ei şi exerciţiile înnotului şi ale salvării. In Ungaria, Germania, Italia, înnotul e obligator începând dela copiii mici. In atâtea ţări nu se eliberează diplomele şcolarilor dacă nu fac dovada că ştiu să înnoate. „Pentru a deştepta pasiunea lucrurilor ce se ţin de apă într'o naţiune, întâia datorie este generalizarea conştiinţei înnotului în massa poporului", glăsuesc afişele de propagandă italiene în frunte cu comandamentul lui Mussolini: „Tot ce veţi face pentru desvoltarea înnotului va fi bine nu numai fiziceşte, ci şi sufleteşte, pentrucă oamenii tari, stăpâni pe trupul lor, sunt şi înţelepţi şi nu abuzează de forţa lor [6])".

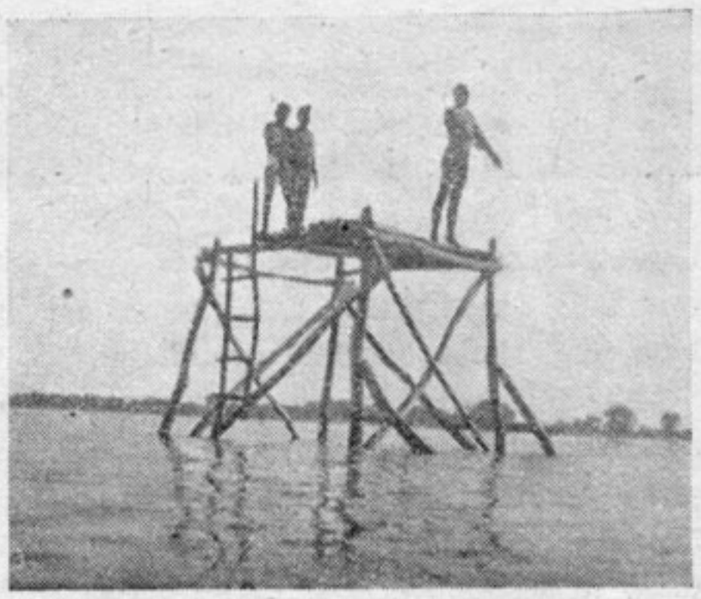

Trambulina.

Când un nenorocit ce nu ştie înnota se sbate în ghiarele morţii, gestul înnotătorului care-l salvează este socotit eroic şi binefăcătorul intră în lauda publică; iar bunul înnotător căzut în apă îmbrăcat, dacă se salvează singur, actul e socotit curent şi firesc. Trebuie să răsturnăm astfel de judecăţi, socotind vrednic de lauda obştească tocmai pe cel ce se salvează singur.

E bine să ducem şi la ţară ideia campionatului de înnot pe sate sau între sate concurente: cutare a acoperit câteva sute de metri în cât mai puţine secunde. Orice victorie, cât de măruntă, ţine treaz moralul popular şi incită mândria omului de a fi cât mai om, întrecându-se mereu pe sine şi pe alţii. Dar asta nu e esenţialul. Ceeace trebuie să desvoltăm în oameni, afară de braţe puternice, este organismul întreg, armonic, să devie rezistent ca să poată străbate apele fără teamă şi cu cele mai puţine eforturi.

Nu trebuie să lăsăm satele departe de judecata, bună sau rea, ce-şi face loc în conştiinţa generală de azi: numai naţiunile care-şi cultivă supleţea şi rezistenţa fizică pot duce munca pacifică creatoare şi suporta războiul modern; numai naţiunile care-şi disciplinează spiritul combativ în comunităţi solidare, ierarhizându-şi campionii începând dela cele mai mici celule sociale, — au dreptul

---

[4]) Mama mea, dintr'un sat dunărean (braţul Borcea), învăţase înnotul prin tradiţie şi de nevoe. Ştia din bătrâni că fetele, pe vremea deselor călcări turceşti, tătărăşti şi ruseşti, trebue să se salveze trecând prin înnot în desişurile bălţilor şi ale ostroavelor dunărene.

[5]) Jean de Wavrin: La campagne des croisés sur le Danube (1445) ed. N. Iorga, p. 80, 88...

[6]) Italia Marinara 1935 Septembrie.

la un loc sub soare. Idealul american, „voinţa de a învinge cu orice preţ" [7]), a năvălit în Europa cucerind loc. Aşa dar, şcoala de înnot a satului nu trebue organizată numai pentru agrement în zile liniştite şi calde de vară. Ci să exercităm pe oameni să înnoate şi îmbrăcaţi şi încălţaţi, să birue greutăţi, să se salveze şi pe vreme rea cu valuri şi vânturi. Fără aceste exerciţii, chiar fruntaşii înnotului sătesc se pot înneca ca orice neştiutori.

Prin desvoltarea plăcerii înnotului, stârpim prin cele sate acea fobie de apă pe care o au în special femeile şi unii bărbaţi ce nu se scaldă cu anii. Totodată să căutăm să înlocuim acea practică barbară de a readuce pe înnecat la viaţă prin apucarea lui de picioare şi învârtirea lui împrejur ca să debordeze apa înghiţită...

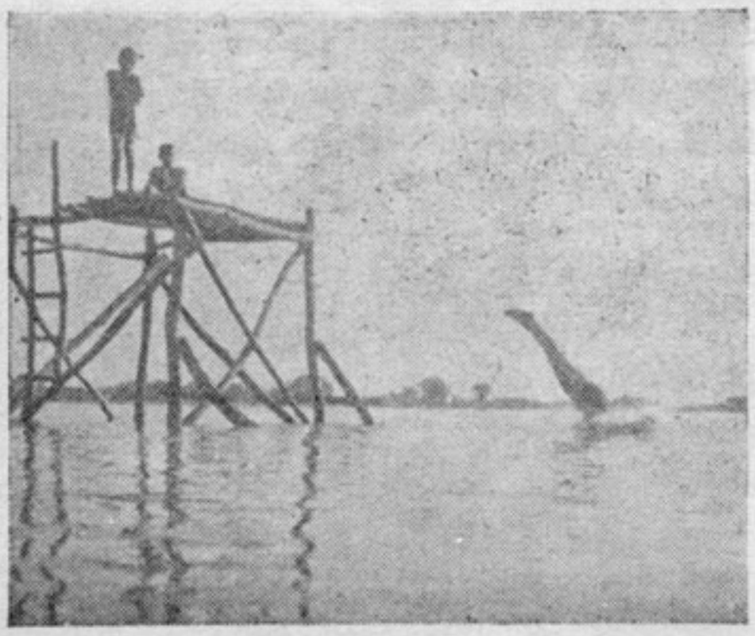

O săritură reuşită.

Gustul de curăţenie creşte la cei ce se scaldă des şi ideia de a-şi face baia acasă prinde astfel teren, aşa cum se observă la populaţia rusă dela noi dedată pescuitului.

Imbinând jocul, plăcerea, cu lupta pentru biruinţă, sportul de apă animă calităţile spirituale de cari are atâta nevoie omul de ţară: curajul, sângele rece, perseverenţa, iniţiativa şi gustul de întrecere. Şi încă ceva: ca şi la manifestările de pe stadionul satului, se desvoltă acel spirit de massă cu bucurii gustate împreună în acele zile sărbătoreşti când satul, după exemplul văzut la Pecineaga-Tulcea, lasă hora ca să vie la malul Dunării să aplaude întrecerile de vâslit şi înnot. Fundaţia Culturală Regală „Regele Mihai I", se poate felicita de a fi promotoarea acestor exerciţii puse în cadre festive prin Cămine Culturale şi Echipe Studenţeşti. Incă din anii ministeriatului D-lui Gusti, am introdus prin şcoli în ultima Duminică a lunii Iunie o *zi a Apelor* cu concursul Ligii Navale, a Societăţilor Sportive şi mai apoi a Premilitarilor, cu acele lecţii regionale în natură, excursii pe apă, lecturi din literatura apelor, conferinţe cu probleme legate de apele noastre, dar mai ales cu demonstraţii de înnot şi vâslit. Pentru aceste prilejuri, şcolile din patru sate dunărene au fost înzestrate de noi cu bărci, spre bucuria tineretului şi a copiilor de acolo. Inceputurile au mers încet, dar au mers. Prin Cămine Culturale, am ajuns să organizăm astfel de concursuri anuale în satele din pragul apelor, timp de patru ani, dela 14—32 centre rurale [8]).

Ceeace s'a putut realiza în patru veri dearândul la Pecinegea-Tulcea, mulţumită d-lui Victor Cojocaru, technicianul educaţiei fizic al Fundaţiei Regale iniţiatoare, ne-a dat încrederea că organizarea plajei şi a exerciţiilor nautice la sate sunt lucruri bine venite la timpul lor şi uşor de împlinit — cu puţină stăruinţă numai. Nu ne-am gândit să construim cabine pentru desbrăcat, ci numai nişte adăposturi în chip de umbrare (sau şoproane) vremelnice din stuf şi papură cât ţine sezonul. S'a curăţit plaja şi s'a nivelat nisipul cărat de aiurea, întinzându-l pe o grosime de câţiva cm. Locul de plaje s'a ales acolo unde Dunărea singură construieşte plaja naturală (în grai popular: întinsură, rene, reniş); acolo unde curentul este mai slab, iar fundul apei neted, fără pietre şi noroiu. Se poate închide o porţiune de apă prin pari legaţi cu frânghii pentru începătorii la înnot. Sunt necesare următoarele instalaţii pentru jocuri pe plaje: cumpene, leagăne, igheaburi de lemn lustruit (tobogane); o punte de ieşit din apă şi spălat picioarele; o trambulină pentru sărituri în apă; se adaogă încă: tivgi, cordoane de plută şi mingi, un cin (luntre mică scobită într'un copac de lemn), o barcă cu pânză a patru ori două lopeţi. Când plaja se va desvolta sau când se organizează în localităţile cu populaţie mai mare, se pune ca ideal utilarea ei cu cel puţin 2 caiace şi cu 2 schifuri. Până atunci, să ne mulţumim cu albia pentru începătorii vâslaşi, cu plute de scânduri ori de papură prevăzute cu lopeţi şi cel mult cu o dubă de vad. Introducerea pantalonilor scurţi (chiloţi) de bae la sate nu e atât de greu cât obişnuinţa cu plaja de nisip şi desbrăcatul sub umbrare. Pentru ţărance ca să îmbrace tricouri, să deprindă înnotul în începuturile plajei organizate cât de sumar, este nevoie de concursul învăţătoarelor instructoare, al studentei în educaţie fizică ori al studentei mediciniste.

Cu toată aparenţa de buni înnotători, tineretul ţărănesc are nevoie de corective şi de antrenament ştiinţific, care să le disciplineze forţa, elanul, respiraţia. Pe lângă reguli de igienă, pe lângă înnotul tradiţional, să se introducă şi alte metode moderne, cum e crawl şi brasse-ul, cari au fost deprinse la Pecineaga cu Premilitarii. Să se facă exerciţii raţionale şi demonstraţii duminicale cu înnoturi libere pentru rezistenţă, viteză, distanţă (lungime) treceri dela un ţărm la altul, aruncări dela înălţime, afundări şi înnot sub apă; apoi jocuri de apă şi pe plajă, cari sunt atât de atrăgătoare pentru tot satul. Formarea echipelor de vâslaşi şi de înnotători, pe vârste, concursuri, campioni locali şi pe sate vecine, apoi exerciţii de salvare, de readucere la viaţă a înnecaţilor, toate intră în programul de acţiune nautică şi sportivă la sate [9]).

Ca să dăm satului această şcoală de sănătate trupească şi sufletească, o ieşire din monotonia seculară, printr'o notă de varie şi noutate, întâia grije este condiţionată de pregătirea conducătorilor şi de introducerea obligatorie în programele şcolare şi extraşcolare regionale a exerciţiilor nautice. Aşa dar, cursuri speciale pentru instructori de sate, pentru învăţători şi învăţătoare deocamdată, pentru câţiva tineri aleşi cari conduc educaţia fizică adaptată la regiune prin tineret şcolar, Premilitărie şi Cămine Culturale. Stadionul şi plaja satului să formeze o singură unitate de organizaţie. Formaţiile şcolăreşti şi cele extraşcolare şi premilitare să-şi ia pe seamă, desvoltând începuturile Fundaţiei Culturale Regale „Regele Mihai I", în privinţa exerciţiilor nautice prin şi pentru copii şi tineret.

Premianţii ieşiţi la concurs

Căci orice s'ar zice, plaja este deocamdată o cucerire a şcolărimei satelor, a tineretului, pionerii satului de mâine.

AP. D. CULEA

---

[7]) Lucien Dubech: Ou va le sport ? pag. 60.

[8]) Vezi dări de seamă în rev. Căminul Cultural I, II, III.

[9]) Participarea ţăranilor şi muncitorilor la concursurile de înnot organizate de „Dopolavoro" italian în 1937 este de 60% din totalul participanţilor în cele 621 secţii (Vezi comunicarea gen. Giorgio Vaccaro la congresul mondial „Lavoro e Gioia" Roma 1938).

Organizarea plajei satului şi realizări în sportul de apă sătesc

de VICTOR COJOCARU

Dl. Ap. Culea a studiat folklorul satelor de pe lângă ape, precum şi unele mărturii din acte şi scrisori din vremuri mai vechi, reconstituind din fragmente, tradiţiile vieţii de apă ale poporului nostru.

ıcă putem fi optimişti în ceea ce priveşte viitorul sporturilor de apă în localităţile urbane de pe lângă ape, nu tot aşa se întâmplă şi cu mulţimea satelor din ţară, înşirate dealungul malurilor râurilor sau pe lângă lacuri. Dunăre şi Mare.

La sate nu întâlnim decât manifestări naturale în legătură cu apa. Se pare că aceste manifestări erau mai intense în trecut.

Incercări de a trezi din nou un mare interes pentru sporturile de apă în rândurile populaţiei satelor de pe malul apelor au pornit din iniţiativa Fundaţiei Culturale Regale „Regele Mihai I" prin Căminele Culturale.

Concursurile de înnot în tot felul, de sărit în apă, de mers pe sub apă, de vâslit şi altele, au adus din nou pe săteni la malul apelor şi le-a dat dorinţa de a se pregăti pentru a câştiga la întreceri. Incercările acestea de răspândire a gustului sporturilor de apă în unele sate de pe malul apelor au dat rezultate foarte bune, constituind un început plin de nădejdi.

Era folositor ca aceste concursuri să fie urmate de adevărate şcoli pentru sporturile de apă. Toate satele de pe malul apelor ar trebui să aibă asemenea şcoli cu instalaţiile şi materialele necesare.

In prezent, marea mulţime de sate aflate pe malul apelor nu au nici o instalaţie care să înlesnească învăţarea şi practicarea sporturilor de apă. Când arşiţa soarelui de vară dogoreşte nemilos, locuitorii acestor localităţi, în deasebi copiii şi tineretul se duc la „gârlă", la scăldat, alegând de cele mai multe ori la întâmplare un loc de pe mal unde se desbracă şi unde intră în apă. Deseori se întâmplă accidente grave din cauza unei greşite alegeri a locului de scăldat. Atunci frica îi îndepărtează pe toţi de apă.

Frica de apă, lipsa de instalaţii şi lipsa unor instructori care să dea tuturor sfaturile şi deprinderile necesare pentru a stăpâni apa, sunt cauzele care au împiedecat chiar şi pe mulţi din locuitorii de pe lângă ape să înveţe a înnota sau să conducă o barcă. Cei care au aceste deprinderi sunt dintre cei îndrăzneţi din care au ieşit pescarii români din bălţi şi ghioluri şi mulţi din cei mai buni marinari români.

Numărul mare al locuitorilor depe malurile apelor care nu ştiu să înnoate şi care se feresc de orice contact cu apa înseamnă atât o pagubă de ordin igienic sanitar, dar şi o pierdere de ordin educativ-utilitar.

Atât timp cât omul are frică de apă şi nu ştie să o înfrunte, el nu va avea vreun îndemn spre ocupaţii în cari să folosească apa pentru scopuri economice.

Deaceia se impune răspândirea înnotului şi a celorlalte sporturi, ca o condiţie hotărîtoare atât pentru desvoltarea economică a regiunilor de pe lângă apă, cât şi pentru împlinirea pregătirei fizice şi educative a tineretului ţării. Pentru a porni o acţiune în acest sens sunt necesare următoarele:

1. Un iniţiator şi conducător pe care îl vom numi instructor.
2. Metodă şi program de lucru.
3. Instalaţii şi materiale la malul apei.

Instructorul de înnot.

Trebuie să fie un intelectual sau măcar un tânăr sătean mai isteţ la minte şi la exerciţiile fizice, care a urmat un curs de instructori pentru sporturile de apă. Instructorul are rolul de a atrage spre apă pe cât mai mulţi, de a convinge pe toţi, de a pregăti instalaţiile la malul apei şi de a preda tuturor sporturile de apă, în deosebi înnotul.

Nu este uşor să urneşti pe ţărani dela ritmul lor obişnuit de viaţă şi să-i aduci la un program care le pare că nu are vreun rost.

Aici trebue să intre în joc priceperea şi stăruinţa instructorului pentru a atrage şi a convinge oamenii.

Metoda şi programul.

Incercările făcute în unele sate de pe malurile apei în cadrul acţiunei culturale a Fundaţiei Regale „Regele Mihai I" în deosebi în satul Pecineaga din judeţul Tulcea, aşezat pe malul Dunării vechi, au prilejuit formarea unei experienţe cu învăţăminte care pot fi de folos pentru ori ce alte încercări viitoare. Desprindem următoarele învăţăminte:

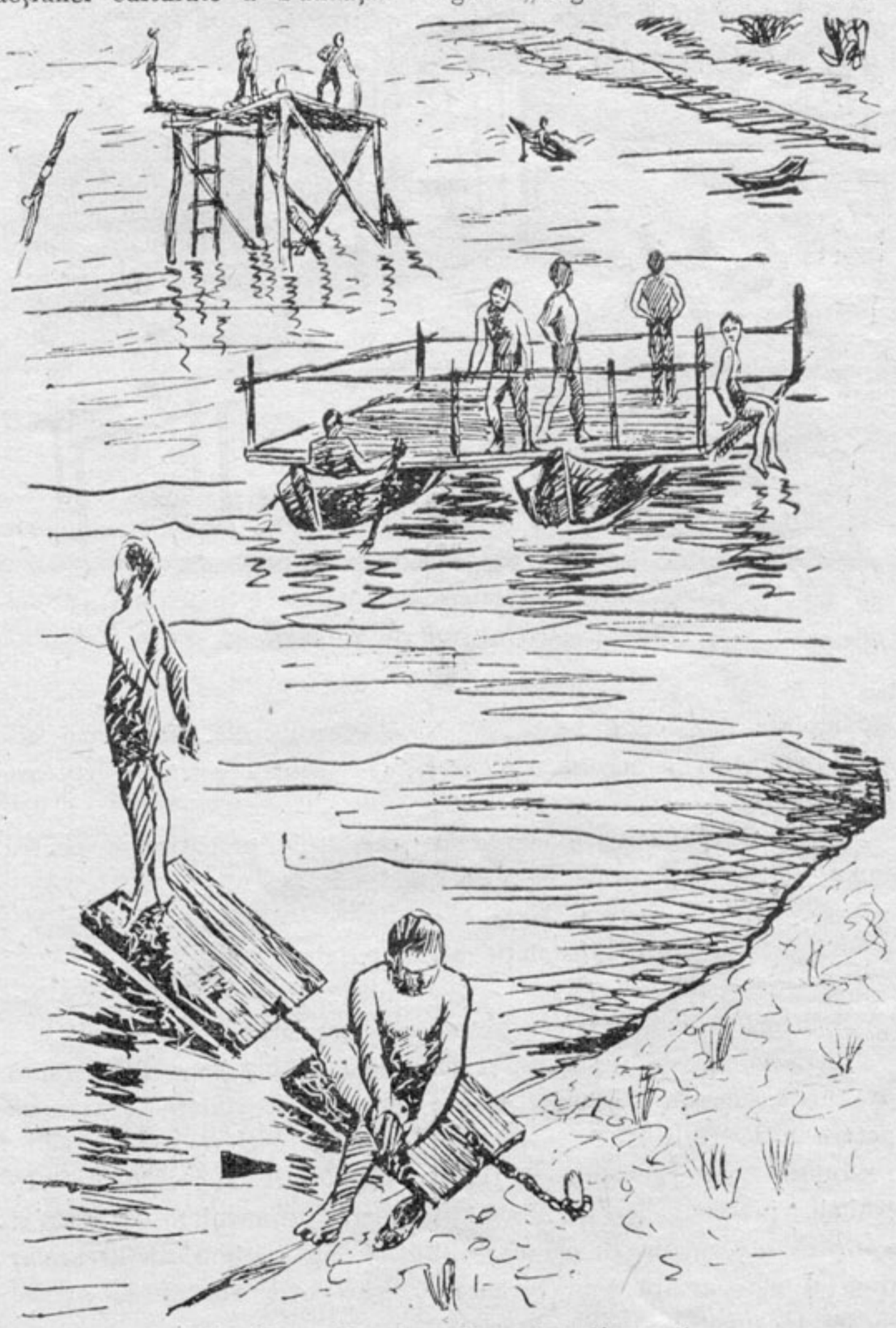

Fig. 1. — Puntea de eşire din apă.

1. Un curs de înnot şi vâslit nu-şi va ajunge scopul, sau

chiar nici nu va putea fi dus până la capăt dacă nu se va lega sau încadra într'o activitate cu sferă mai mare, cum ar fi de pildă aceea a unui Cămin Cultural, a unei şcoli ţărăneşti sau a unei echipe de acţiune culturală.

2. Să se arate legătura între cunoaşterea sporturilor de apă şi nevoile practice în toate împrejurările vieţii. Se va face aceasta atât pe calea convingerii verbale, dar mai ales pe calea demonstraţiilor practice.

3. Programul cursului să nu împiedece tineretul dela programul de muncă pe câmp sau în gospodării. Un organizator iscusit poate afla timpul liber al ţăranilor, chiar şi în timpul muncilor intense de vară.

4. Programul pe care îl va executa instructorul de înnot cu tineretul este necesar să fie cât mai plăcut, plin de interes şi de veselie. In acest fel vor participa la curs din ce în ce mai mulţi tineri, iar rezultatele educative şi tehnice vor fi superioare.

5. La alegerea şi predarea felurilor de înnot, să se ţină seama şi de exerciţiile tradiţionale şi înnoturile cunoscute şi practicate mai înainte în regiunea respectivă. Instructorul va porni dela ceea ce ştiu localnicii, corectând şi stilizând exerciţiile pe care aceştia le stăpânesc cu uşurinţă.

Treptat, trezindu-le interesul pentru exerciţii noi prin care se câştigă în viteză şi în siguranţă, îi vom învăţa şi alte feluri de înnot.

6. Să se ia cele mai atente măsuri împotriva accidentelor. O

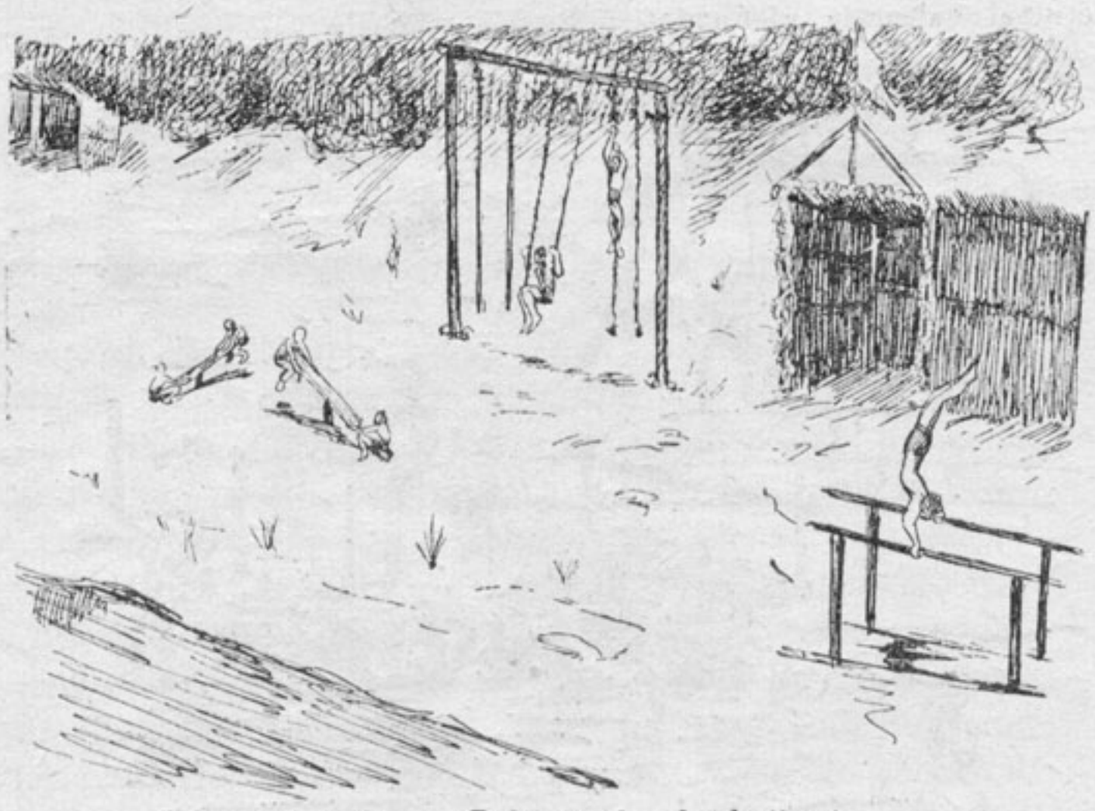

Fig. 2. — Cabina de desbrăcat.

întâmplare nenorocită poate să strice efectul celei mai bune acţiuni educative şi să închidă orice cale pentru acţiunile viitoare de acest fel.

7. Să se pună mare accent pe exerciţiile pregătitoare pentru înnot, făcute sub formă de jocuri în apă.

Instalaţii şi materiale.

Sporturile de apă cer o seamă de instalaţii şi materiale.

La sate, aceste instalaţii şi materiale se pot face fără multă cheltuială, dar în schimb trebue destulă străduinţă şi muncă pentru a le realiza.

Lipsa acestora cauzează multe neajunsuri şi accidente. In schimb, prezenţa lor provoacă apropierea oamenilor de apă şi uşurează obişnuirea lor cu exerciţiile în apă, asigurând în acelaş timp o mai uşoară supraveghere a celor care vin să se scalde, să înveţe înnotul sau să vâslească.

Aparatele şi materialele ajută la organizarea unui program recreativ, compus din jocuri şi diferite exerciţii în apă sau pe malul apei. Acestea toate se pot lucra în sat, cu puţină cheltuială şi cu mult folos.

Vom înfăţişa mai jos unele date scoase dintr'o experienţă făcută în vara anului 1937 la Pecineaga în jud. Tulcea.

Aceste date se referă la activitatea desfăşurată la Pecineaga, de către o echipă regală, în domeniul sporturilor de apă. Această echipă din tineri studenţi şi tehnicieni a lucrat în cadrul Căminului Cultural local condus de Dl. Gh. Buzoianu, fost învăţător al satului, vestit cooperator şi un mare realizator.

Indrumător şi sprijinitor al Căminului Cultural şi al echipei

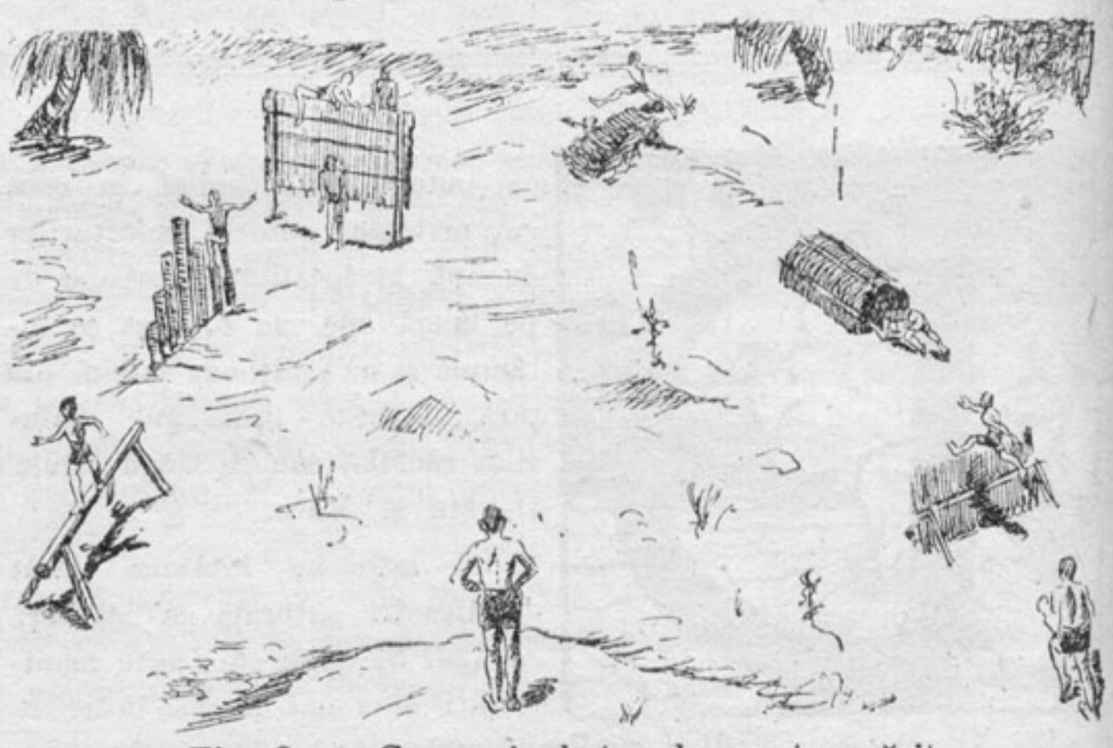

Fig. 3. — Capra şi obstacole pentru sărit.

era Dl. Apostol Culea, iar şef al echipei era un înimos şi plin de iniţiativă, inginerul silvic Gh. Cioltan.

Citarea tuturor acestor persoane are rostul de a explica fericita întâmplare care a apropiat la treabă un grup de oameni cu concepţie nouă, ajutând prin aceasta să ia fiinţă o activitate sportivă plină de conţinut.

Educatorul fizic al echipei a putut să lucreze în voie, având sprijin material şi moral din partea tuturor.

Datorită acestor împrejurări, la Pecineaga s'a putut vedea ce mult se poate face în sat în domeniul educaţiei fizice, cât de uşor se poate lucra când se înţeleg oamenii între ei şi cu ce mult folos educativ şi practic. Din activitatea sportivă dela Pecineaga nu vom comunica aici decât datele referitoare la sportul de apă.

Vara, tineretul satului se scălda pe unde apuca să se afle când îl apuca dorul de scăldat.

Cei mai mulţi copii erau opriţi de părinţi de a se duce la Dunăre.

Foarte mulţi dintre ţineri şi toate fetele nu ştiau să înnoate.

Planul mai vechiu al d-lui Gh. Buzoianu, de a face din Dunăre

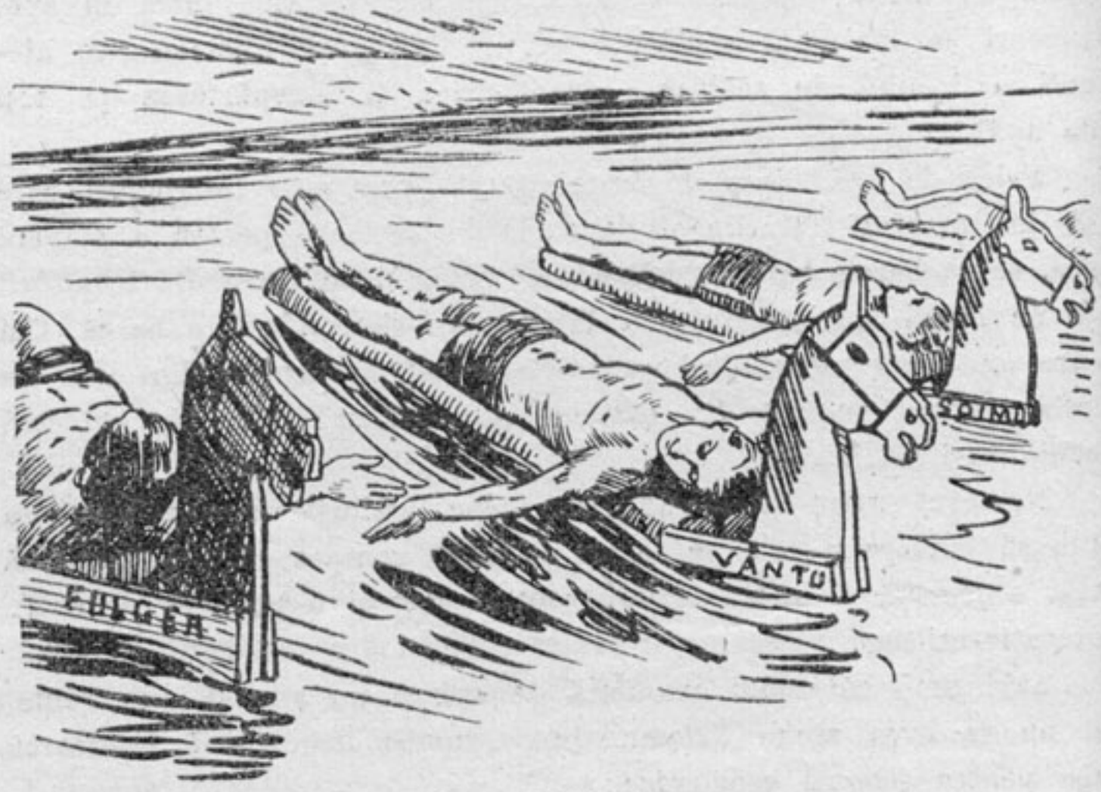

Fig. 4. — Caii de mare.

o putere ajutătoare la nevoile vieţii omului, a început să fie pus în practică prin această conlucrare a satului cu Fundaţia Regală.

S'a pornit un dig de apărare împotriva inundaţiilor, cu o lungime de 14 km. Acest dig, început cu munca şi însufleţirea echipierilor, a organizaţiei muncii de folos obştesc a premilitarilor şi a intelectualilor din sat, a fost dus mai departe până

aproape de terminare de către ţăranii din cele trei sate care urmau să tragă foloase de pe urma lui.

S'au făcut excursii cu barca peste Dunăre cu copiii şi fetele mai mari dela şcoala ţărănească de gospodărie, s'au cules mure în baltă în cantităţi mari şi s'a pregătit dulceaţă şi alte preparate. Mulţi copii şi foarte multe din fetele de aproape 20 ani nu fuseseră niciodată cu barca, deşi şedeau pe mal de apă.

Arătăm toate acestea pentru a se înţelege cum s'a căutat să se lege de apă interesul oamenilor prin scoaterea în evidenţă a foloaselor ce se pot trage din vecinătatea ei.

Strâns legată de această acţiune cu caracter economic, mergea acţiunea sanitară educativă.

Copiii, adunaţi de pe uliţele satului, din praf şi murdărie, erau atraşi spre stadion şi spre malul apei, unde erau conduşi şi supraveghiaţi de educatorul fizic al echipei.

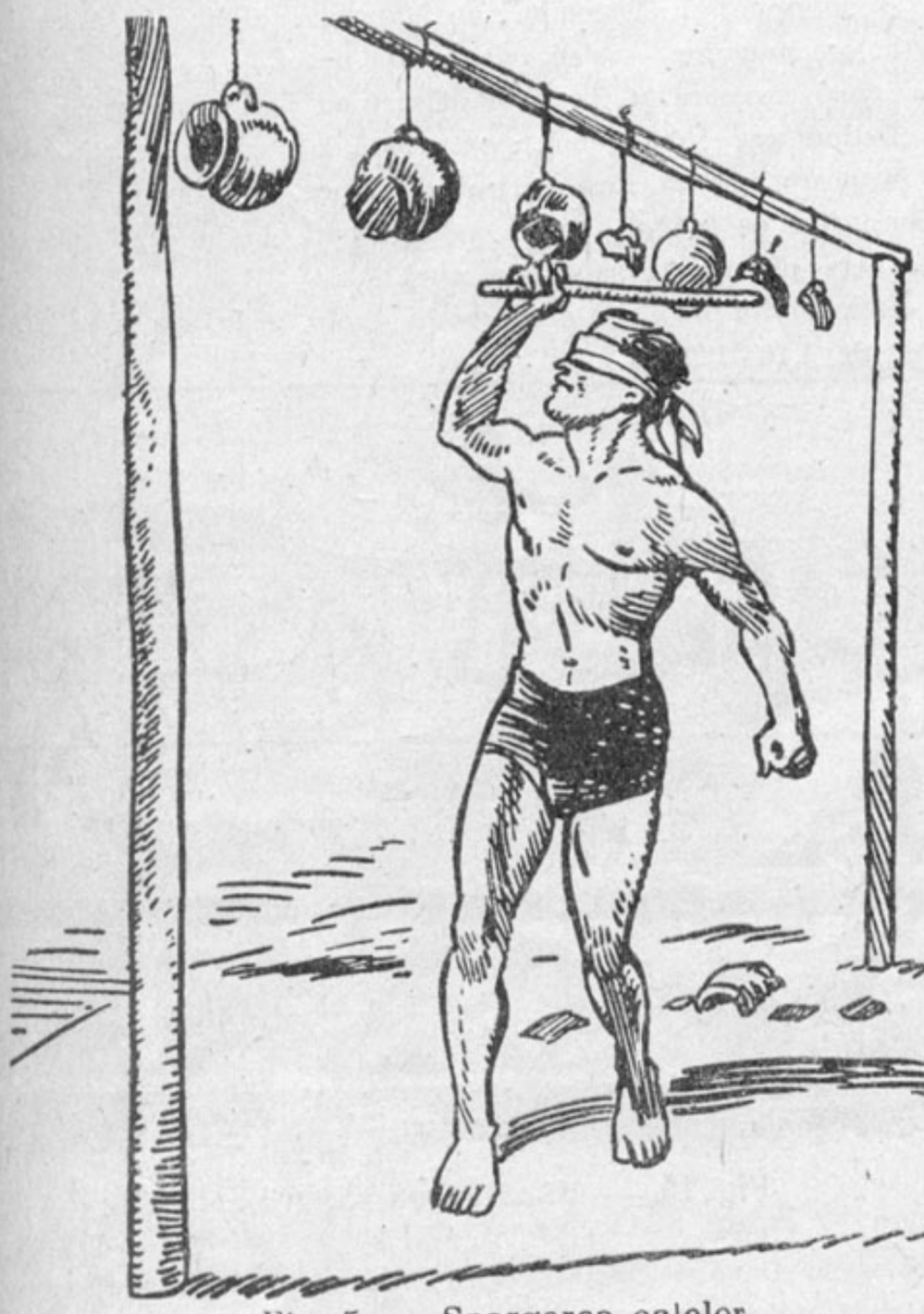

Fig. 5. — Spargerea oalelor.

Ţinuţi în frâu şi conduşi prin disciplina jocurilor cu sau fără minge, în apă sau pe malul apei, copiii veneau tot mai mulţi, le plăcea această viaţă şi deveniau ascultători şi lesne de condus. Insă, cel mai mare bun care s'a câştigat atunci a fost trăirea în aer liber, curat, sub bătaia razelor solare şi sub bătaia vântului, sub acţiunea apei şi a mişcării educative.

Toţi copiii satului se îndesau să fie primiţi la jocurile ce se făceau „la Dunăre" iară părinţii începuseră să vină la malul „gârlei" ca să vadă ce face „domnul echipier" cu copiii, de le place aşa de mult şi le prinde aşa de bine „„că se fac mai cuminţi".

Premilitarii din două sate, după ce făcuseră şi ei un asemenea program în două-trei sărbători, începuseră să vină şi în celelalte zile.

Intelectualii mai tineri din sat şi echipierii veneau şi ei pe stadionul satului şi la malul Dunării.

Incepuse o adevărată mişcare sportivă în sat cu cei mici şi cu cei mari, încât se mira lumea că „ce o fi şi cu asta"?

Adevărul era că fuseseră câştigaţi de plăcerea vieţii în natură, sub acţiunea soarelui, a apei, a vântului precum şi de plăcerea pe care o dă exerciţiul fizic, cu formele sale variate.

Deşi trăiau în sat, nu preţuiau natura decât atât cât se lega de viaţa lor economică restrânsă.

Acum fuseseră treziţi de o nouă înţelegere a elementelor naturii. Apa, Dunărea, devenise un mediu de acţiune şi muncă, nu o continuă teroare.

Fig. 6. — Lupta călare.

Trăiseră fără să preţuiască cele din jurul lor.

Această mişcare sportivă din satul Pecineaga a fost sprijinită pe următoarele elemente:

1. Iniţiativă, conducere şi îndrumare tehnică din partea noastră.

2. Sprijin material şi moral din partea capilor satului.

3. Metodă de a atrage lumea către acea activitate plăcută şi utilă.

4. Instalaţii şi materiale suficiente.

Vom pomeni cu altă ocazie despre activitatea sportivă de pe stadionul satului, construit cu ajutorul braţelor tineretului din sat.

Aci ne vom mărgini să arătăm ce instalaţii şi materiale s'au folosit cum s'a atras satul spre malul apei şi însfârşit ce program s'a făcut acolo cu toţii.

Figura 7. — Care pe care.

Plaja satului.

Dela începutul activităţii echipei, fiind pe la mijlocul lunei Iulie, s'a pus problema alegerii unui loc pe malul Dunării potrivit pentru scăldat şi pentru programul educativ şi practic ce voiam să pornim.

Malul drept al Dunării, în dreptul satului Pecineaga, se prezintă foarte neregulat.

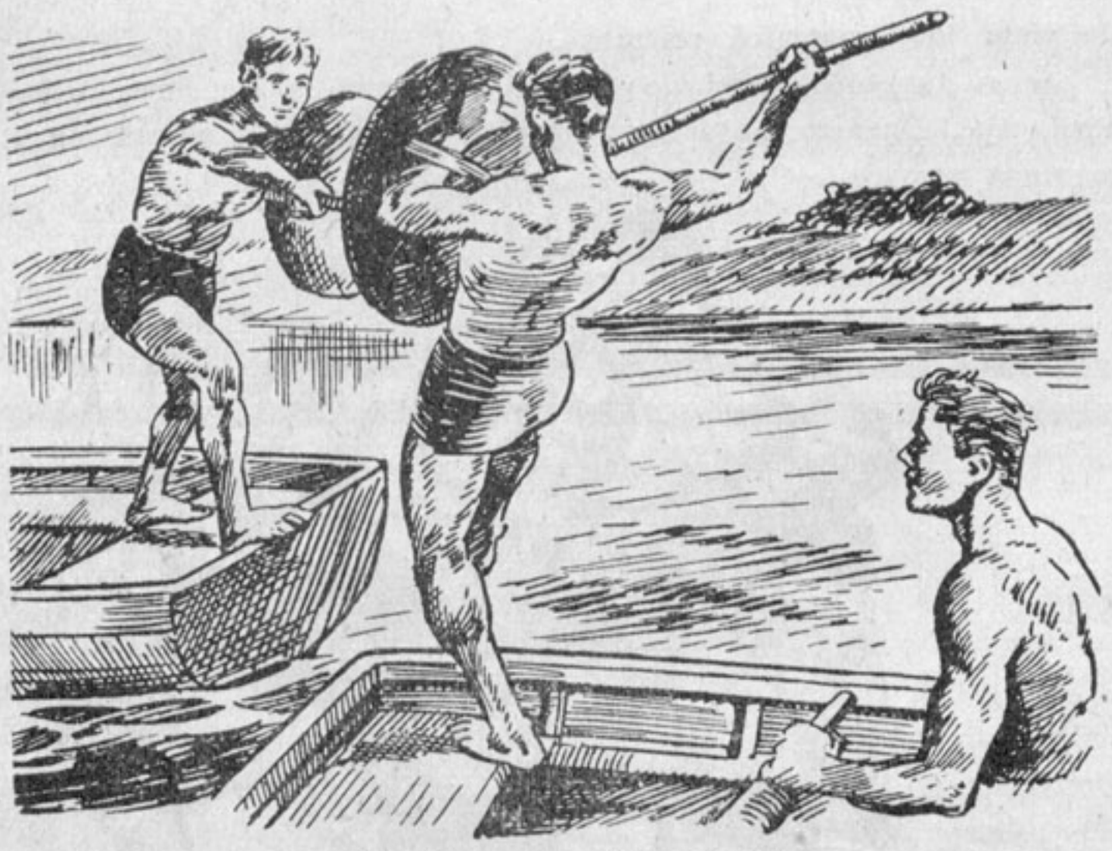

Fig. 8. — Luptă navală.

Intr'un punct, dealul de piatră se prelungeşte până la marginea apei şi chiar în apă; în alt punct malul este mâncat şi fundul apei este scobit de puhoaiele de apă care vin de pe dealuri în urma ploilor, asvârlindu-se puternic în Dunăre, lângă moară, adâncind mereu o gaură înfricoşetoare; mai la vale, în dreptul pădurii de sălcii, malul s'a mâncat şi a devenit abrupt, în terase. Numai în trei locuri am găsit întinsură sau „rene".

1. Un loc mic în dreptul dealului ,care însă avea pietre la fundul apei.

2. La vadul de unde iau apă femeile şi

3. La 100 m. mai la vale dela vărsătura Verigii, un grind care seacă vara.

Vadul femeilor nu putea fi folosit pentru ceiace voiam noi. Dar nici locul cu piatră pe fund mai ales pentru faptul că locul de scăldat nu putea fi la deal de locul de unde iau apă femeile.

Am ales locul de lângă vărsătura Verigii.

Nu era locul foarte bun, cum erau de pildă, întinsurile bogate în nisip şi fără gropi de pe malul celălalt. Dar tot era destul de neted pe fund şi avea nisip.

Inceputul s'a făcut cu o mână de copii care veniau acolo unde era minge de joc. Aceştia s'au îmulţit foarte repede când s'a aflat ce jocuri frumoase se fac la malul „gârlei". Abia îi mai desprindem de acolo ca să-i trimitem la mâncare.

Cu aceşti copii s'a făcut curăţirea locului murdar, de tot ce era de prisos pe malul şi în jurul „plajei" noastre: hârtii, lemne uscate, buruieni, pietre, scoici, etc.

La treaba asta s'au alăturat şi tineri premilitari, pe care îi aduceam Dumineca dela stadion la Dunăre şi care prinseseră drag de ceiace făceam acolo. Cu ei şi cu doi trei echipieri s'a

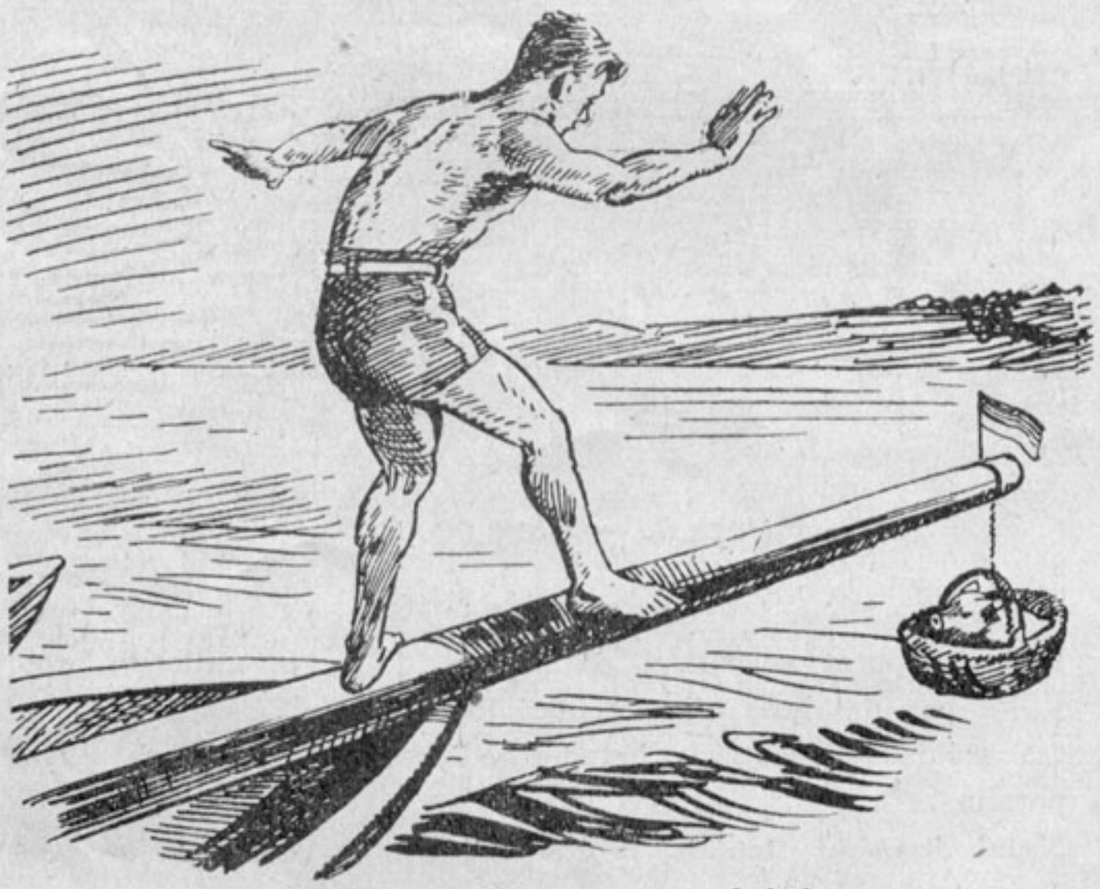

Fig. 9. — Răpirea purcelului.

săpat nisipul bătătorit şi umed, iar copiii l-au fărămiţat ca să se usuce mai repede.

Fundul l-am curăţat de pietre şi scoici cu cei câţiva băeţi care ştiau să înnoate şi tot ei au cercetat dacă sunt gropi şi care este adâncimea apei.

Un neajuns întâlnit dela început a fost lipsa de costume pentru baie. Băeţii erau obişnuiţi să se scalde goi şi nu era un lucru rău din punct de vedere igienic. Incepuseră însă să se ivească şi persoane care voiau să vadă ce facem acolo la malul apei, sau chiar voiau să se scalde.

S'a simţit nevoia de costume măcar pentru băeţii mai mari, pentru flăcăi. Mai uşor decât s'a crezut, cu ajutor dela echipă sau cu pânză de acasă dela băieţi, s'au făcut cca. 50 perechi chiloţi pentru flăcăi.

Treptat, pe măsură ce plaja atrăgea mai multă lume din sat, încât ajunsesem să întocmim un program zilnic de acces la plaje, la ore anumite, — s'au ivit şi alte nevoi.

Cele mai necesare şi imediate măsuri au fost următoarele:

1. Delimitarea locului bun pentru scăldat, ca să se ştie până unde se poate înainta fără pericol de înnec.

S'au înfipt pe fundul apei o serie de pari şi s'au legat între ei prăjini care pluteau la suprafaţa apei.

Această limită maximă era aşezată acolo unde apa avea o adâncime de 1,10—1,20 m.

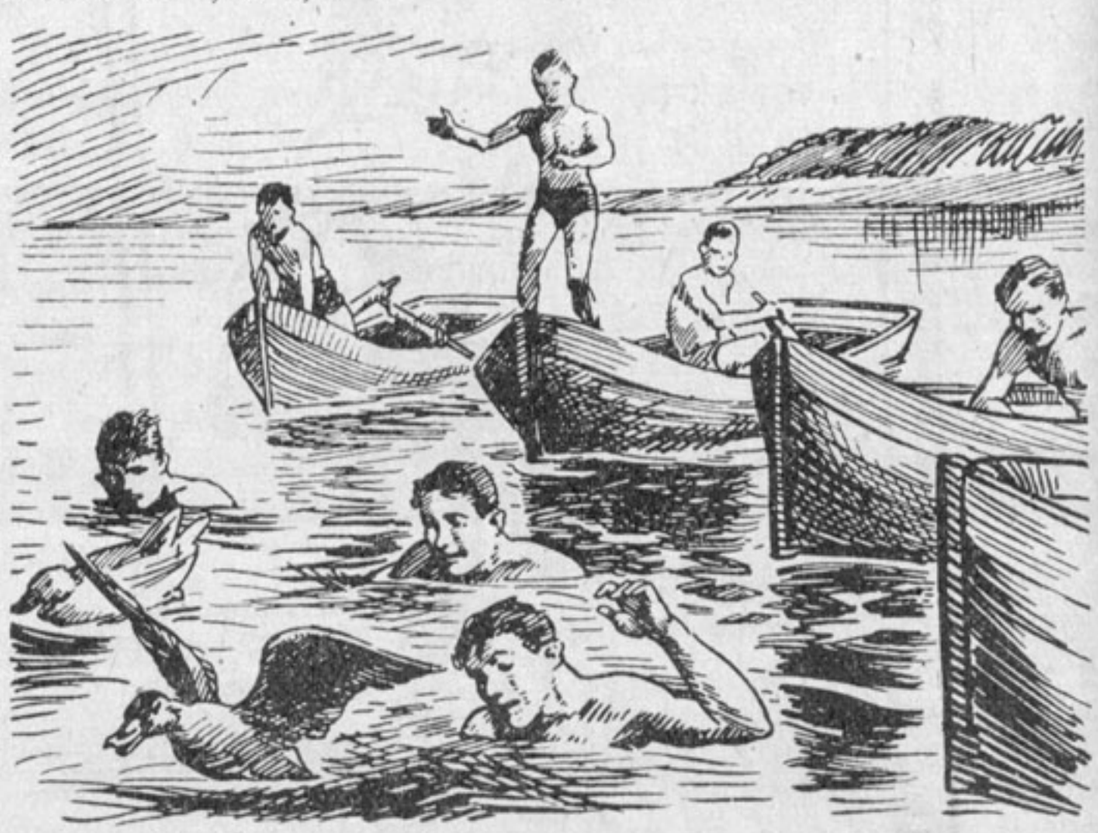

Fig. 10. — Vânătoarea raţelor.

Când apele Dunării creşteau sau scădeau, parii şi barele erau schimbate la adâncimea necesară.

2. **Construirea unei punţi de ieşire din apă.**

In acest fel fiecare se putea încălţa având picioarele curate.

Puntea a fost instalată la început pe pari fixaţi în pământ. Ori, această punte a rămas pe mal când s'au retras apele; sau, atunci când creştea Dunărea, puntea rămânea sub apă.

S'a construit atunci o punte mobilă formată din două bucăţi, pe care o priponeam de un stâlp înfipt în mal.

O parte a punţii era pe apă, la un metru de mal, iar a doua parte, mai lungă, era aşezată pe uscat. (fig. 1).

3. **Construirea unei cabine pentru desbrăcat.**

La început, fiecare lăsa hainele pe unde se întâmpla. Acest obiceiu avea neajunsurile lui de tot felul.

Deaceia s'a improvizat mai întâiu o colibă din crăci şi frunze. (fig. 2).

Curând însă această colibă a fost înlocuită cu câte o cabină pentru bărbaţi şi pentru femei, din lemn de salcie. In interior s'au făcut două bănci simple şi s'au bătut foarte multe cuie pentru agăţat hainele.

In cabina băeţilor se ţinea şi unele materiale sportive, în timpul zilei.

La o bună distanţă departe de mal s'au făcut closete pentru bărbaţi şi pentru femei, înconujrate cu gard împletit.

4. **Construirea unei trambuline pentru săriturile în apă.**

S'au ales trunchiuri de salcie lungi de 5,50 m. şi groşi de 15-20 cm. din care s'a construit un fel de turn, (vezi fotografia „Trambulina") cu platforma de scânduri la partea de sus.

Pe această platformă era prinsă o scândură care avea un capăt ieşit înafară.

Trambulina a fost instalată în apă, la 15—20 m. de mal unde apa avea o adâncime 2—2,50 m. Fixarea ei a fost o problemă continuă deoarece curentul apei o clătina şi chiar o mişca dela locul iniţial. Intr'o dimineaţă a fost găsită la 200 m. mai la vale, răsturnată.

La început, a fost fixată prin înfigerea picioarelor în fundul apei. Acest sistem de fixare a fost înlocuit mai târziu prin legarea unor bolovani de piatră de baza picioarelor trambulinei. Câteva greutăţi de fier ar fi ancorat trambulina cu mult mai bine, dar nu ne-au stat la îndemână.

Trambulina a atras foarte mult pe tineri. In jurul ei îşi petreceau timpul copiii şi tinerii care învăţaseră să înnoate, cătărându-se pe scheletul ei sau aruncându-se în apă. Mulţi copii au învăţat să înnoate numai din ambiţia de a ajunge dela mal la trambulină. (vezi fotografia „O săritură reuşită").

5. **O barcă** pentru:

a) plimbări pe Dunăre cu grupul de copii, în special cu fetele care aveau multă frică de călătoria pe apă;

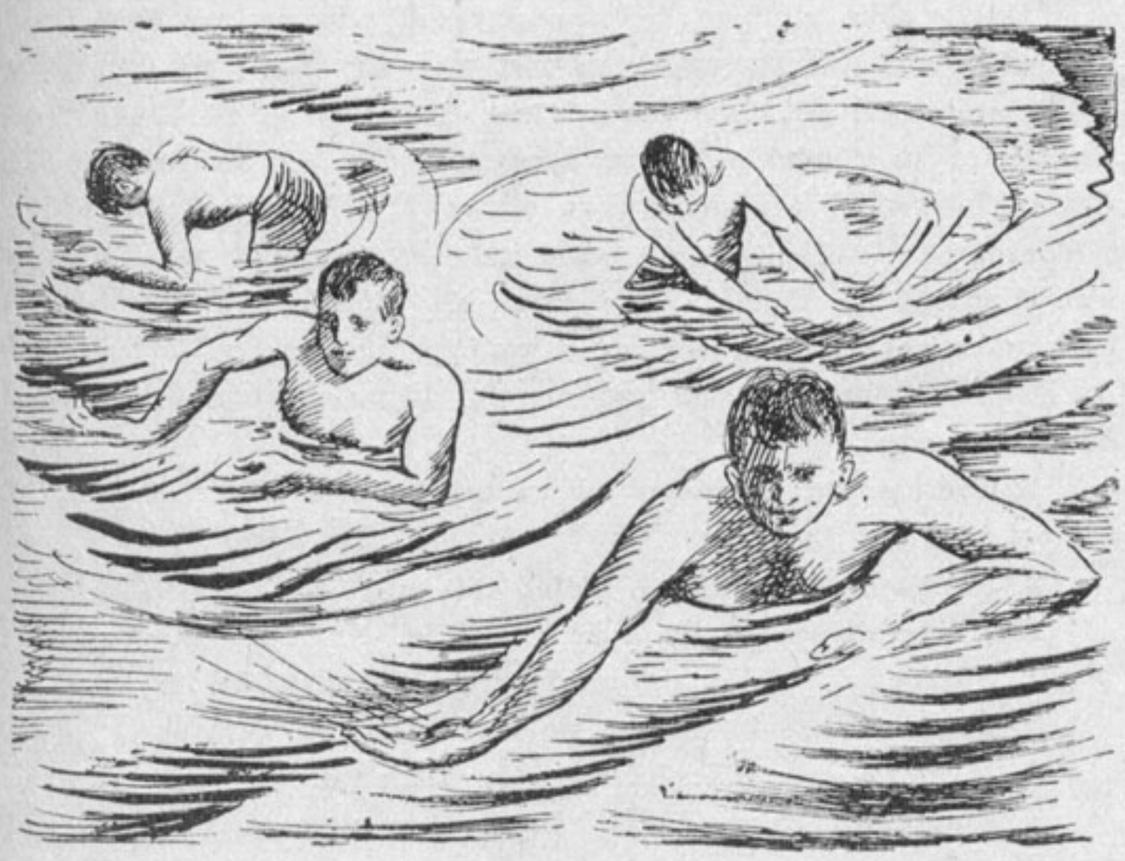

Fig. 11. — Facerea valurilor.

b) Exerciţii de vâslit, atât pentru a-i învăţa pe unii să vâslească şi să conducă o barcă cât şi pentru a-i pregăti pe cei mai buni în vederea întrecerilor;

c) Trecerea Dunării, în barcă, cu diferite scopuri: pentru vizitarea unei pescării sau a unei târle cu oi, capre sau vaci; pentru cules mure sau plante medicinale; pentru mers la pescuit cu băeţii mai mici; pentru mers la vânătoare de raţe; pentru tăiat lemnele necesare la plaje şi stadion sau pentru adus zarzavaturi dela grădinile din baltă;

d) Ajutor în caz de pericol de înnec.

La plaje era în permanenţă un serviciu de salvare, compus din doi tineri buni vâslaşi şi înnotători, care erau gata să se repeadă în ajutorul celor pe care îi fura curentul apei. Măsurile luate au ferit satul de nenorociri în acea vară.

Am avut uneori chiar două bărci: pe lângă una mică, o dubă şi o barcă mare, un barcaz, în care încăpeau 15—20 persoane.

Amândouă erau împrumutate dela un grădinar de ispravă, membru al Căminului Cultural.

Mai târziu, în vederea pregătirii unei serbări, s'a simţit nevoia de un **pod plutitor,** aşezat pe două luntre mari.

Cu stăruinţa Căminului Cultural am avut şi podul plutitor.

La toate aceste treburi au dat ajutor tot timpul, cu multă însufleţire flăcăii din sat, care veniau la lucru mai mult decât aveau obligaţia ca premilitari.

Ei au tăiat lemnele, le-au cărat ,le-au cioplit şi au construit tot ce am arătat mai sus. Ii atrăgea munca aceasta în joacă

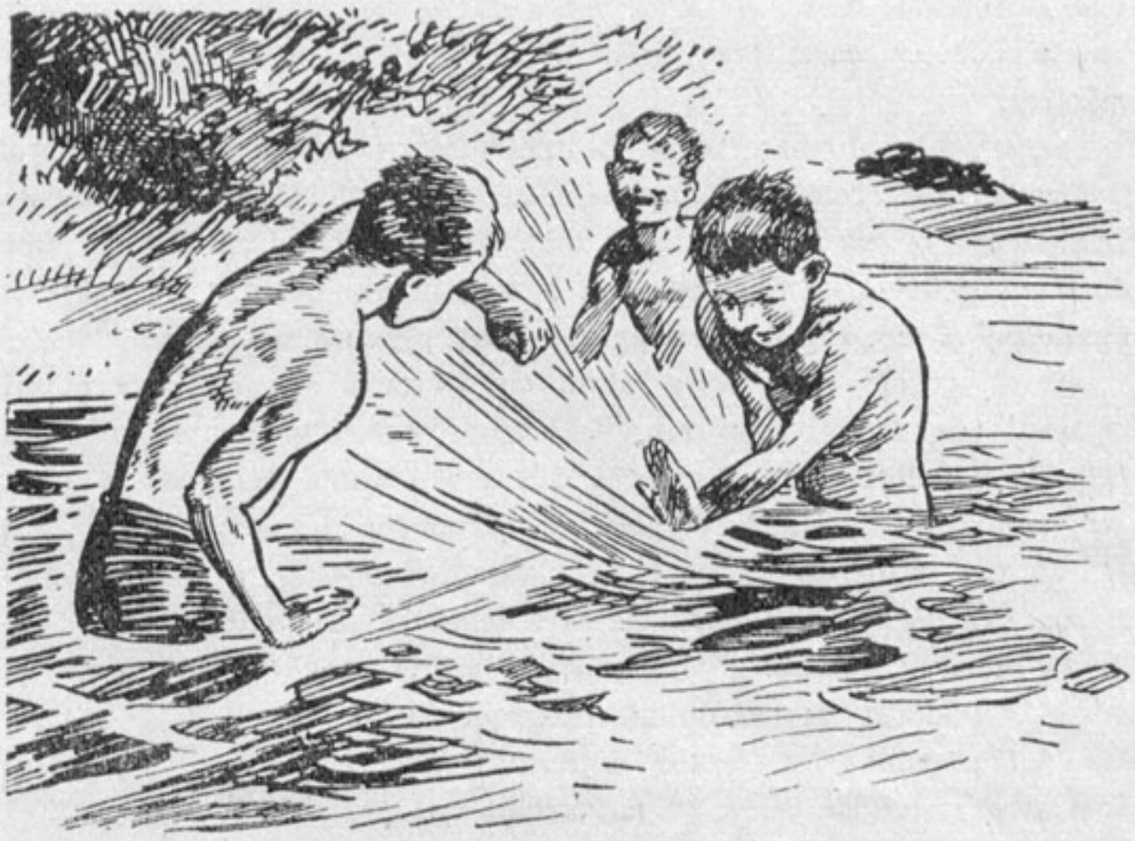

Fig. 12. — Stropitul cu apă.

şi alergau cu drag la plaje ori de câte ori terminau munca din gospodăria proprie sau de pe câmp.

Tot cu flăcăii s'au construit în cuprinsul plăjii unele aparate pentru exerciţii fizice şi anume:

Bare paralele aşezate pe stâlpi;

prăjini şi frânghii pentru cătărat;

leagăne diferite, pentru cei mari şi pentru copii;

obstacole diferite, pentru sărit sau pentru mers în echilibru;

capre pentru sărit, etc. (fig. 3).

Totdeauna au fost la îndemâna celor ce au venit pe plaje mingii pentru jocuri pe mal şi mingii speciale pentru jocuri în apă, discuri, greutăţi şi suliţe.

Toate aceste materiale erau depozitate în cursul nopţii la cea

Fig. 13. — Alergare.

mai apropiată casă, iar ziua erau aduse pe plaje de un băeţan foarte devotat care avea grija lor, pentru care fapt era foarte mândru.

Instalaţiile şi materialele de pe plaja dela Pegineaga judeţul Tulcea au fost folosite atât în cadrul programului care se executa zilnic câte o oră dimineaţa şi două ore după amiază cât şi după dorinţa fiecăruia. Totdeauna însă a fost cineva care a supraveghiat aparatele şi exerciţiile care ar fi putut provoca accidente.

Satul a fost atras spre plaje cu ajutorul copiilor; iar copiii au venit de dragul unei mingii, a unor jocuri şi pentru o vorbă blândă şi prietenoasă. Tineretul din sat a venit pentrucă a găsit un prilej de manifestare plăcută. Fruntaşii intelectuali din sat — cei mai tineri, — au venit la plaje din convingere şi din curiozitate, urmând pe echipieri, cu care legaseră prietenie.

Pe încetul, numărul celor care frecventa plaja a crescut şi atunci s'a simţit nevoie de un program fix.

Pentru copii, în fiecare dimineaţă, jocuri în apă, pe malul apei şi exerciţii de înnot şi sărituri în apă.

Acelaş program pentru tinerii flăcăi care veniau în spre seară, când sfârşiau munca.

Intelectualii şi echipierii veneau la plaje după amiază, când bătea soarele puternic. Aci se răcoreau, băteau mingia şi luau lecţii de înnot.

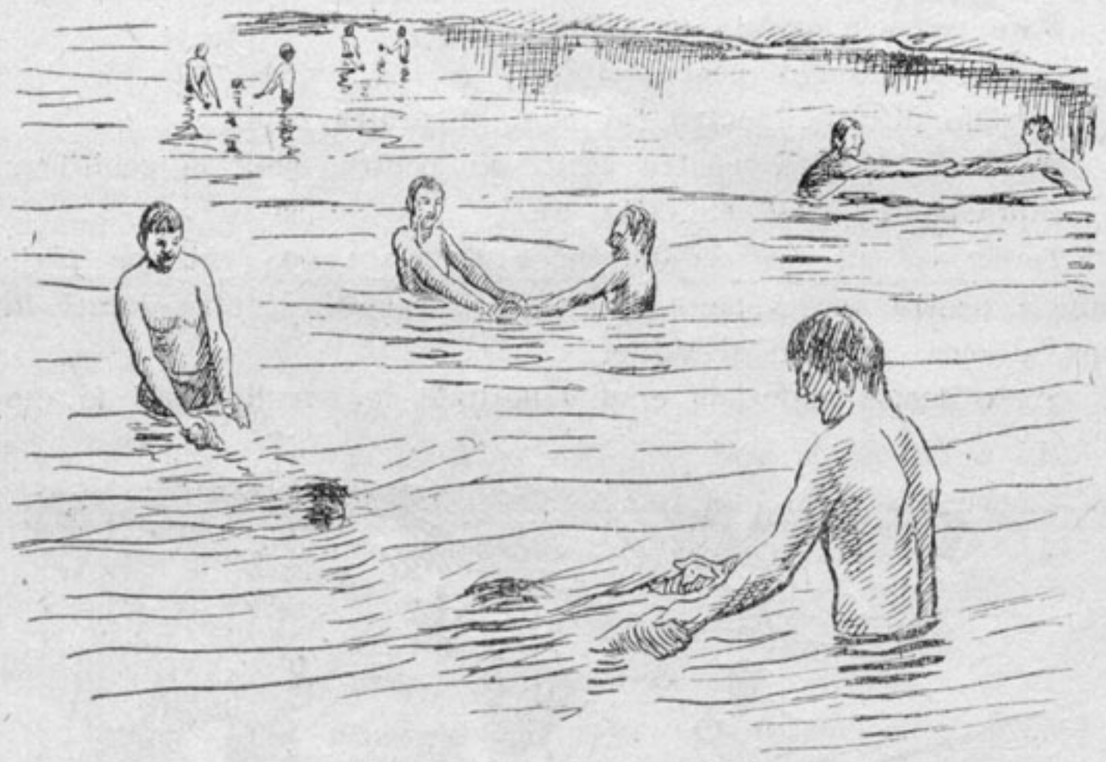

Fig. 14. — Scufundări.

Scopurile urmărite prin programul ce se făcea la plaje erau:

1. Să se bucure cât mai multă lume de binefacerile mişcării în aer curat, în bătaia razelor solare, şi în contact cu apa.

2. Apropierea şi împrietenirea cu apa, mai întâiu prin îndepărtarea fricei de apă şi apoi prin învăţarea înnotului şi a vâslitului. Pentru aceasta s'au făcut zilnic jocuri, s'au predat înnotul şi vâslitul pe rând ,cu toţii. Plaja devenise un punct central de atracţie unde veneau mulţi să vadă ce este adevărat din ce povestiau cei care urmau programul dela plaje.

Ceeace le plăcea mai mult sătenilor erau jocurile pe apă şi pe mal şi sărîturile dela trambulină.

Ar fi venit la plaje şi mulţi dintre ţărani dar nu puteau face asta fără costume.

Femeile şi fetele au lipsit de pe plaje fiindcă le reţinea o decenţă tradiţională care nu le permitea să intre în apă altfel decât cu fusta pe ele şi în locuri ferite.

Femeile dela ţară vor învăţa înnotul şi vor preţui soarele, aerul liber şi apa numai atunci când vor fi obişnuite de mici să poarte un costum simplu şi să nu aibă frică de apă. Acest rol îi revine învăţătoarei sau instructoarei de înnot, care cu vremea ar putea să fie învăţătoarea pregătită într'o şcoală reorganizată pe măsura nevoilor noastre.

Toată activitatea de pe plaje şi de pe stadion trebuia să fie cunoscută de toţi sătenii şi în rezultatele ei şi de aceia s'a organizat o primă serbare cu un program alcătuit din două părţi:

1. Sporturi şi jocuri de apă şi pe malul apei.

2. Sporturi de stadion.

La această serbare au fost chemaţi la întreceri, tineri din Măcin, orăşel aşezat pe acelaşi braţ de Dunăre la vre-o 35 km.

La organizarea serbării au fost interesaţi şi o bună parte din săteni, cărora li s'a dat diferite însărcinări.

Au fost anunţate şi satele vecine să vină la serbare să vadă

Fig. 15. — Roata.

ce se face la Pecineaga. Serbarea a reuşit foarte bine, cu toată lumea mulţumită.

Ţăranii s'au minunat şi s'au înveselit de ce au văzut, mai ales că tinerii din Pecineaga au fost mai tari decât cei din Măcin şi au arătat că pot face lucruri mai frumoase ca ei. Era o mare însufleţire în rândul sătenilor spectatori care îşi încurajau şi îşi lăudau feciorii şi cunoscuţii care intraseră în luptele sportive.

Serbarea dela plaje s'a continuat pe stadionul satului, unde s'au împărţit şi premiile, iar totul s'a încheiat cu hora satului care părăsise cârciuma pentru a veni pe stadion.

Dăm mai jos cuprinsul programului primei serbări de pe plaja dela Pecineaga:

1. Prezentarea echipelor şi raportul către D-l Inspector al echipei regale.

2. Alergare de viteză pe plaje: 100 m.

3. Intrecerea cailor de apă: (vezi fig. Nr. 4).

4. Spargerea oalelor cu noroc (vezi fig. Nr. 5).

5. Luptă călare în apă şi pe mal (vezi fig. Nr. 6).

6. Mers pe sub apă: întrecere pe distanţe.

7. Tracţiunea cu şi fără frânghie pe plaje şi în apă. (vezi fig. Nr. 7).

8. 100 m. înnot liber, viteză.

9. Sărituri în apă dela trambulină.

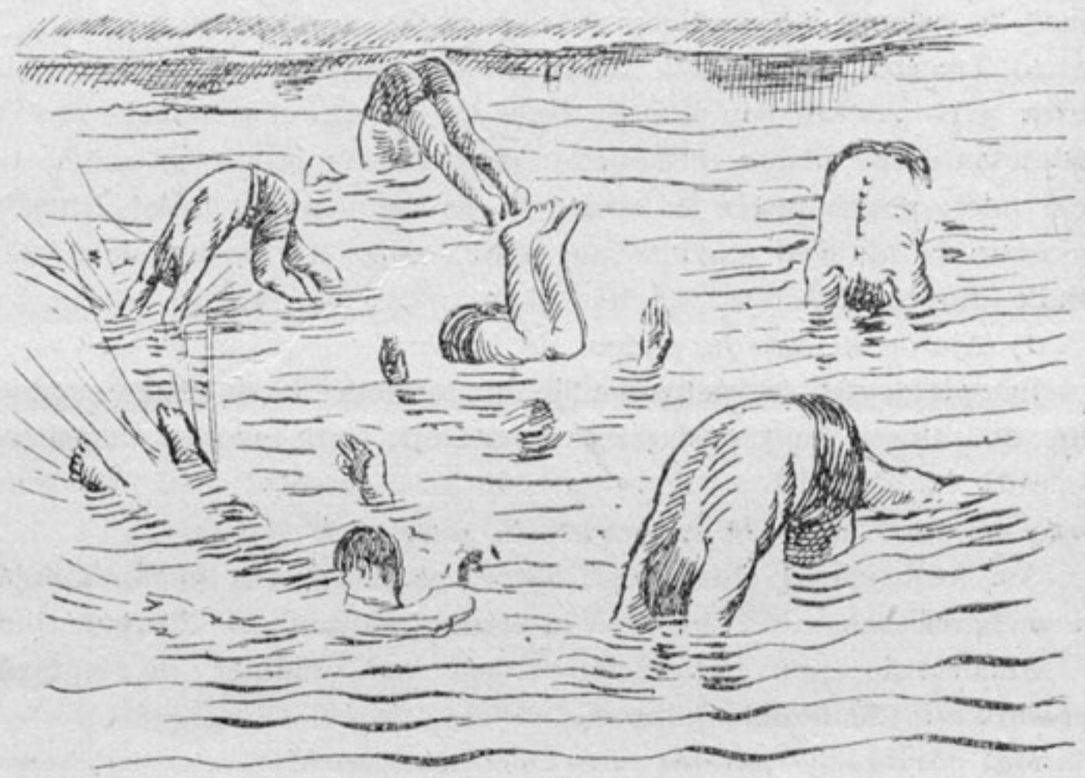

Fig. 16. — Răsturnare.

10. Lupta navală (vezi fig. Nr. 8).

11. „Răpirea purcelului" (vezi fig. Nr. 9).

12. „Vânătoarea raţelor" (vezi fig. Nr. 10).

13. Trecerea Dunării dus şi întors cu plecarea şi sosirea în acelaş loc.

Aproape toate punctele din programul serbării erau jocuri şi exerciţii în apă sau pe malul apei care se executaseră în mod obişnuit la plaja dela Pecineaga.

Aceste jocuri şi exerciţii împreună cu altele pe care le arătăm mai departe au fost folosite pentru a deprinde pe copii şi tineri cu apa şi pentru a le da curaj să întreprindă orice acţiune pe apă.

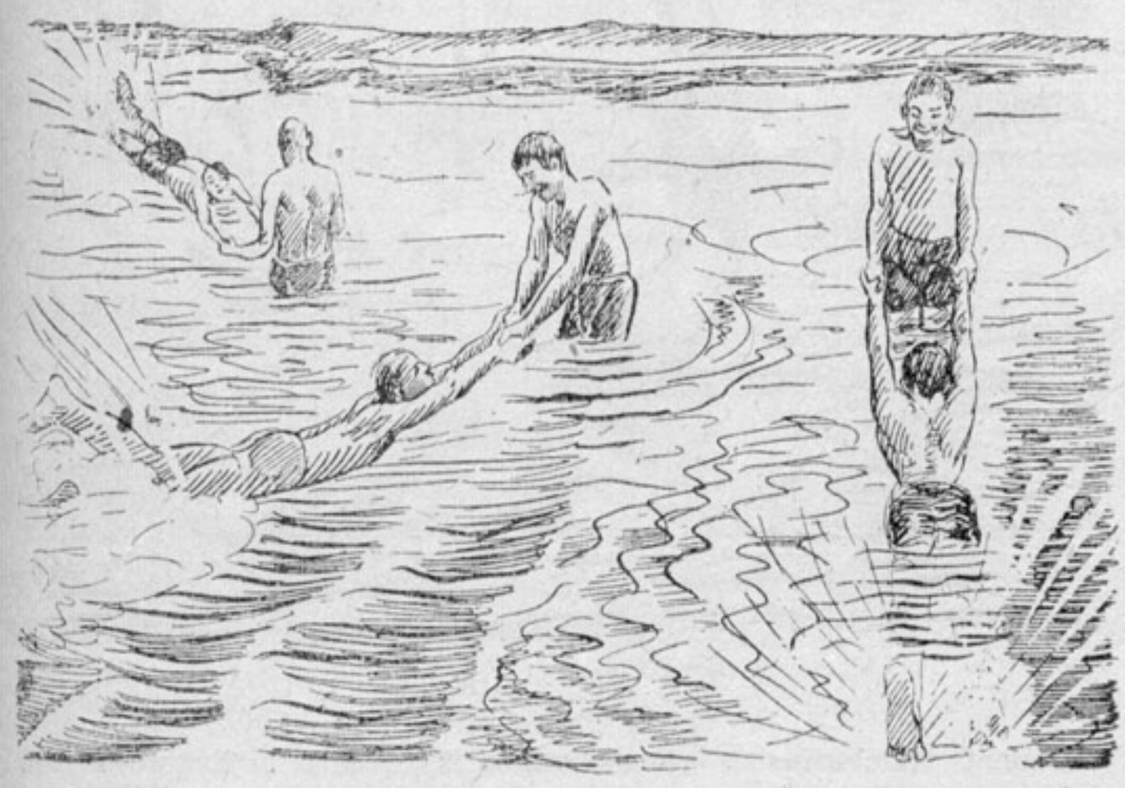

Fig. 17. — Intinderea pe apă.

Insfârşit, sunt câteva jocuri şi exerciţii care au fost puse în programul serbării pentru a da tinerilor posibilitatea să-şi măsoare forţele (100 m. alergare, tracţiune cu frânghia). iar altele au avut rostul să provoace râsul spectatorilor (spargerea oalelor cu noroc, răpirea purcelului).

Dăm mai departe o înşiruire gradată a jocurilor şi exerciţiilor făcute la Pecineaga atât la serbare cât şi în programul obişnuit, la plaja sa.

Impărţim aceste jocuri în două categorii:

I. Jocuri şi exerciţii pe malul apei.

II. Jocuri şi exerciţii în apă.

Jocuri şi exerciţii pe malul apei.

Copiii aveau tendinţa de a sta mai multe ore în apă, iar flăcăii prea puţin, fiindu-le frig.

Pentru a combate amândouă tendinţele, am organizat jocuri şi diferite întreceri pe întinsul malului Dunării.

S'au practicat toate formele de exerciţii naturale — alergări, sărituri, aruncări, lupte, — s'au făcut foarte multe jocuri

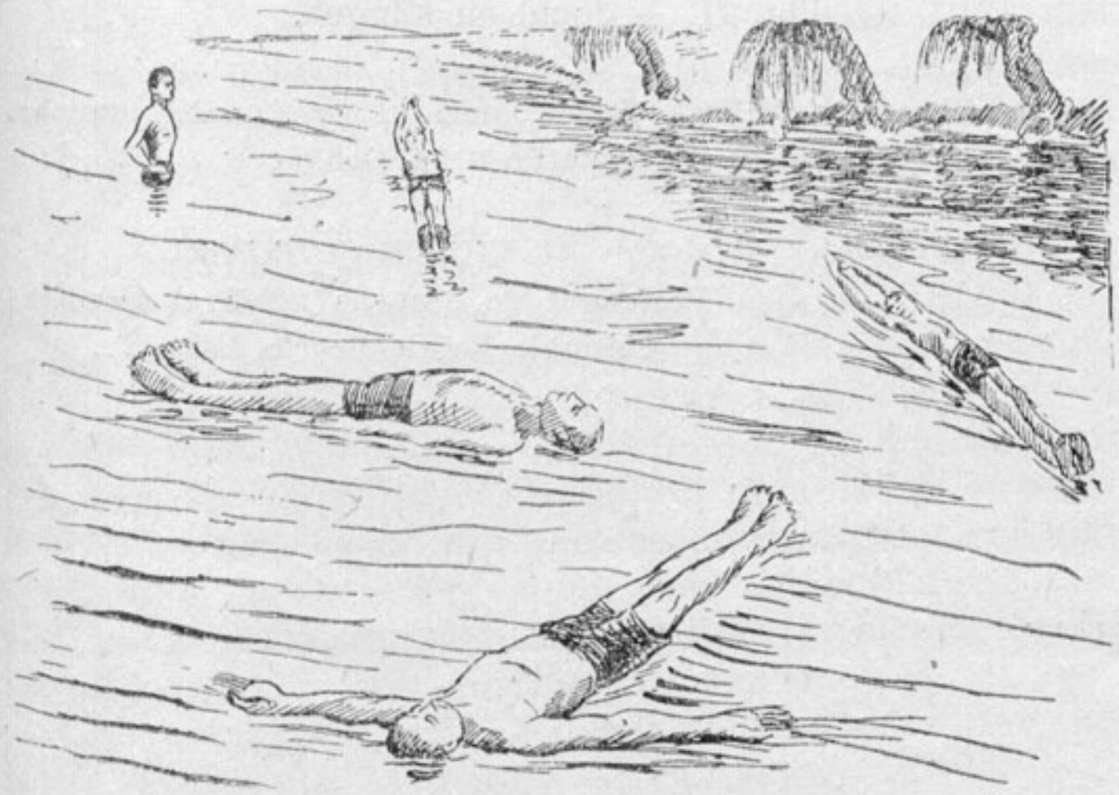

Fig 18. — Pluta.

cu sau fără minge şi s'au folosit toate aparatele de pe plaje potrivit cu rostul lor.

Aceste exerciţii şi jocuri ajunseseră să intereseze pe copii şi tineri tot atât de mult ca şi jocurile în apă, înnotul sau săriturile dela trambulină, care erau de fapt preocuparea principală în acel moment.

Jocuri şi exerciţii în apă.

Chiar dela început ne-am ocupat foarte puţin de tineri şi de copiii care ştiau să înnoate. Din când în când au fost adunaţi, li s'au arătat greşelile pe care le fac şi au fost puşi să exerciteze corect mişcările de înnot.

Cei mai mici au prins repede mişcările de „Krawl" şi unii au făcut progrese vădite.

Flăcăii au făcut progrese foarte mici.

Câţiva au învăţat mişcarea braţelor şi respiraţia ritmică, renunţând la scoaterea excesivă a bustului afară din apă.

Nici unul însă nu a putut învăţa bătaia din picioare pentru a o coordona cu braţele.

Exerciţiile au durat două luni, de trei şi patru ori pe săptămână.

Ocupându-ne mai mult de cei care nu ştiau să înnoate, am folosit o serie de exerciţii pregătitoare care aveau rostul de a obişnui pe tineri cu apa, de a-i deprinde cu rezistenţa apei şi de a le da încredere în propriile puteri.

Datorită acestor exerciţii, făcute mai mult sub formă de jocuri, copiii au deprins înnotul cu uşurinţă şi aveau mai multă îndemânare şi curaj de cât cei care ştiuseră să înnoate de mai înainte.

Fig. 19. — Echilibru pe pod viu.

Dăm mai jos unele din exerciţiile şi jocurile făcute în apă, folosite la început pentru pregătirea viitorilor înnotători, iar mai târziu, ca jocuri recreative.

Le dăm în ordinea importanţei, explicând pe acelea care sunt mai complicate.

1. „Facerea valurilor" prin mişcarea puternică a mâinilor în apă, într'o parte şi în alta (vezi fig. Nr. 11).

2. „Stropitul cu apă" doi câte doi sau echipă contra echipă (vezi fig. Nr. 12).

3. Alergare de pe mal în apă, până ajunge apa la genunchi (vezi fig. Nr. 13).

4. La fel ca la trei, cu cădere în apă cu faţa în jos.

5. Stând în apă până la genunchi, aşezarea pe genunchi sau aşezarea pe fundul apei în poziţia şezând".

6. Stând în apă până la centură, sărituri ritmice cu sau fără mişcări de braţe.

7. Şezând jos în apă, suflarea (expirarea) cu capul în apă.

8. Doi câte doi, ţinându-se de mâini: scufundare pe rând sub apă. (fig. 14).

9. „Roata". Un grup de copii se ţin în cerc de mâini numărând 1, 2 şi apoi cei cu numărul 1 stau în picioare, iar cei cu

Fig. 20. — Jocul cu mingea.

numărul 2 se întind pe spate sau în faţă. După aceea, invers. (fig. 15).

10. In apă până la genunchi: răsturnarea peste cap. (fig. 16).

11. Scufundarea sub apă, fără sprijinul altei persoane.

12. Ghemuirea corpului, prin strângerea genunchilor la piept.

13. Intinderea corpului pe apă cu faţa în jos, cu capul în apă. (pluta). (fig. 17).

14. La fel cu faţa în sus. (fig. 18).

15. Mers prin apă până la centură folosind mâinile ca lopeţi.

16. Călcarea apei, ajutându-se câte doi.

17. Scoaterea unor obiecte dela fund, în apă adâncă de 1 m.

18. Mers în echilibru pe podul viu. (fig. 19).

19. Lupta călare (joc).

20. Lupta dreaptă în apa adâncă până la genunchi.

21. Crabii şi creveţii, (joc).

22. Tracţiunea între două echipe, fără frânghie. (fig. 7).

23. In apă adâncă de 20—30 cm. până la genunchi:
Cursa în patru labe (ştafetă).

24. „Fereşte mingia" prin scufundare sub apă. (fig. 20).

25. Lupta cu mingea. (fig. 21).

26. Diferite alte jocuri şi exerciţii. (fig. 22).

La acestea se adaugă toate exerciţiile din programul serbării. S'a exercitat în deosebi mersul pe apă cu pluta, folosind mâinile drept lopeţi şi picioarele drept elice.

Trecerea Dunării, exerciţiu greu şi plin de riscuri, s'a făcut de mai multe ori înainte de serbare, cu grupuri din ce în ce mai mari de tineri, urmăriţi cu barca.

Unii băeţi ajunseră foarte încrezători în puterile lor, încât porneau zilnic peste fluviu.

Ajunseseră stăpâni peste puternicele şi înfricoşetoarele ape.

La sfârşitul verii 1937, echipa regală a părăsit satul.

Apoi plaja a rămas pustie fiindcă a venit vremea rece.

Aparatele au fost depozitate la Căminul Cultural, iar cabinele au fost desfăcute.

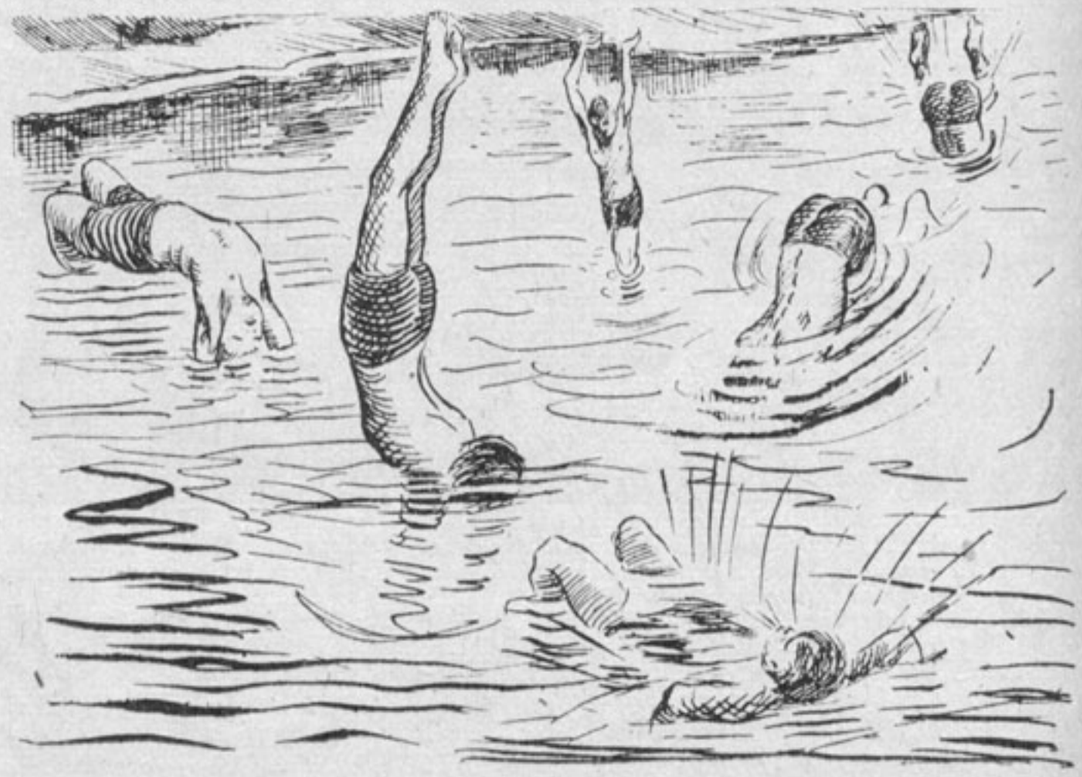

Fig. 22. — Jocuri.

Numai trambulina a rămas mărturie a activităţii intense din timpul verii.

Fig. 21. — Jocul cu mingea.

Dar iarna, trambulina, ultimul semn al sbuciumului din vară a dispărut şi ea, luată de gheţurile depe Dunăre.

VICTOR COJOCARU
Profesorul de educaţie fizică al Fundaţiei Culturale Regale Regele Mihai I.

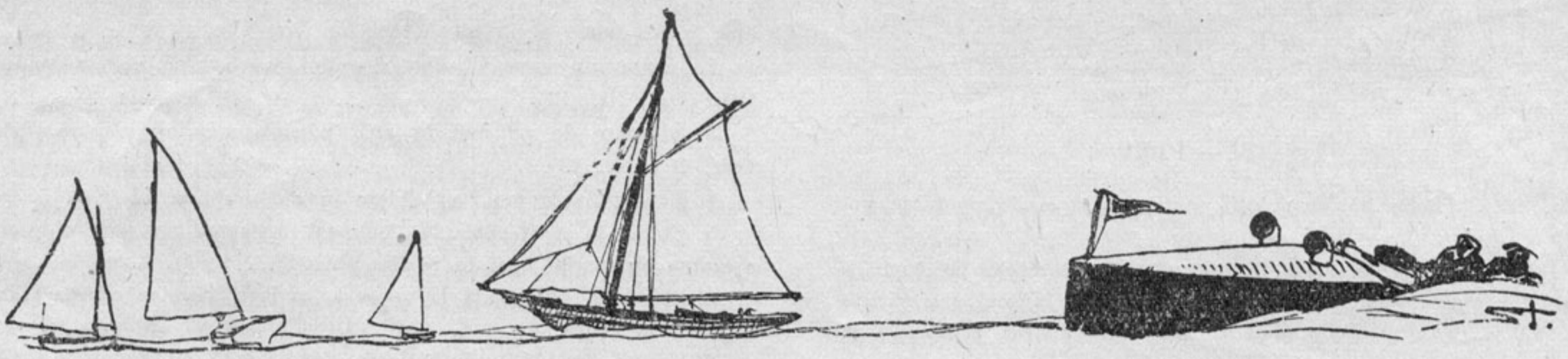

Războiul submarin

de Comandor ION TĂNASE

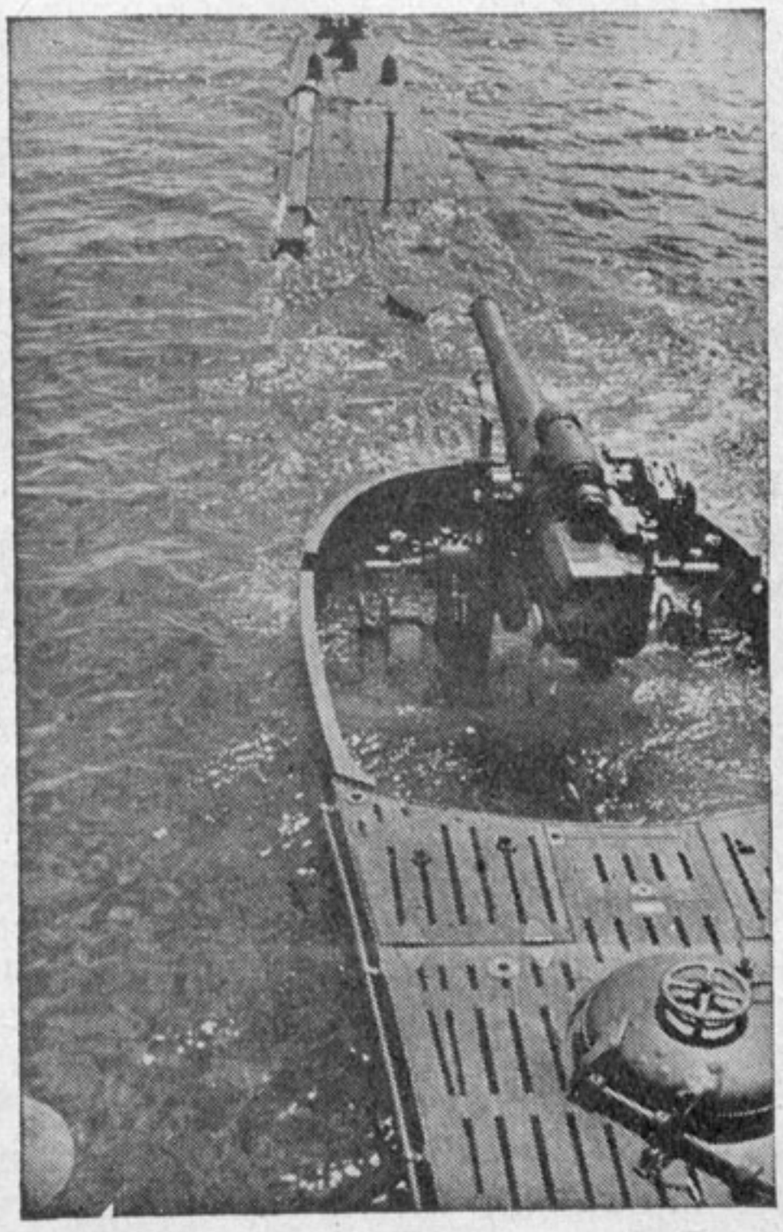

Acum 138 ani, în urma isbândei dela Trafalgar, Anglia rămânea singura stăpână a mărilor. Chiar în anul acestei isbânde, Americanul Fulton oferi Amiralităţei britanice invenţia sa „submarinul". Primul Lord al mărei, bătrânul Amiral John Jervis, nu primi această drăcească născocire, ci o îndepărtă spunând ofiţerilor englezi: „Nu vă uitaţi la ea; să nu o atingeţi. „Dacă o vom lua noi, atunci o vor voi şi alţii şi aceasta „va fi cea mai mare lovitură ce şi-ar putea închipui „cineva contra supremaţiei noastre pe mare".

„Don't look at il, and don't touch it. If we take „it up, other nations will, and it will be the greatest „blow at our supremacy on the sea that can be ima„gined".

Bătrânul amiral învingătorul din lupta navală dela St. Vincent, cu presentimentul său de marinar a văzut cu mai bine de o sută de ani înainte ce primejdie de neînchipuit va fi submarinul pentru puterea maritimă britanică, ajunsă atunci pe cea mai înaltă culme a strălucirei sale. In adevăr în 1917 submarinul era cât pe aci să îngenunche pe cea mai mare putere maritimă a lumei. Numai timiditatea conducerei războiului german în folosirea submarinului şi lipsa de cunoştinţă a puterii ascunse a acestei arme a făcut ca Anglia şi aliaţii săi să treacă numai la o muche de cuţit de înfrângere.

In timpul micului răsboiu mondial Germanii abia au reuşit să vadă, cu întârziere însă, puterea armei submarine, pe când în acest timp aliaţii au putut găsi şi organiza armele de apărare contra submarinului. Invăţarea folosirei nouei arme l-a costat destul de mult pe poporul German, anume pierderea războiului; iar pe Marina Germană pierderea unei flote durată cu mare casnă timp de o viaţă de om, distrugerea puterei sale navale şi înscrierea pe lista de nave căzute în luptă a 199 submarine duse în împărăţia lui Poseidon.

Submariniştii germani din răsboiul trecut (1914—1918) au mânuit arma cu aceiaşi îndrăsneală, cu aceiaşi isteţime şi cu aceiaşi bucurie a dăruirei de sine ca şi acum. Conducerea superioară a războiului nu a dovedit însă îndemânarea trebuitoare în îndrumările şi acţiunile sale politice, strategice, organizărei şi technicei pentru a scoate din acţiune submarinelor cel mai mare folos cu putinţă. Numai acest desacord între tactică de o parte şi conducere politică şi strategică de cealaltă parte a fost pricina neisbândei.

După răsboiu spiritul submarinist s'a desvoltat puternic şi sănătos la ofiţerii şi echipajele navelor germane, deşi Marina Germană a fost lipsită un timp de arma submarină. Conducerea superioară a cercetat fără pic de părtinire, migălind toate acţiunile submarinelor ,căutând să deslușească neîndoios pricinele isbânzilor şi neisbânzilor şi a tras învăţătura bună pentru viitor, aşa că atunci când Marina Germană a putut din nouă să aibă în zestrea ei arma submarină, aceasta s'a desvoltat repede şi armonios, dela conducere trecând prin technică la execuţie. Deşi pierderile din răsboiul trecut au fost destul de mari, totuşi atragerea către arma submarină a fost şi este foarte mare printre marinarii Reichului. Echipajele submarinelor germane sunt alcătuite numai din voluntari, atât ofiţerii cât şi marinarii. Cuvintele scrise pe lista de onoare dela *Şcoala Navală* din Mürwik:

„Nu te văita, îndrăsneşte mereu, navigaţia este o nevoe" au cuprins făptura şi spiritul marinarilor germani. Ele le luminează bucuria jertfei, ele le dau îndemânarea în manevră, ele le făuresc curajul acţiunei şi răbdarea aşteptărei pe mare, pe orice vreme şi în condiţiuni oricât de grele, pentru a întâlni duşmanul.

Mi-a fost dat să văd ofiţeri germani depe submarin în ajunul plecărei în încrucişare pe Ocean. Nu am văzut oameni mai fericiţi. Din toată făptura lor, radia o fericire robustă, plină de nădejde şi voinţă de a se măsura cu marile primejdii ce-i aşteaptă pe valul lung al oceanului. Am rămas adânc mişcat de această bucurie a jertfei şi mi-a străfulgerat în minte gândul:

„Dacă a învinge înseamnă a-ţi impune voinţa ta duşmanului, atunci, cu asemenea voinţă neschimbată se va ajunge sigur la victorie".

In micul răsboiu european apărarea a reuşit să vină cu mijloace care să oprească efectul strădaniilor submarinului. Surpriza submarinului a fost egalată de surpriza bombei antisubmarine şi refolosirea convoaielor, sistem folosit încă de pe timpul luptelor dintre Atena şi Sparta.

In 1914—1916 submarinul eşit în larg, în afara brâului de mine ce închidea Marea Nordului era lăsat singur cu propriile lui mijloace. De aceia şi loviturile lui au putut fi parate.

Astăzi submarinul dela eşirea din bază şi până la înapoiere este ajutat mereu în operaţiunile sale fie de alte submarine, fie de conducerea războiului dela uscat, fie de bazele plutitoare pentru submarine. Acest fapt, pe lângă foloasele materiale, aduce cu el şi folosul sprijinului moral. Submarinul nu se mai simte singur în imensitatea oceanului. In caz de nevoe îi vine în ajutor alte submarine, fie chemate de el, fie trimise prin ordine de către conducerea războiului sub-

marin. El a scăpat de codeala pricinuită de teama că va rămâne fără combustibil, uleiuri, hrană, muniţiuni sau torpile, precum şi de durerea să privească cu inima strânsă cum, din lipsă de cele trebuitoare sau de ajutor, îi scapă mare parte din prada bogată. Acum în minutul prielnic îndrăsneşte cât mai mult pentrucă ştie că poate fi aprovizionat şi în larg. Prada bogată nu mai scapă uşor, pentrucă la semnalul submarinului ce a zărit convoiul aleargă submarine din toate părţile şi se alcătueşte o haită — după cum o numeşte autorităţile navale germane — destul de puternică. Haita urmăreşte convoiul pas cu pas. Când numărul submarinelor a ajuns destul de mare faţă de mărimea convoiului şi a excortei sale, în ciuda puternicei apărări prin distrugătoare, corvete şi avioane, submarinele atacă din toate părţile. Deobiceiu fiecare vas este atacat de câte două submarine de odată. Atacul continuă neîntrerupt zi şi noapte până când convoiul este distrus în întregime. Intre atacuri urmează şi pauze fie din pricina răspândirei navelor convoiului, fie din pricină că unele submarine îi pierd urma, pentru că navele apărării le silesc să se coboare la adânc şi să stea mai mult timp acolo pentru a se apăra de bombele antisubmarine. Navele vătămate ce rămân singure în urma convoiului sunt date la fund de către submarin prin lovituri de tun.

Astăzi numai contratorpiloarele, crucişetoarele, navele repezi şi avioanele mai sunt periculoase pentru submarin. Când este vorba despre corvete sau alte nave de escortă construite înainte de începerea şi către începutul războiului care au deobiceiu o viteză redusă cam 15 mile pe oră, submarinului nici nu-i pasă de ele. Submarinele de astăzi au viteză mai mare aşa că le pot juca după plac. Ele au urmărit şi dat de curând la fund un convoiu de nave de transport repezi, cu 15 mile viteză pe oră.

Datorită acestei viteze mari submarinele pot să folosească diferite feluri de luptă după felul apărării convoiului. Când excorta este alcătuită din nave repezi mai cu seamă distrugătoare şi mai este apărat şi de o aviaţie mai numeroasă, fie ambarcată pe navele mari ale convoiului, fie dela uscat — când convoiul luntreşte pe drumuri pe care ajung avioanele dela uscat — atacul se dă pe înserat, în zori sau mai ales noaptea. Ziua submarinele urmăresc convoiul numai din depărtare, iar spre seară se apropie pentru atac. Se înţelege dela sine că de multe ori îl pierd fie din pricină că vine câte o pâclă de ceaţă, sau câte vre-o ploaie, fie din alte pricini care micşorează vizibilitatea. Pentrucă au viteză mare, aleargă după el şi de cele mai multe ori îl prind din nou. Când apărarea poate fi jucată mai uşor din lipsă de viteză a ei, atunci atacurile de zi sunt destul de numeroase.

Comunicatele vestesc aproape întotdeauna că după lupte grele de zi şi noapte ce au ţinut mai multe zile şi mai multe nopţi au fost date la fund nave dintr'un convoiu puternic apărat. Aceasta înseamnă că submarinele germane de astăzi se iau la trântă în adevăratul înţeles al cuvântului cu convoiul şi apărarea sa. Aproape la fiecare atac de convoiu sunt date la fund şi nave din escortă, distrugătoare şi corvete. Aceasta iarăşi înseamnă că submarinul nu se mai sperie şi nu mai fuge părăsind convoiul atunci când se arată navele apărării. Faptul acesta şi cele enumărate mai sus arată că submarinul a luat un pas înainte apărărei şi deci isbânda sa este mai uşoară.

Astăzi pentru submarin greutatea mare a mai rămas găsirea convoaielor sau a navelor care luntresc singure. Din pricină că puntea lui — când este afară din apă — este foarte joasă nu poate să vadă dela depărtare mare navele ce plutesc pe oceane sau mări. Trebue să încrucişeze multă vreme până dă peste o ţintă vrednică de luat în seamă. Când priveşti o hartă a oceanului, chiar mare cât un perete, se pare că tot ce s'ar afla pe ocean se poate vedea numai decât. In realitate nu este aşa. In războiul trecut au trecut ele flote întregi în Marea Nordului la depărtări destul de mici una de alta fără să se zărească.

Dacă submarinul ar putea fi înzestrat cu un hidroavion de recunoaştere atunci i s'ar mări mult raza de vizibilitate şi deci se va uşura găsirea ţintelor pentru armele sale.

Comandor, IOAN

Răvaş Dunării !

...„Dunăre, Dunăre
Drum fără pulbere..."

Dunăre, toată copilăria mea
A rămas lâng'o salcie în marginea ta ;

Toate visele cu feţi frumoşi şi smei
S'au risipit în oraşul cu salcâmi şi tei ;

Imi plimbam gândurile într'un caic
Şi'n amurg ţi le dăruiam pe nimic ;

Imi purtam vacanţele cu barca prin soare
Şi'n năframă visele : luminiş cu cicoare !

Pescarii tăi îmi spuneau câteodată poveşti
Din ţara lor cu împliniri în fereşti !...

Aveam un prieten, un turc... şi fuma...
Spunea basme'n port şi'n amurg cânta ;

Intr'o zi mi l-ai luat şi l-ai dus departe
— O plută pe valuri înspre Mările Moarte !...

. . . . . .

Anii s'au dus şi cu ei visele
S'au risipit în vânt ca narcisele !

. . . . . .

Dunăre, Dunăre, toată copilăria mea
A rămas lângă'o salcie pe marginea ta...

MIORIŢA MUŞAT

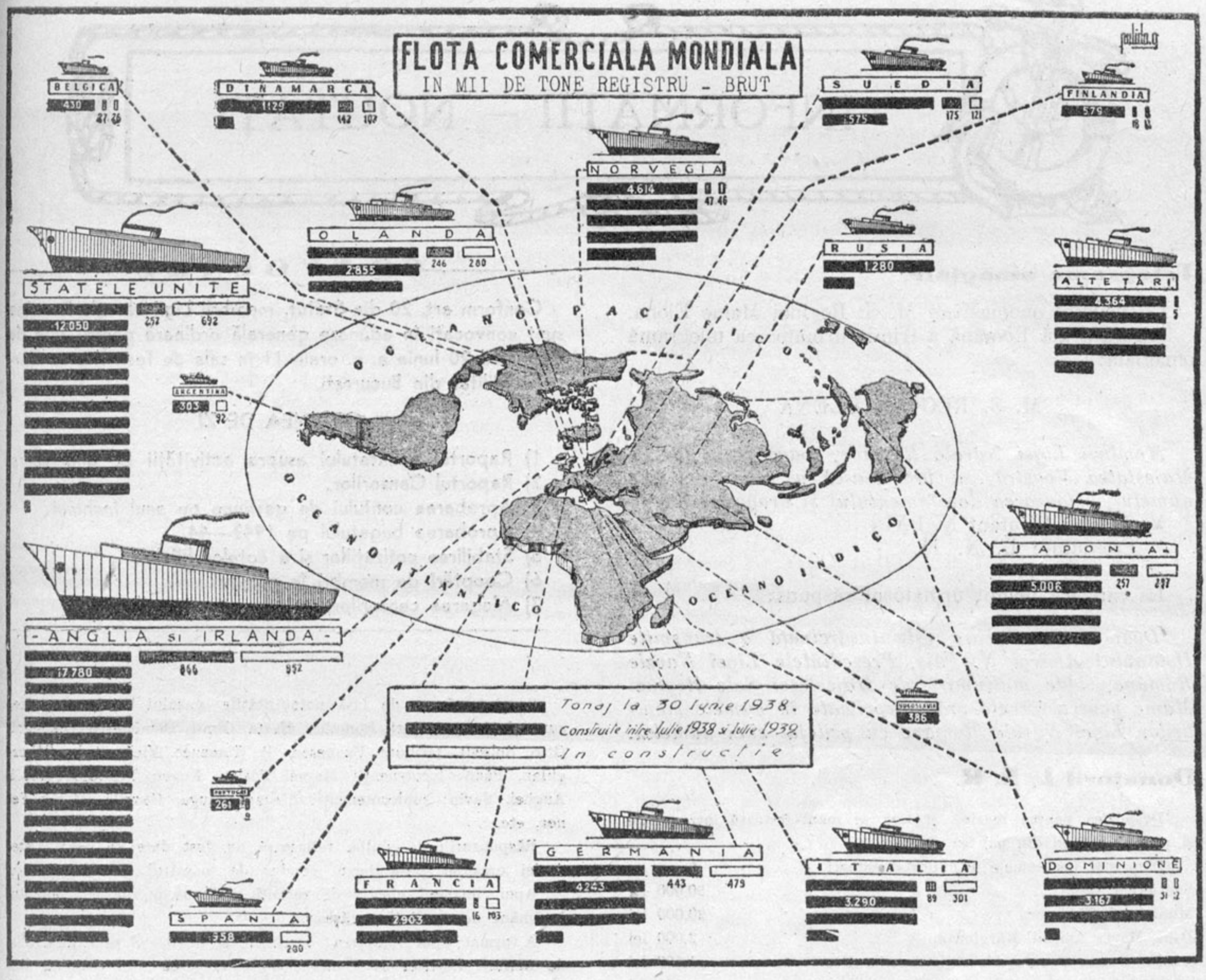

A. B. C. MARINARESC

Liga Navală Română *în opera ei de propagandă şi iniţiere marinărească, a dat la iveală lucrarea cu titlul de mai sus, care are două merite:*

I. *Pune la îndemâna tuturor un vocabular de termeni marinăreşti, cu explicaţia lor, însoţită de numeroase ilustraţiuni. O simplă răsfoire şi ochire scuteşte cercetarea de manuale, foarte rari şi scumpe şi face înţeleasă orice expresiune din pitorescul limbajului celor ce călătoresc pe ape.*

II. *Paralel cu vocabularul în limba română, sunt şi alte patru în limbile:* engleză, franceză, germană şi italiană. *In aceste vocabulare, pe lângă traducerea termenilor, se găsesc şi expresiunile din limbile respective, ajutând astfel cititorul sau traducătorul în a prinde sensul exact.*

Sperăm că graţie acestui vocabular vor dispare ororile din traducerile făcute la iuţeală, atât din cărţi cât şi dela cinematograf.

Dăm unele din ele, — ca să se vadă şi mai bine cât de mult lipsea o asemenea lucrare şi marele serviciu adus de Liga Navală:

„Locotenent de vas" *în loc de* „căpitan", — *din lieutenant de Vaisseau, Schiffs-leutenant, tenente di vascello.*

„Căpitan de vas" *în loc de* „comandor" *din capitaine de vaisseau, Schiffs capitän.*

„Păziţi-vă de vopsea!" *în loc* „Atenţie la pavilion!, — *din „attention au couleurs!", comandă ce se dă când se ridică cu onoruri pavilionul la navele de război.*

„Şi-a perdut farfuria", *în loc de* „şi-a perdut echilibru", — *dela „a perdu son assiette".*

„Papagalul mic", „Maimuţa mare", — *în loc de* „Rândunica mică", „Sburătorul mare", *cum aşa frumos au botezat marinarii noştri cele mai de sus vele = pânze ale unei corăbii.*

„Mâinile pe bord" *în loc de* „echipaj pe punte", — *dela „hands an board".*

Şi câte altele, nu din vina traducătorilor, ci numai din neputinţa de a găsi îndrumările necesare în româneşte.

De acum... nu mai există motiv de scuze. Iar cititorii noştri vor găsi în lucrarea „A.B.C. marinăresc, vocabular în cinci limbi" *prilej de iniţiere în tainele* marinăriei.

ZIARELE

INFORMAŢII — NOUTAŢI

Telegrame omagiale.

Cu prilejul onomasticei M. S. Reginei Mame Elena. Liga Navală Română a trimis următoarea telegramă omagială:

M. S. REGINA ELENA

Membrii Ligei Navale Române, roagă respectos pe Majestatea Voastră, să binevoiască a primi de ziua numelui, asigurarea devotamentului şi dragostei lor.

V. Amiral Adjutant N. PĂIŞ
Preşedinte L. N. R.

La care s'a primit următorul răspuns:

Doamna de Onoare este însărcinată a transmite Domnului Amiral N. Păiş, Preşedintele Ligei Navale Române, calde mulţumiri ale Majestăţei Sale Reginei Mame pentru bunele urări exprimate în numele membrilor Ligei Navale Române cu prilejul zilei numelui.

Donatorii L. N. R.

Dragostea pentru marină şi ligă se mani-festează între altele şi prin donaţiuni din par tea membrilor.

Dăm mai jos numele ultimilor donatori:

Şantierele Galaţi	50.000 lei
Municipiul Timişoara	20.000 lei
D-na Maria Amiral Mărgineanu	2.000 lei
Avocat Roman Sacha, Aleia Mitropoliei Nr. 1	1.500 lei
I. Cămărăşescu, Str. Romulus, 77	500 lei
Weber Hans, Bd. Carol, 18	500 lei
Ing. Ioanovici Aurel, Str. Paris, 28	500 lei
Eugen Bianu, Str. Alecu Russo, 11	500 lei
Ioan P. Joan, Str. Moara Domnească (Colentina)	5.000 lei
Mariette Gibson, Bd. Basarab, 21	500 lei
Radu I. Băncilă, Bd. Dinicu Golescu, 37	300 lei
Xenocrat Damian, Str. Cuza Vodă, 32	1.000 lei
Hipocrate Farasopol, Calea Plevnei, 50	1.000 lei
Erna Schick, Bd. Elisabeta, Nr. 20	200 lei
Ioan Th. Gherman, Str. Popa Tatu, 83	110 lei
Gheorghe Stillu, Cal. Griviţei, 102	150 lei

Recruţii Marinei Regale au depus jurământul într'un port basarabean.

Intr'unul din porturile Basarabiei desrobite, în semn de supremă cinstire şi adâncă legătură cu pământul şi apele de dincolo de Prut, recruţii marinei au depus jurământul.

Solemnitatea s'a desfăcut în cadrul unei manifestări deosebite, în prezenţa a însuşi Comandantului Marinei Regale, d. Contra amiral Ioan Georgescu, care a sosit în acest scop în portul basarabean, la bordul yachtului „Măcin" fiind însoţit de d-nii lt. comandor Titus Samson şi cpt. Paul Străjescu. In întâmpinarea Comandantului Marinei Regale, au eşit la debarcader, d-nii lt. colonel Ştefan Bucurenciu şi maior Constantin Duceleanu.

Insoţit de aceştia, d. Contra amiral Georgescu a trecut în revistă pe nouii marinari. Protoereul Ioan Parocescu şi preotul Nicolae Pali au oficiat un serviciu religios.

CONVOCARE

Conform art. 20 din Statut, membrii Ligii Navale Române sunt convocaţi în adunare generală ordinară pentru ziua de Duminică 20 lunie a. c. orele 11 în sala de festivităţi a Cercului Militar din Bucureşti.

ORDINEA DE ZI

1) Raportul comitetului asupra activităţii pe anul scurs.
2) Raportul Cenzorilor.
3) Aprobarea contului de gestiune pe anul încheiat.
4) Aprobarea bugetului pe 1943—44.
5) Stabilirea cotizaţiilor şi a cotelor filialelor.
6) Cooptări de membri în comitet.
7) Alegerea cenzorilor.

Se mai găseau de faţă notabilităţile oraşului basarabean, precum şi d-nii maiori Romulus Herţa, Emil Dumitrescu; căpitanii Otto Bolschi, Grigore Uzunescu, P. Tomenco Vică, Radu Gheorghian, Păun; locotenenţii Marcel Pâslea, Eugen Nicolescu Hilohi, Anghel, Savin; sublocotenenţii Stegaru, Ruga, Gavrilă, Manea Penea, etc.

Răspunsurile la slujba religioasă au fost date de corul Catedralei oraşului Basarabean, condus de maestrul Grigore Şerban.

Apoi, întregul efectiv de recruţi a depus pe drapel ,legiuitul jurământ de credinţă ostăşească.

A urmat apoi defilarea, deschisă de d. lt.-col. Buturenciu şi de fanfara Diviziei de Dunăre sub conducerea d-lui căpitan Dumitru Tocariu. Intr'o atmosferă de încredere şi mândrie în dârzenia şi priceperea viitorilor marinari, au defilat într'o ţinută militărească unităţile de recruţi pe pământul sfânt al Basarabiei. A răsunat astfel pasul cadenţat şi bărbătesc al nesfârşitelor coloane de tineri marinari, care aşteaptă acum pregătirea la bordul navelor, pentru a lua şi cunoaşte largul apelor şi pentru a duce mai departe pe drumurile nesfârşite, mândria românească şi faima marinei noastre.

Protoereul Ion Paracocescu a vorbit din partea Bisericii, sublinind simbolul creştinesc al jurământului, mai ales al celui de azi, când armata pecetlueşte soarta de mai bine a neamului românesc.

Cuvântarea Comandantului Marinei Regale

D. contra amiral Ion Gorgescu, comandantul Marinei Regale, adresându-se nouilor recruţi, a spus următoarele:

V'aţi legat astăzi în faţa lui Dumnezeu să vă faceţi cu orice sacrificiu datoria de ostaşi faţă de ţară şi Tron.

Legământul vostru capătă, în situaţia în care ne găsim, o însemnătate deosebită.

De doi ani, ţara noastră duce războiu crâncen împotriva duşmanului din Răsărit care ne cotropise Basarabia şi Bucovina. Armata noastră luptând cot la cot, cu armata germană a desrobit ţinuturile vremelnic ocupate şi a respins pe inamic până în Caucaz, unde bravele noastre divizii duc acum lupte grele. Marina, la rândul ei, a reuşit în aceşti doi ani de războiu, la Dunăre, să gonească pe inamic din apele noastre, iar la Mare, a eliberat dru-

O hartă mare arată lungul curs al Dunării. Legată de reţeaua fluvială din Marele Reich german va desvolta reţeaua continentală de căi navigabile.

Cea mai importantă problemă de construcţie este îmbunătăţirea Sectorului cu Cataracte, dela Porţile de Fier.

Expoziţia demonstrează, în general, în ce măsură este chemată tehnica să înlăture toate pagubele cauzate de război şi în ce măsură poate servi la crearea economiei marelui spaţiu european.

Vizitatorul părăseşte expoziţia bine documentat şi uimit atât de realizările din Marele Reich cât şi ale technicienilor noştri, — dar mai ales entusiasmat de frumoasele proecte ce vor fi desăvârşite după victorie în Europa de mâine.

Expoziţia de desenuri.

„Un simplu crochiu de desen îmi spune mai mult decât un raport detaliat scris sau vorbit".

NAPOLEON I

La 29 Mai s'a deschis în sălile Academiei de Arhitectură expoziţia de desen a elevilor şi elevelor de curs secundar, în prezenţa d-lor **Ion Petrovici,** Ministrul Culturii Naţionale şi al Cultelor, **N. N. Creţu,** secretar general al aceluiaşi minister, numeroşi inspectori şcolari, directori şi directoare de licee, profesori şi profesoare.

Idea a fost, — după cum d. Zamphiropol Dall spune în expunerea elegantului catalog al lucrărilor expuse, — „de a da şcolarilor prilej să se mândrească de inteligenta lor muncă, frumos înfăţişată; părinţilor ocazia de a constata binefacerile şcoalei căreia îi încredinţează copiii şi în care îşi pun nădejdea".

Sunt expuse nu mai puţin de 554 lucrări, aşezate pe categorii: de imaginaţie, după natură, desen decorativ, liniar şi topografie, dela toate liceele din ţară, teoretice comerciale sau industriale. Juriul, alcătuit din dd. Zamphiropol-Dall, Poplăcinel Nicoleta, Teodorescu Romanaţi, Condoiu Virgil şi Poplăcinel Alexe, a ales pentru expoziţie pe cele mai reuşite, unele din ele meritând, cu toată frageda vârstă a participanţilor, să figureze chiar la expoziţii de pictori consacraţi.

La cele de imaginaţie nu au lipsit scenele de război, terestru, aerian şi naval; la cele după natură câte-va mâini şi capete dovedesc un talent deosebit; cele technice, — laviuri, umbre, colonade, — minunate; răbdarea, gestul şi fineţa femenină s'a dovedit la stilizări şi modele de broderii; „Evantaiul" d-rei Vasilescu Floarea dela lic. ind. Protopop Tudor şi „şerveţelele" d-rei Cristea Maria dela acelaşi liceu, — ca să nu citäm decât două, — nu ştii ce să admiri mai mult imaginaţia sau execuţia; covoarele, oulele încondeiate.

Două panouri au fost rezervate Ligii Navale Române, care a expus lucrările premiate între 1935—1942.

O cameră e rezervată cărţii: fiecare editură a expus Lucrările destinate tineretului. Nici aci nu lipseşte Liga Navală, cu cele 51 publicaţii ale sale.

Un colosal centru de energie în regiunea Cataractelor

In sala de conferinţă a Societăţii Politechnice din Capitală, Dl Dr. Inginer Dorin Pavel a expus în faţa unui numeros auditor, proectul Domniei Sale asupra construirii unui colosal centru de energie în regiunea cataractelor Dunării (dela Moldova Veche la Vârciorova).

Acest proect întocmit de Domnia Sa în anul 1923 a fost refăcut şi complectat după toate cerinţele technicei actuale, — şi pe baza studiilor asupra variaţiilor Dunării pe timp de 102 ani în urmă.

Expunerea Domnului Dr. Inginer Dorin Pavel a fost însoţită de proecţiuni de vederi de pe Dunăre dela isvoare până în cataracte şi de diferite diagrame şi schiţe de planuri ale barajelor şi uzinelor proectate.

Pe scurt, proectul acesta măreţ se bazează pe extraordinarul debit al Dunării şi pe căderea de nivel de 28 m. care există între Moldova Veche şi Vârciorova.

Proectul preconizează:

— construirea la Islaz a unui baraj şi a unei uzine hidroelectrice;

— idem la Iuţi;

— idem la Porţile de Fier.

Cele 3 centrale hidroelectrice cu o putere instalată totală de 870.000 C.V., vor da o energie electrică de 6,5 miliarde kwo, chiar în anii cei mai defavorabili din punctul de vedere al debitului de apă.

Costul lucrărilor de investiţie s'ar ridica astăzi la 48 miliarde lei; rezultă că energia produsă va fi extraordinar de eftină şi anume 0,8 lei kwo. în anii buni şi maximum 1 leu în anii răi.

Din suma de 48 miliarde necesare investiţiilor România este capabilă să achiziţioneze circa 27 miliarde pentru materialele (ciment, fierărie, diverse) şi munca necesară (manopera simplă) iar restul urmează a fi furnizate de străinătate.

Rezultă că pentru economia României, construcţia acestor centrale va fi rentabilă chiar înainte de a produce, datorită materialelor şi braţelor de muncă româneşti întrebuinţate.

In prezent România nu ar putea consuma decât circa 2 miliarde kwo. pe an (cu tot sporul prevăzut dela 70 kwo pe an de cap la 200 kwo pe an de cap) de aceia restul de energie va fi transportată în regiunile din bazinul Dunării şi chiar mai departe (spre Polonia, Germania Centrală, Croaţia, Serbia, Bulgaria) care au nevoie de energie eftină.

Transportul acesta de energie nu va spori costul energiei decât cu 0,60 lei de kwo. ceeace este foarte puţin.

In legătură cu problema hidroelectrică a amintit în treacăt şi despre navigaţia prin Cataracte arătând:

— că este o regiune de foarte mare interes pentru navigaţie (şi în trecut şi în prezent, dar mai ales pentru viitor când transporturile pe Dunăre vor trebui să acopere nevoile de schimb europene de mărfuri).

— că actuala amenajare de origine ungară a cataractelor cu canale şi diguri este defectuoasă deşi se realizează întrucâtva o adâncime aproape suficientă pentru navigaţie, totuşi din cauza acestor amenajări curentul apei a crescut considerabil făcând ca navigaţia să se facă în condiţii foarte grele;

— că proectul Domniei Sale, prevede pe lângă fiecare uzină, din cele arătate mai sus, o instalaţie de ecluze astfel:

— la Porţile de Fer pe malul drept;

— la Iuţi pe malul stâng;

— la Islaz pe malul drept.

Ecluzele sunt formate din 2 compartimente fiecare având lungime netto 270 m. şi lăţime 25 m. putând astfel permite trecerea vaselor de 2.000 tone şi chiar mai mari. Z. N.

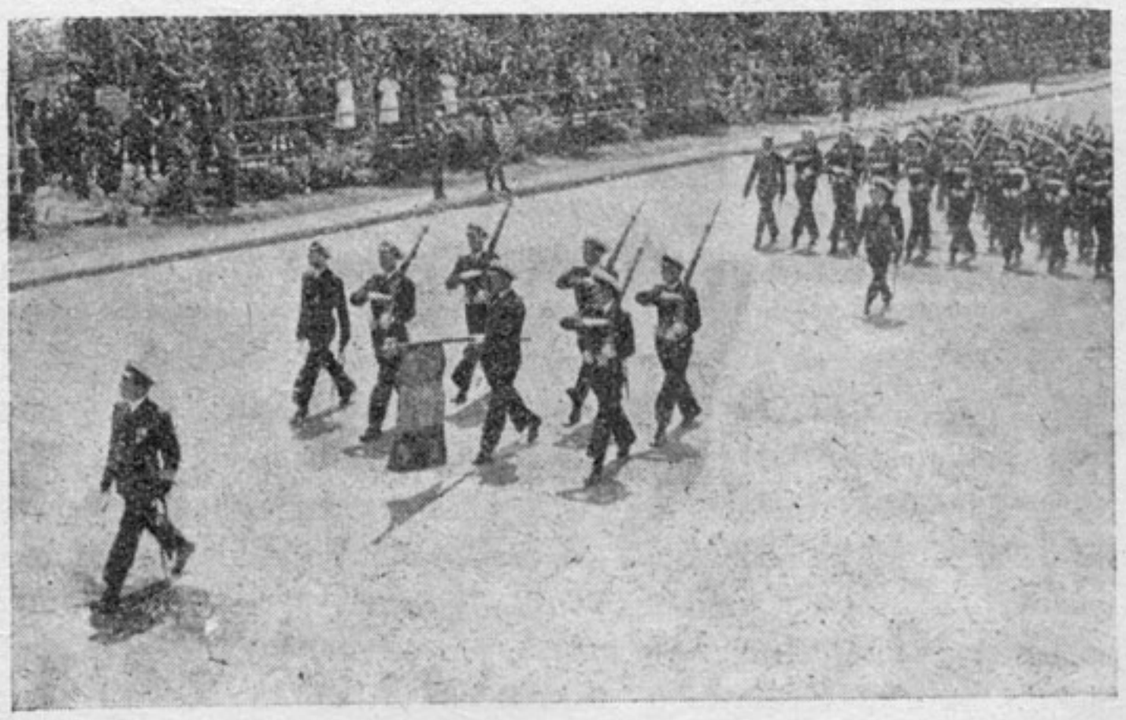

Defilarea Şcoalei Navale la 10 Mai.

Camaraderia germano-română la 10 Mai.

Mişcarea sportivă.

Sâmbătă 29 Mai la cabana Federaţiei Sporturilor pe apă a avut loc o consfătuire a membrilor asociaţiilor sportive.

D. Comandor **Săvulescu** a făcut o expunere a programului de activitate impus de grelele împrejurări prin care Ţara trece. La Bucureşti, până la reumplerea lacurilor cu apă, s'a stabilit concentrarea activităţii la Snagov, luându-se toate măsurile de cazare. Aci se vor antrena şi echipele cari vor lua parte la campionatele naţionale, care vor avea loc la Temişoara sau Arad.

O frumoasă activitate au avut cluburile din centrele Timişoara şi Arad, — în restul ţării mai slab. La Turnu Severin sunt trei cluburi, — C.F.R., Şantierul Naval şi Traian; sunt speranţe că anul acesta activitatea va fi mai vie. La Brăila şi Constanţa aproape nu există mişcare sportivă.

D. Comandor Săvulescu arată că memoriul întocmit de Federaţie a fost bine primit şi apreciat, d. Mareşal Antonescu dând aprobarea şi recomandări ca în fiecare judeţ să se creeze stranduri, bazine pentru înnot.

In privinţa înnotului anul acesta vor începe cursuri pentru instrucţie la strandul Tineretului, pentru premilitari şi cei trimişi de cluburi. In schimb fiecare club închis va forma pentru înnot şi canotaj 20—30 tineri. Strandurile municipale vor funcţiona ca şi anul trecut, sub oblăduirea Consiliuului de Patronaj.

Convenţia de navigaţie româno-bulgară.

In scopul de a asigura în cele mai bune condiţiuni navigaţia micilor îmbarcaţiuni în sectorul Dunării care formează frontaria dintre România şi Bulgaria, cele două Guverne convin precum urmează:

I.

Nu se va pune nici o piedică navigaţiei îmbarcaţiunilor (bărci, bărci cu pânze, bărci cu motor, îmbarcaţiuni de sport, etc.) ce aparţin uneia din Inaltele Părţi Contractante şi care navighează în apele teritoriale ale celeilalte Inalte Părţi.

II.

Totuşi, spre a evita încercări de contrabandă sau de debarcare clandestină şi incidentele ce rezultă din acestea, navigaţiunea îmbarcaţiunilor ce aparţin uneia din Inaltele Părţi Contractante, nu se va admite în apele teritoriale ale celeilalte Părţi în timpul nopţii, între apusul soarelui şi răsăritul soarelui. In timpul zilei, navigaţia îmbarcaţiunilor va putea avea loc pe toată lăţimea fluviului.

Acostarea îmbarcaţiunilor nu se va putea face decât în porturile fixate de autorităţile competente ale ţării respective.

Acostarea în orice alt punct al ţărmului, precum şi pe ţărmul insulelor, este cu desăvârşire oprită, cu excepţia cazurilor de forţă majoră, prevăzută la art. 6. Persoanele care nu respectă această dispoziţie vor fi supuse legilor ţării cui aparţine locul de acostare.

III.

Imbarcaţiunile sunt obligate să aibă pe ambele părţi ale prorei, cifrele şi literele care arată numărul şi pôrtul de înregistrare, vopsite în mari dimensiuni, precum şi să poarte pavilionul naţional.

IV.

Ambele Părţi Contractante se obligă a-şi comunica reciproc, pe cale diplomatică obişnuită, într'un termen de 30 zile începând dela data semnării prezentului Protocol, prescurtările (abreviaţiunile) numelor de porturi cari vor fi înscrise cu litere latine şi cirilice pe îmbarcaţiuni, spre a putea fi recunoscute de către funcţionarii de control.

La fel şi în acelaş termen se vor comunica de asemenea numele porturilor deschise acostării îmbarcaţiunilor.

V.

Imbarcaţiunile cari, duse de **vânt** sau de curentul fluviului, cât şi de orice altă cauză întâmplătoare sau de forţă majoră, a-

Iaimoasa echipă de artişti din Timişoara în turneu de propagandă marinărească.

costează singure, fără echipaj, pe ţărmul vecin, vor fi restituite fără despăgubire în termen de 24 ore prin îngrijirea autorităţii maritime (adică căpitanul de port) din port.

In cazul când locul de acostare este prea depărtat de reşedinţa Căpităniei de Port, restituirea îmbarcaţiunilor se va putea face prin mijlocirea grănicerilor celeilalte părţi contractante. Remiterea îmbarcaţiunilor va fi însoţită de o adresă oficială în limba ţării, datată, numerotată şi sigilată de autoritatea emitentă, adresă care conţine în mod sumar împrejurările găsirii îmbarcaţiunii.

Autorităţile celeilalte Inalte Părţi Contractante cari vor lua în primire îmbarcaţiunile, vor libera imediat o adeverinţă de primire oficială.

VI.

Imbarcaţiunile ce aparţin uneia din Inaltele Părţi Contractante şi cari din cauză de forţă majoră acostează împreună cu echipajul şi încărcătura lor la un punct al ţărmului altul decât portul admis pentru acostare, (a se vedea art. II din prezentul Protocol), dintre acelea cari aparţin celeilalte Inalte Părţi Contractante, vor fi tratate după stipulaţiunile articolelor 5 şi 6 din Avenantul Aranjamentului Comercial cu data de 27 Septembrie 1930.

VII.

Exercitarea pescuitului este rezervată, pentru apele teritoriale, supuşilor şi îmbarcaţiunilor ţării respective.

VIII.

Pentru punerea în practică a stipulaţiunilor de mai sus în spiritul colaborării strânse şi de bune raporturi de vecinătate, cele două Guverne vor da fără întârziere, autorităţilor maritime şi dela graniţă, toate instrucţiunile necesare.

Făcut la Sofia, în dublu exemplar, la 15 Septembrie 1942.

Comitetul Central

— Şedinţa dela 10 Aprilie 1943 —

Membri prezenţi la această şedinţă au fost domnii: general de divizie N. Şova, ministrul subsecretar de Stat al marinei, vice-amiral-adjutant N. Păiş, preşedintele L.N.R., N. Creţu, secretar general în Ministerul Educaţiei Naţionale, Ing. Corneliu Ionescu, director P.C.A., Ing. M. Constantinescu, director P.A.R.I.D., Ing. C. Paraschivescu, director comercial al Şantierelor Navale, avocat Vintilă Ardeleanu, vice-amiral Petre Bărbuneanu, Apostol Culea, colonel Gh. Giuşcă, Henry August, comandor A. Negulescu, secretar general L.N.R., general N. Negreanu, c. amiral C. Negru, general dr. Vasile Panaitescu, contr'amiral adj. Preda Fundăţeanu, ing. insp. g-ral Nicolae Georgescu, ing. insp. g-ral Ion Ghica, avocat Calust Asvadurov, colonel Enescu.

Şedinţa a fost prezidată de d. vice-amiral Păiş, preşedintele Ligii Navale, în prezenţa d-lui general Şova, ministrul subsecretar de Stat al marinei.

I) D. vice-amiral-adjutant N. Păiş, la deschiderea şedinţei, rosteşte un cuvânt de bun sosit în mijlocul nostru la adresa d-lui general Şova, care onorează şedinţa şi comitetul prin prezenţa sa, fiind de drept membru în comitetul central al Ligii, conform art. 28 din statut; iar prin art. 7, activitatea de propagandă a Ligii lucrează în strânsă legătură cu subsecretariatul de Stat al marinei, care are, sub control, întreaga activitate pe apă. Marina fiind un sector periferic, este foarte puţin cunoscută de marele public, prea puţin apreciată şi ca atare aproape deloc înţeleasă şi ajutată. Liga Navală Română, dându-şi perfect seama, încă dela înfiinţare, de imensul gol existent între marină şi public, a căutat şi caută continuu să umple acest gol. D. ministru general Şova, prin executarea operaţiunilor militare la comanda bravei sale divizii de gardă, în actualul război, şi-a dat seama, la Odessa, de cantitatea extrem de redusă a marinei noastre. In ceeace priveşte Liga Navală, asigură pe domnul ministru că Liga va continua să-şi îndeplinească misiunea ei, şi de acum înainte, făcând propagandă pentru marină, prin conferinţe, broşuri şi reviste.

D. general de divizie N. Şova, ministrul subsecretar de Stat al marinei, mulţumeşte d-lui amiral Păiş pentru cuvintele rostite şi primirea caldă ce găseşte în mijlocul membrilor comitetului central al Ligii. Asigură că îi este cunoscută activitatea şi strădania continuă ce depune Liga Navală pentru marină. Deşi, de puţin timp, aflat în fruntea ministerului marinei, totuş şi-a dat seama de nevoile unei puternice marine, atât aceea de război, cât şi aceea comercială; dar, momentan, mărturiseşte că nu s'ar putea face prea mult, singura ţară, care ar putea contribui fiind Germania, şi ea se găseşte în plin război. Cât priveşte Liga Navală Română, ca organ de propagandă al subsecretariatului de Stat al marinei, o asigură că i se va acorda tot sprijinul.

II) D. amiral Păiş arată ordinea de zi şi roagă pe d. comandor Negulescu să o desvolte.

D. comandor Negulescu dă citire unui scurt expozeu a lucrărilor executate de Ligă în tot timpul dela ultima convocare a comitetului central al Ligii, până în prezent.

III) D. amiral Păiş propune cooptarea de noui membri în comitetul central, în locul defuncţilor membri: amiral Sebastian Eustatziu şi c. amiral Octav Nedelcu (pentru care se păstrează un moment de reculegere) şi anume sunt cooptaţi domnii inginer **Toma Gâlcă** şi avocat **Alexandru Bilciurescu.**

IV) D. comandor Negulescu prezintă anteproectul bugetului pe exerciţiul 1.IV.1943—31.III.1944, cifrat la venituri şi cheltueli la lei 4.700.000 (patru milioane şaptesute mii lei). pe care comitetul îl aprobă.

V) D. amiral Păiş propune ca adunarea generală anuală a Ligii să fie ţinută în a doua jumătate a lunii Iunie 1943, ceeace comitetul aprobă.

Nemai fiind nimic de discutat la ordinea zilei, d. vice-amiral-adjutant Păiş mulţumeşte membrilor participanţi pentru discuţiunile la care au luat parte; apoi, după ce mulţumeşte, încă odată, d-lui ministru general Şova, pentru prezenţa sa la acest comitet, încheie şedinţa.

Ştiri din străinătate

NAVIGAŢIA FLUVIALĂ

Dunărea în noua Europă.

fluvială a Dunării atât de importantă pentru Europa Centrală. In cursul mijlociu şi inferior al Dunării, albia Dunării a fost creată de natură cu piedici care mpart circulaţia pe fluviu în trei părţi. Din timp în timp aceste obstacole împiedică legătura continuă între cursul mijlociu şi inferior precum şi între cursul mijlociu şi superior al Dunării. Navigaţia germană suferă mult din cauza primei piedici care se află pe parcursul de circa 15 km. lungime între Bratislava şi Gönyü. Această parte a Dunării este cea mai puţin îngrijită. Aci Dunărea se tranformă dintr'un fluviu de munte într'unul de şes. Cantităţile de apă se împart în trei albii principale şi mai multe secundare. Dunărea pierde puterea de a duce mai departe pietrele şi nisipul adus din regiunile muntoase. De aceia se formează vaduri cari deseori provoacă descărcarea parţială a vaselor încărcate. Până la acest loc diferenţa de pantă a Dunării este de 27 cm. pe km., iar de aci în vale numai de 6 cm. pe km. Efectul vadurilor dela Gönyü se resimt până la Viena şi pe cursul de sus al Dunării. A doua piedică o constituesc cataractele între Moldova Veche şi Turnu Severin, adică parcursul stâncos în lungime de 119 km. prin Porţile de Fier.

După înlăturarea acestor piedici Dunărea reprezintă o unitate organică împreună cu reţeaua căilor fluviale ale Europei Centrale. După cum Dunărea din Vest în parte posedă, în parte primeşte şi în parte aşteaptă legăturile cu Rinul, Mainul, Nekarul Saarul, lacul Boden, Weserul, Elba şi Oderul, tot aşa rezultă şi necesitatea legăturilor cu Sio, Drava, Tisa şi afluenţii acestor fluvii. Cursul inferior al Dunării necesită amenajarea gurei de revărsare în Marea Neagră şi legătura cu Marea Adriatică şi Egee. Ungaria proectează de ani de zile un canal care ar lega Dunărea cu cursul superior al Tisei (Budapesta-Szolnock) spre a lega regiunile bogate în cereale din Ungaria de Est şi din Ardeal, direct cu Budapesta. Prin aceasta se va scurta cu peste 600 km. transportul acestor cereale pe Tisa la vale şi pe Dunăre la deal. Pe când canalul aflat în construcţie între Bucureşti şi Oltenita are o importanţă mai mult locală, canalul proectat ntre Cernavodă şi Constanţa are importanţă pentru navigaţia dunăreană, deoarece la capătul acestui canal se află un port maritim bine amenajat şi pe lângă această scurtează parcursul vaselor pe Dunăre cu 200 km.

Odată cu realizarea acestor probleme, Europa Centrală va dispune de o reţea de căi fluviale cu mult mai favorabilă pentru transporturi, decât toate celelalte continente. Distanţele între Marea de Nord şi Marea Baltică pe o parte şi Marea Neagră pe

de altă parte vor fi de 2918 km. până la 3520 km. depinzând de portul de pornire; din această distanţă 60 până la 70% revine drumului de navigaţie pe Dunăre.

Amenajarea Dunării presupune însă complectarea şi reconstruirea instalaţiunilor portuare în statele riverane. Ungaria amenajează un port liber la Budapsta, precum şi porturile din Komarom, Neusatz, Pakrany, Bezdan şi Baja.

Alte oraşe ungare ca Szegedin şi Szabadka deasemenea proectează construcţiuni portuare. Chiar şi statele riverane ale Dunării inferioare amenajează instalaţiunile lor de porturi. Astfel Serbia continuă să amenajeze portul din Belgrad unde se lucrează de ani de zile la construcţia antrepozitelor şi a instalaţiunilor de macarale. Bulgaria amenajează portul Lom într'un port de iernare şi portul Rusciuk cel mai mare port dunărean bulgar prin care trece traficul de transit spre Turcia, portul de pornire a unei linii ferate până la Marea Neagră şi portul unui singur ferry-bboat între Bulgaria şi România. Importante sunt şi amenajările în ambele porturi din Dobrogea de Sud, Turtucaia şi Silistra, cel mai mare port din Dobrogea de Sud. România amenajează portul Giurgiu, (unde se termină conducta de petrol dela Ploeşti), precum şi celelalte porturi dunărene Brăila şi Galaţi. Mai departe România declară — drept autonom parcursul Brăila - Sulina ceeace atribue navigaţiei dupănere spre vale o importanţă sporită.

Prin amenajarea Dunării, prin complectarea instalaţiunilor portuare, modernizarea instalaţiunilor de transbordare şi complectarea parcului de vase, Dunărea va deveni o cale fluvială care va lega Marea Nordului şi Baltică cu Europa de Sud şi Marea Neagră. (*D. V. N.* Nr. 242/1942)

NAVIGAŢIUNEA FLUVIALA ROMANA

MERSUL VAPOARELOR DE CĂLĂTORI

cu începere de la 15 Aprilie 1943 până la alte dispoziţiuni.

LINIA GALAŢI — TURNU SEVERIN

ZILE	ORA		Km. dela SULINA	STAŢIUNI	Dist. km. între port.		ORA	ZILE
LUNI ŞI JOI	18	plec.	151	**Galaţi**	—	sos.	5^{30}	MIERCURI şi DUMINECĂ
	19^{20}	sos.	171	**Brăila**	20	plec.	4^{30}	
	19^{40}	plec.	—	**Brăila**	—	sos.	4	
	22^{50}	plec.	216	**Stăncuta**	45	plec.	2^{20}	
	23^{40}	plec.	226	**Gura Gârliţei**	10	plec.	1^{20}	
MARŢI ŞI VINERI	0^{50}	plec.	242	**Gura Ialomiţei**	16	plec.	0^{30}	
	1^{40}	sos.	253	**Hârşova**	11	plec.	23^{50}	MARŢI şi SÂMBĂTĂ
	1^{50}	plec.	—	**Hârşova**	—	sos.	23^{40}	
	3^{10}	plec.	272	**Topalu**	19	plec.	22^{45}	
	5^{10}	sos.	300	**Cerna-Vodă**	28	plec.	21^{30}	
	5^{30}	plec.	—	**Cerna-Vodă**	—	sos.	21^{10}	
	6^{30}	plec.	313	**Rasova**	13	plec.	20^{30}	
	8^{20}	plec.	335	**Oltina**	22	plec.	19^{30}	
	15^{10}	sos.	430	**Oltenita**	95	plec.	15^{0}	
	15^{30}	plec.	—	**Oltenita**	—	sos.	14^{55}	
	20	sos.	493	**Giurgiu**	63	plec.	11^{30}	
	21	plec.	—	**Giurgiu**	—	sos.	10^{05}	
MIERCURI ŞI SÂMBĂTĂ	1^{15}	sos.	554	**Zimnicea**	61	plec.	7^{20}	LUNI şi VINERI
	1^{25}	plec.	—	**Zimnicea**	—	sos.	7^{10}	
	4^{25}	sos.	597	**T. Măgurele**	43	plec.	5^{20}	
	4^{35}	plec.	—	**T. Măgurele**	—	sos.	5^{10}	
	7	sos.	631	**Corabia**	34	plec.	4^{30}	
	7^{10}	plec.	—	**Corabia**	—	sos.	4^{20}	
	10^{50}	plec.	679	**Bechet**	48	plec.	2	
	18^{50}	sos.	795	**Calafat**	116	plec.	21	
	19	plec.	—	**Calafat**	—	sos.	20^{50}	
	20	plec.	811	**Cetate**	16	plec.	20^{10}	
	22^{50}	sos.	851	**Gruia**	40	plec.	18^{15}	
	23	plec.	—	**Gruia**	—	sos.	18	
JOI şi DUMINECĂ	4^{45}	sos.	971	**T. Severin**	80	plec.	14^{30}	

LINIA BRAILA—TULCEA—ISMAIL—VÂLCOV în fiecare zi

La Brăila în legătură cu vapoarele care vin dinspre Turnu-Severin şi Măcin

ORA		STAŢIUNI		ORA
7	plec.	**Brăila**	sos.	19^{35}
8	sos.	**Galaţi**	plec.	18^{30}
9	plec.	**Galaţi**	sos.	16^{30}
10^{10}	plec.	**Reni**	plec.	15
11^{20}	plec.	**Issaccea**	plec.	13^{30}
12^{45}	sos.	**Tulcea**	plec.	11^{30}
13^{15}	plec.	**Tulcea**	sos.	10^{15}
14	plec.	**Ismail**	plec,	8^{30}
15^{10}	plec.	**Câşliţa**	plec.	7^{15}
16^{25}	plec.	**Chilia-Nouă**	dlec.	5^{15}
17^{40}	plec.	**Chilia-Veche**	plec.	5
19	sos.	**Vâlcov**	plec.	2^{45}

SERVICIUL MARITIM ROMÂN

(S. M. R.)

DIRECŢIUNEA GENERALA:

BUCUREŞTI, B-DUL TAKE IONESCU, No. 1—3, Telef. 5.20.60 şi 3.22.61

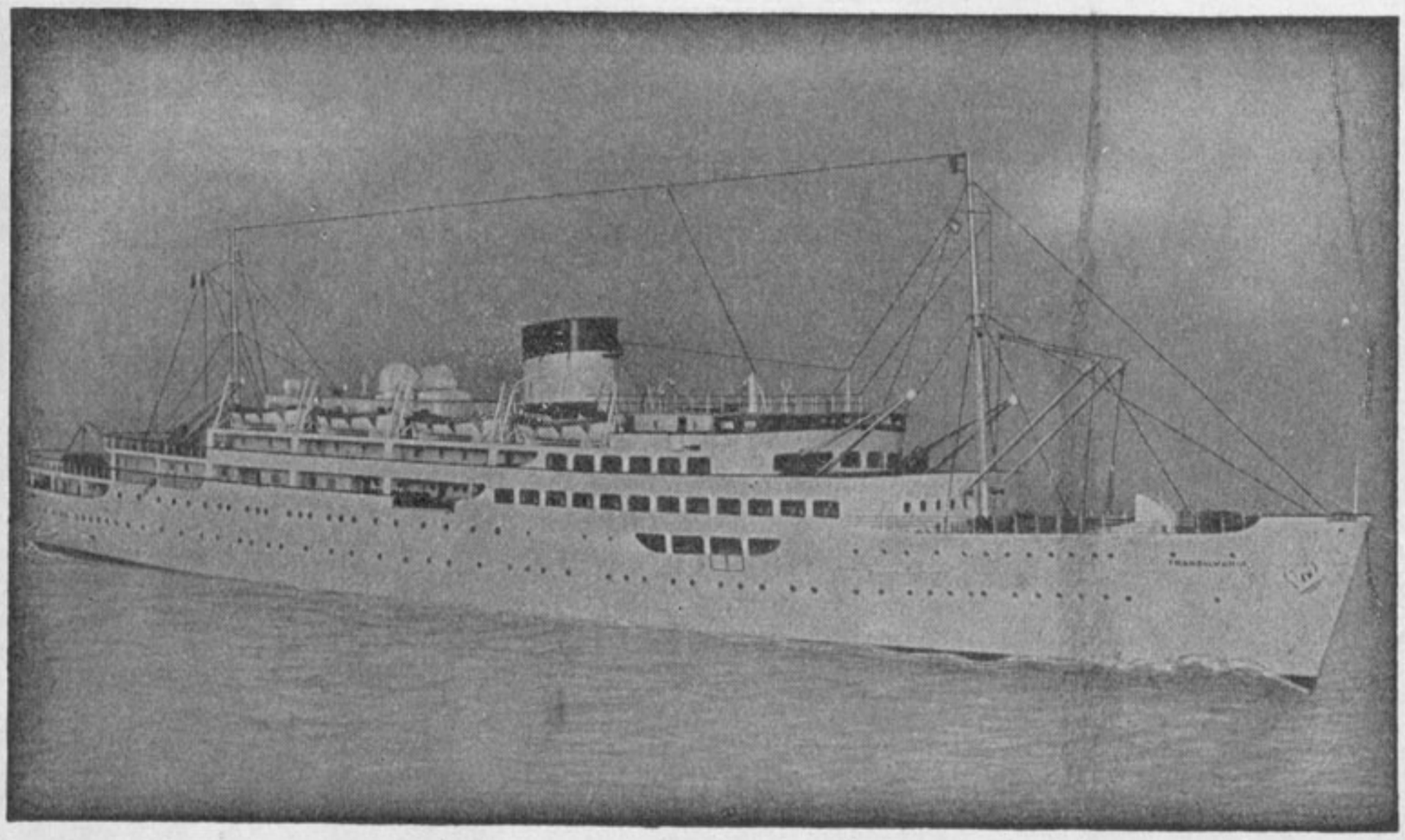

Vaporul „TRANSILVANIA"

La reluarea navigaţiei va deservi, cu vapoare rapide de pasageri şi mărfuri, linia Mediterana Orientală, (Levant) şi Mediterana Occidentală, cu plecări regulate din Dunăre şi Constanţa.

Vaporul „SULINA" la New-York

ȘANTIERELE NAVALE GALAȚI

Direcțiunea Generală
BUCUREȘTI
Str. I. G. Duca, 33
Tel. 2.18.26

Șantierele
GALAȚI
Str. Arsenalului, 4
Tel. 27.65

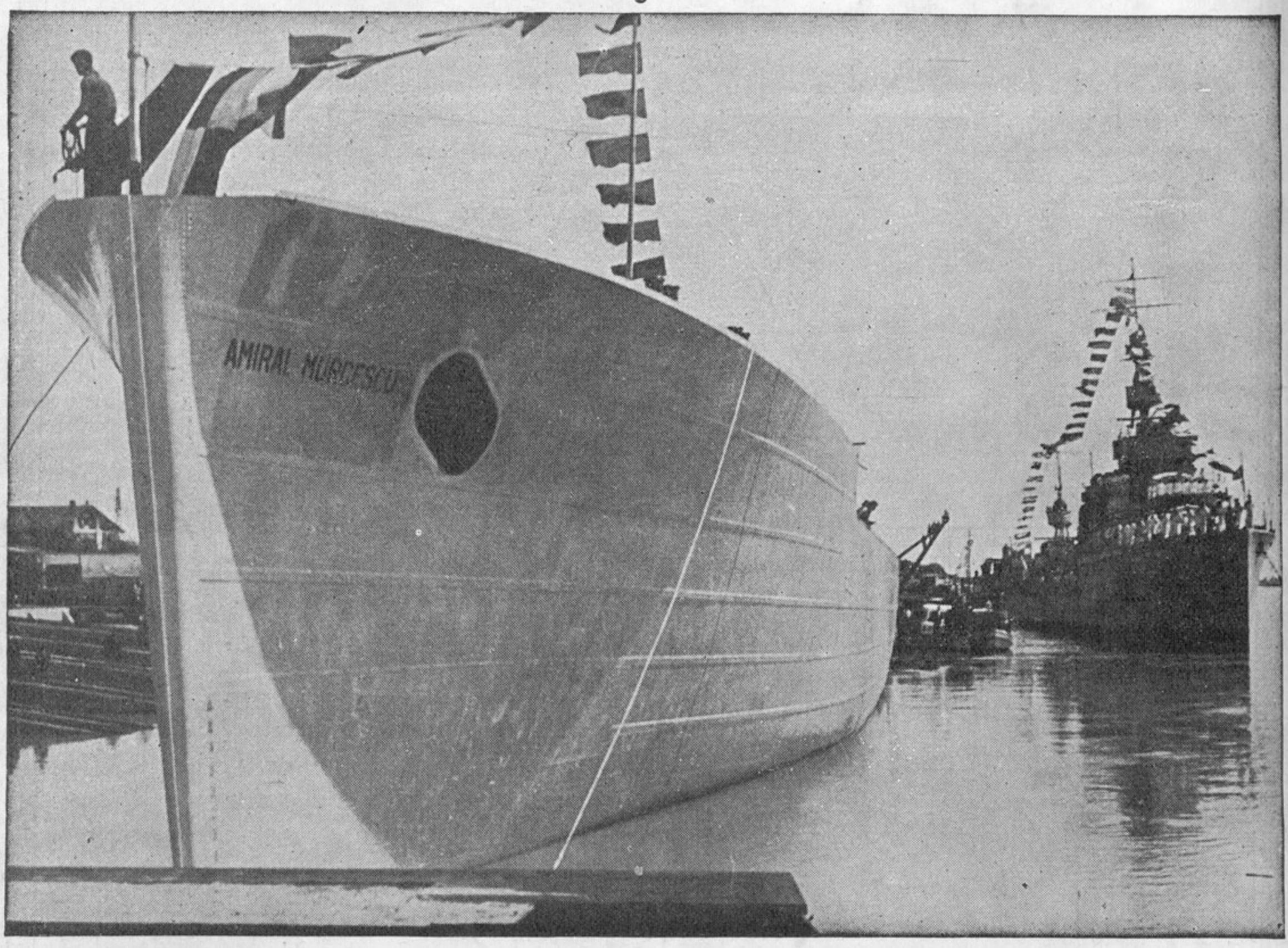

VASE DE RASBOI * VASE COMERCIALE

„MAREA NOASTRĂ"
Str. Spiru Haret, 6 — București II

Domniei=Sale

Domnului .....

.....

Comuna .....

Județul .....

INSTITUTUL DE ARTE GRAFICE „MARVAN" S. A. R. BUCUREȘTI

LEI 60